

1. שומרי הבית (ע"ר) מס' 580667533
2. המועצה האזורית חוף הכרמל
3. המועצה האזורית מגידו
4. עיריית יקנעם עילית
5. המועצה האזורית חוף השרון
6. המועצה האזורית עמק חפר
7. המועצה האזורית בנימינה
8. המועצה האזורית פרדס חנה – כרכור
9. המועצה המקומית זכרון יעקב
באמצעות עו"ד אילן יונש ואח'
מדרך אבא הלל סילבר 12, רמת גן.
טלפון: 03-6122220; פקס: 03-6122260
מייל: ilan@hbij.co.il

העותרת

נ ג ד

1. שר האנרגיה
2. מדינת ישראל- משרד האנרגיה
באמצעות פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 02-6466590; פקס: 02-6467011

3. נובל אנרג'י
ע"י ב"כ אגמון ושות' רוזנברג הכהן ושות' עורכי דין,
מרח' יגאל אלון 98, בניין אלקטרה, קומה 47, תל אביב.
טל': 036078607; פקס': 03-6078666.

המשיבים

תגובה מקדמית מטעם המשיבים 1-2

1. בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד (כב' השופט י' אלרון), המשיבים 1-2 (להלן: **המשיבים** או **המדינה**) מתכבדים להגיש את תגובתם המקדמית לעתירה ולבקשה למתן צו-ביניים, כדלקמן.

א. פתח דבר

2. עניינה של העתירה דנן ברצון העותרים לעצור את פיתוח מאגר "לוויתן", העתיד להפיק גז עד תום שנה זו, בתואנה כי לא נבחנו ההיבטים הביטחוניים הנוגעים למתווה הפיתוח של מאגר "לוויתן". באופן מפורט יותר, מבקשים העותרים כי בית המשפט הנכבד יוציא מלפניו צו-על-תנאי בעל שני ראשים:

האחד – "מדוע לא יקיים [המשיב 1 - הח"מ] הליך סדור מול שר הביטחון לבחינת ההיבטים הביטחוניים והחלופות במתווה הפיתוח המוצע למאגר "לוויתן" (אסדת הטיפול, המתקנים החופיים ומיכל האחסנה)";

השני – "מדוע לא יפנה [המשיב 1 - הח"מ] לקבלת אישור הקבינט המדיני-ביטחוני לשינוי מתווה פיתוח מאסדה ניידת על-פי הבאר לאסדה קבועה בקרבת החוף".

3. בצד סעדים אלו, מבקשים העותרים מבית המשפט הנכבד כי יושיט בידם צו-ביניים שיורה "למשיבים 1-2 להורות למשיבה 3 שלא להתחיל בביצוע עבודות התקנת 'מסבך האסדה' (Jacket) ולקבוע עובדות בשטח, וזאת עד להכרעה בעתירה דנן".

4. המדינה תטען כי דין העתירה, ועמה הבקשה למתן צו-ביניים, להידחות על הסף ולגופה כאחד, תוך חיוב העותרים בהוצאות משמעותיות. לעמדת המדינה, עתירה זו ניצבת בפני משוכות גבוהות ביותר, בלתי עבירות ממש, העשויות ממספר רב של עילות סף הנערמות האחת על גבי רעותה לכדי מחסום משפטי המצדיק את דחיית העתירה על הסף.

בתוך כך, המדינה תטען כי דין העתירה להידחות על הסף מחמת שיהוי מאיין; מחמת קיומו של מעשה עשוי; מחמת קיומו של מעשה בית-דין; מחמת היותה כוללנית ונעדרת תשתית עובדתית מספקת; מחמת אי-צירוף משיבים מובהקים, לרבות: המועצה הארצית לתכנון ולבנייה; משרד הביטחון ושר הביטחון וכן ממשלת ישראל (והדברים נלמדים באופן מובהק מאופי הסעדים המבוקשים); וכן נוכח אי-מיצוי הליכים מלא והולם בנסיבות העניין. כל אחת מעילות סף אלו מצדיקה בתורה את דחיית העתירה על הסף, לא כל שכן נוכח משקלן הסגולי המצטבר.

בהקשר זה, תוסיף המדינה ותטען, כי במסווה של עתירה המופנית נגד מתווה הפיתוח של מאגר "לוויתן", שבים למעשה העותרים ותוקפים את אותן החלטות תכנוניות שכבר אושרו ונחלטו על ידי בית משפט נכבד זה.

5. הרבה למעלה מן הצורך, המדינה תטען כי דין העתירה להידחות לגופה, שכן לא נפל כל פגם בהחלטות התכנוניות החולשות על פיתוחו של מאגר לוויתן – החל מתכנית המתאר הארצית (תמ"א 37/ח), עבור להחלטת המועצה הארצית לתכנון ולבנייה שאישרה בשנת 2016 את תמהיל הפיתוח, וכלה בהחלטות רשות רישוי הגז הטבעי לאשר את תכנית הניהול הסביבתית (להלן גם: תנ"ס) וליתן היתרי בנייה הדרושים להקמת אסדת הטיפול.

המדינה תדגיש כי כלל השיקולים הביטחוניים הובאו בחשבון במסגרת הליכי התכנון, וכי עמדת משרד הביטחון וצה"ל היא שקיים יתרון מובהק בקירוב אסדת הטיפול לקו החוף, בכל הקשור לכלל ההיבטים הביטחוניים הנובעים ממיקום אסדת "לוויתן", תוך שקלול יכולת ההגנה על המתקנים ביחד עם השפעת המיקום על העורף.

עוד יצוין, כי הגם שעמדת צה"ל היא שביכולתנו להגן על מתקן הפקת גז בכל מרחב המים הכלכליים של מדינת ישראל ובכל קשת הטווחים, הרי שמשיקולים ביטחוניים קיימת עדיפות למיקום האסדה קרוב ככל שניתן לחוף.

ואף זאת יאמר בפתח הדברים - עמדת גורמי המקצוע במשרד האנרגיה ובפיקוד העורף היא כי טווחי הסיכון מן האסדה, לרבות בתרחישים ביטחוניים, אינם מגיעים לכדי 10 ק"מ גם בתרחישים החמורים ביותר.

6. הילוך התגובה יהיה כדלקמן: תחילה, נעמוד על עיקרי העובדות הצריכות לעניין, וזאת בזיקה לטעמים המצדיקים את דחיית העתירה. לאחר מכן, נעמוד על עילות הסף המתקיימות בעניינה של העתירה, ונראה כיצד אלו משתלבות זו בזו. לבסוף, המשיבים אף יראו כי דין העתירה להידחות לגופה, בהיעדר כל עילה להתערבות שיפוטית.

כך בתמצית, וכעת ביתר הרחבה.

ב. התשתית העובדתית הצריכה לעניין

ב.1. רקע כללי

7. קליטת גז טבעי כמקור אנרגיה היא פרויקט בעל חשיבות לאומית מן המעלה הראשונה. בין יתרונותיו הבולטים של פרויקט לאומי זה ניתן למנות את ביצור מעמדה הגיאוגרפית של מדינת ישראל באזורנו; את האצת המעבר לשימוש במקורות אנרגטיים שיפחיתו בצורה משמעותית את זיהום האוויר בישראל; את הפחתת עלויות האנרגיה הכרוכות בייצור חשמל בכלל, ולמפעלי תעשייה בפרט, תוך שיפור תחרותיות המגזר התעשייתי; את הפחתת עלויות הייצור במפעלים כפועל יוצא של החיסכון בעלויות האנרגיה; ולבסוף את הגידול הצפוי להכנסותיה של המדינה מתמלוגים וממסים שנקבעו על רווחי גז ונפט, על כל המשתמע מכך.

8. לצורך מימוש יתרונות אלו, אין די באיתור תגליות הגז. זהו כמובן תנאי הכרחי, אולם אין הוא בבחינת תנאי מספק. על מנת לתרגם חזון אנרגטי זה לכדי מימוש מעשי, נדרשת גם הכנת תשתית תכנונית ופיסית לשנים ארוכות קדימה, שתאפשר ליזמים שונים להקים מתקנים לטיפול ולקבלת גז טבעי, ולאחר מכן לחברם למערכת הולכת הגז הארצית. ללא מתקנים אלו, תגליות הגז שהתגלו במימיה הכלכליים של מדינת ישראל, כמו-גם תגליות גז עתידיות שטרם אותרו, יותרו כאבן שאין לה הופכין. כך ממש.

9. על רקע תובנה יסודית זו, החליטה הממשלה לקדם את תמ"א 37/ח, שהיא תכנית מתאר ארצית ברמה מפורטת שכותרתה "קבלה וטיפול בגז טבעי – מתגליות בים ועד מערכת ההולכה הארצית". ואכן, בתום הליך תכנוני יסודי, ארוך ומפורט, הוכנה ואושרה תמ"א 37/ח בשלהי שנת 2014.

צילום תקנון תמ"א 37/ח, מצורף ומסומן מש/1.

10. הוראות תמ"א ח/37 בכללותן אותגרו במספר עתירות רחבות היקף שהוגשו לבית המשפט הנכבד, ובראשן בג"ץ 7737/14 עיריית יוקנעם נ' המועצה הארצית לתכנון ולבנייה (פורסם בנבו, 22.12.15) (להלן: עניין יוקנעם). יוער כבר עתה, כי העותרות 4-2, 6 ו-9 בהליך שלפנינו היו צד לאותם הליכים כעותרות בבג"ץ 7737/14, בבג"ץ 8077/14 ובבג"ץ 8079/14 שהדיון בהן אוחד.

בית המשפט הנכבד בחן לעומקן את כלל טענות הצדדים באותן עתירות, ובסיומו של ההליך השיפוטי מצא לדחות את רוב רובן של הטענות למעט היבטים נקודתיים. וכך סיכם בית המשפט הנכבד, מפי כבי' השופט פוגלמן, את פסק דינו:

126. תמ"א ח/37 היא תוצאתו של הליך תכנוני יסודי, מפורט ומקצועי. בסופו של הליך זה התגבשה תכנית מתאר ארצית ייחודית ומורכבת. תכנית זו נושאת על כתפיה את עצם האפשרות לפתח מאגרי גז טבעי ולנצל את התועלת הרבה הגלומה בכך למשק הישראלי.

בהינתן אמת המידה לביקורת השיפוטית על החלטות מוסדות התכנון והמועצה הארצית בפרט מצאנו כי תמ"א ח/37 צלחה את מרבית המשוכות המשפטיות שביקשו העותרים להציב בדרכה למעט בשני עניינים: הצורך באישור המועצה הארצית לתמהיל הפיתוח ואי עיגונה של החלטת המועצה הארצית ליתן עדיפות לטיפול מרבי בים בהוראות התכנית. להשקפתנו, שני פגמים אלה אינם צולחים את הביקורת השיפוטית, והכל כפי שפירטנו בהרחבה. עם זאת, בקביעת התוצאה יש לתת משקל לכך שלמעט פגמים אלה, התכנית כמכלול עמדה – כאמור – בהליך הביקורת השיפוטית." (ההדגשה הוספה – הח"מ).

11. כפי שעוד נראה בהמשך, בית המשפט הנכבד דחה מפורשות במסגרת פסק-דינו בעניין יוקנעם את טענות העותרים דשם – שהם גם חלק מן העותרים דכאן – לפיהן אין מקום לאשר את תמ"א ח/37 נוכח הסיכונים הביטחוניים הגלומים בה. הלכה למעשה, העתירה הנוכחית מבקשת לערער על הכרעות שיפוטיות חלוטות אלה, ללא כל עיגון משפטי לכך – מהותי או פרוצדוראלי.

מכל מקום, בעקבות פסק דינו של בית המשפט הנכבד בעניין יוקנעם תוקן סעיף 6.2 לתקנון תמ"א ח/37, כך שעוגנה הכרעת בית המשפט הנכבד לפיה קיימת עדיפות לטיפול מרבי בים וכי בתכנית פיתוח הכוללת מיתקני טיפול, יש צורך באישור המועצה הארצית לתכנון ולבנייה לתמהיל הפיתוח בים וביבשה. יישום הוראה זו על נסיבות המקרה שלפנינו הוביל לאישור תמהיל הפיתוח של מאגר "לויתן" במסגרת המכלול הימי של המתחם הצפוני בתמ"א ח/37.

2.3. אישור תמהיל הפיתוח של מאגר לויתן

12. ביום 5.4.16 הובא לאישור המועצה הארצית לתכנון ולבנייה, בהתאם להוראות תמ"א ח/37, התמהיל המוצע לפיתוח מאגר "לויתן", אשר כולל את כלל מתקני הטיפול בים. בהתאם לתמהיל הפיתוח האמור, מיקום אסדת "לויתן" הוא 9.7 ק"מ מחוף הים (תוף דור).
- כאן חשוב לציין, כי תמ"א ח/37 מגדירה באופן מפורט באילו תאי שטח בים וביבשה ניתן להקים את מתקני הטיפול, ולעניין זה נפנה לסעיפים 3 ו-5 להוראות תמ"א ח/37. הווה אומר, תמ"א ח/37 כבר נדרשה בעצמה לשאלת המיקומים האפשריים להקמת אסדת הפיתוח של "לויתן".
13. בנוסף, במסגרת הדיון שהתקיים במועצה הארצית לצורך בחינה ואישור של תמהיל הפיתוח, הוצג באופן ברור גם מיקום מיתקן הגיבוי לאחסון קונדנסט בחירום באתר "חגית" (להלן: "מכל הגיבוי"); וזאת הגם שהוא לא היווה חלק מתמהיל הפיתוח אותו נדרשה המועצה הארצית לאשר. יוער, כי בהמשך נדרשה המועצה הארצית פעם נוספת למיקום מכל הגיבוי באתר חגית, בישיבתה מיום 6.12.16.
14. בתום הדיון במועצה הארצית ביום 5.4.16 הועלו שלוש הצעות להצבעה, כאשר הצעת היו"ר זכתה לרוב של 18 חברים מתוך 20, ולפיה: "המועצה הארצית, לאחר שקיימה דיון בהתאם לסעיף 6.2 בהוראות תמ"א ח/37, בו הוצגו בפניה ע"י הממונה על ענייני הנפט במשרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים – תמהיל הטיפול בגז טבעי, ומיקום מתקני הטיפול העיקריים עפ"י תכנית הפיתוח לשדה לויתן, מאשרת את התמהיל המוצע לטיפול מלא בים ואת מיקום המתקנים כפי שהוצגו לה".
- יוער, כי ראש מועצה אזורית חוף הכרמל (העותרת 1), מהנדסת העיר יקנעם (העותרת מס' 4) נכחו בדיון וכי ראש המועצה האזורית מגידו (העותרת 3) ומהנדסה הוזמנו גם כן.
- צילום תמהיל הפיתוח שהוצג בחודש אפריל למועצה הארצית לתכנון ולבנייה, מצורף ומסומן מש/1; צילום פרוטוקול הדיון במועצה הארצית לתכנון ולבנייה ביום 5.4.16, מצורף ומסומן מש/2.
15. להשלמת התמונה יצוין, כי ביום 5.12.17 התקיים דיון נוסף במועצה הארצית בעניין מיקומו של מכל האחסון בחרום של קונדנסט באתר "חגית", וזאת בהמשך להמלצת בית המשפט הנכבד במסגרת דיונים בעתירה בבג"ץ 2974/17, במטרה לשקול את החלטתה בעניין מיקום המכל; וזאת בשים לב לדיון שהתקיים ביום 8.8.17 במסגרתו עודכנה המועצה הארצית כי פיתוח מאגרי "כריש" ו"תנין" יעשה על פי הבאר.

במסגרת הדיון ביום 5.12.17 הובהרו היטב ההבדלים המשמעותיים בין מאגר "לוויתן" לבין מאגרים "כריש" ו"תנין", אשר כנגזרת מהם אושרו תכניות פיתוח שונות לשני המאגרים. יצוין עוד, כי המאגרים שונים זה מזה אף במאפייני הגז הנמצאים בהם. כך, מאגרי "כריש" ו"תנין" הם בעלי מאפייני גז הכוללים הרכב גבוה הרבה יותר של קונדנסט ביחס לכמות גז, בהשוואה למאפייני הגז של מאגר "לוויתן".

עוד הובהר, כי מאגר "לוויתן" הוא מאגר אסטרטגי, אשר ביכולתו לספק לישראל 9 BCM מתוך צריכה צפויה של 24 BCM של גז טבעי למשק הישראלי בעשורים הקרובים, מה שיוצר תלות גבוהה של משק החשמל והמשק הישראלי כולו במאגר זה.

עובדה זו מחייבת אפוא שמירה על רמת אמינות ויתירות גבוהות ביותר של אספקת גז מהמאגר. בהקשר זה, הבהירה המועצה הארצית לתכנון ולבניה, כי אין למקם את מיכל האחסון בחרום של הקונדנסט במים הכלכליים, "וזאת בשים לב להבדלים בין מאגר זה לבין מאגרי כריש ותנין בהתייחס להיבטים האסטרטגיים, התפעוליים, הסביבתיים והביטחוניים השונים בין שני המקרים".

הוזה אומר, מוסד התכנון הגבוה במדינת ישראל שוכנע כי מאגר "לוויתן" הינו מאגר בעל חשיבות אסטרטגית למשק האנרגיה וכי אין מקום להשוואה בינו לבין מאגרי "כריש" ו"תנין", בהם נעשה הטיפול על-פי הבאר במים הכלכליים.

צילום החלטת המועצה הארצית, מיום 5.12.17, מצורף ומסומן מש/3.

16. נשיב עתה מבטנו להמשך ההליכים התכנוניים הנוגעים לאסדת "לוויתן".

ביום 15.6.16 אישרה רשות הרישוי למתקני גז טבעי (להלן: רשות רישוי הגז הטבעי) "מסמך עקרוני", המפרט בין היתר את תחנות הקבלה של פרויקט "לוויתן", תוך שמיקומה המדויק של אסדת "לוויתן", בתא השטח שיועד לכך בתמ"א 37/ח, הוצג באופן מפורש במסמך זה.

אגב, מן הראוי לציין כי כלל העובדות האמורות ידועות ומוכרות היטב לעותרת 3 דכאן, שהגישה בשעתו עתירה כנגד הקמת מכל הגיבוי באתר "חגית", בין היתר, על רקע שאלת הצורך לכלול את מכל הגיבוי במסגרת תמהיל הפיתוח (בג"ץ 2974/17 המועצה האזורית מגידו נ' המועצה הארצית לתכנון ולבניה (פורסם בנבו, 24.12.17) (להלן: עניין מגידו). עתירה זו, שהעותרות 2 ו-9 דכאן היו משיבות לה, נדחתה בפסק דין מנומק, המלמד על כך שבסופו של יום לא נפל כל פגם בהחלטה למקם את מכל הגיבוי באתר "חגית". אל נפקות פסק הדין על עניינה של העתירה שלפנינו, עוד נשוב בהמשך.

17. ביום 28.11.16 ניתן היתר בתנאים להקמת אסדת לווייתן במקומה המיועד, כאשר ביום 15.6.17 ניתן ההיתר עצמו. ביום 30.1.19 הוצבו יסודותיה של האסדה במיקום המיועד להם, בעלות המוערכת על-ידי המשיבה 3 בסך של כ-מיליארד דולר.

צילום היתר הבנייה הרלוונטי, מצורף ומסומן מש/5.

18. במקביל, המשיבה 3 ממשיכה בהליך בניית האסדה עצמה ביוסטון טקסס, ארה"ב. הבנייה הפיזית של האסדה הסתיימה כבר בחודש פברואר האחרון, וכעת מבוצעים מבחנים שונים לבדיקת המבנה, המתקנים ומערכות שונות המצויות באסדה. מבחנים אלו צפויים להסתיים בחודש יולי 2019, כאשר תחילת הובלת האסדה מתוכננת להתבצע במהלך חודש יולי 2019. הגעת האסדה לארץ מתוכננת לחודש אוגוסט 2019, ומיד לאחר מכן יתחילו מבחני הרצה לאסדה. תחילת ההזרמה תתבצע ברבעון האחרון של שנה זו, כנראה במהלך חודש דצמבר, וזאת בכפוף למתן היתרי פליטה לפי חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008.

עוד יצוין, כי קודם לכן כבר הונחו מקטעים שונים של צנרות בלב ים, באורך מצטבר של מאות קילומטרים. מקטעים אלו מחברים את ארבעת קידוחי ההפקה ממאגר "לויתן" המצוי כ-110 קילומטר ממיקום האסדה בעלות של כמיליארד דולר.

19. לא זו אף זו - לשם פיתוח מאגר "לווייתן" התקבלו כבר החלטות תכנוניות נוספות רבות, בהתאם לתמ"א 37/ח, ובכלל זאת אישור תכניות ניהול סביבתיות (תני"ס), ובהמשך גם מתן היתרי בנייה לרכיבים שונים בתכנית הפיתוח. ואלו הן רק חלק מן ההחלטות:

- א. היתר להקמת תחנת ההגפה החופית, תחנת הגז בדור ושוחה במחצבת עין אילה – ניתן ביום 10.8.17.
- ב. היתר להקמת מערך הצנרת הימית מגבול המים הטריטוריאליים ועד לאסדה – ניתן ביום 16.1.18.
- ג. היתר להקמת צנרות ימיות של גז טבעי וקונדנסאט מהאסדה ועד הנחיתה בחוף – ניתן ביום 24.1.18.
- ד. היתר לצנרת גז מהנחיתה בחוף ועד תחנת הגז – ניתן ביום 16.5.18.
- ה. היתר לצנרת קונדנסאט מהנחיתה בחוף ועד למחצבת עין איילה – ניתן ביום 31.7.18.
- ו. היתר לצנרת קונדנסאט מהמחצבה ועד לאתר חגית – ניתן ביום 26.12.18.
- ז. היתר לעבודות אזרחיות למכל החרום בחגית והשטח התפעולי – ניתן ביום 21.10.18.

20. ניתן לראות כי עניין לנו בפרויקט הנדסי מורכב שנדרש הון עתק לצורך מימושו. פרויקטים מסוג זה מחייבים עמידה בלוח זמנים קפדני, אשר תנאי להתקדמות בו הוא השלמת השלב שקדם לו. משכך, עיכוב הפיתוח כפי שהוא מתבקש על-ידי העותרים עלול לעכב ואף לבטל את הפרויקט כולו. ככל שכך יקרה, הדבר עלול לפגום באופן משמעותי בתכנית הכלכלית של המשיבה 3 ובהיתכנות העסקית העומדת ביסוד הקמת המאגר כולו. קשה להפריז בחשיבות נזקים אלו.

21. בנוסף, חשוב להדגיש כי המדינה רואה חשיבות רבה לעמידה בלוחות הזמנים, וזאת מן הטעם שמרבית ייצור החשמל בארץ היום מבוסס על גז טבעי, אך אספקת הגז נשענת היום על כניסה אחת ממאגר אחד (מאגר "תמר"), וכניסה נוספת היא הכרחית בהקדם האפשרי מטעמי יתירות.

עוד יובהר, כי דחיית חיבור מאגר "לוויתן" למערכת ההולכה הארצית ידחה אף את אספקת הגז אשר עליה התחייבה המשיבה 3 לממלכת ירדן. בנוסף לכך, מצוי על המדוכה הסכם גז נוסף בין המשיבה 3 לבין חברת דולפינוס המצרית, לצרכי אספקת גז למשק המקומי המצרי; וזאת בנוסף להסכם בין שותפות "תמר" לחברת דולפינוס. ללמדנו, כי דחיית חיבורו של מאגר "לוויתן" למשק הישראלי תשפיע גם על שני הסכמים אלו, והשלכות הדבר ברורות הן.

22. להשלמת התמונה, המשיבים יצינו עוד כי בימים אלה עתיד להיערך שיפוץ של אסדת "תמר", אשר כרוך בהשבתת מחצית מן הפעילות בה. עובדה זו מצריכה בעת השיפוץ להכריז על קיום מצב חירום במשק הגז הטבעי. יוער, כי שיפוץ דומה שנערך בחודש ספטמבר 2017 הביא להשבתת האסדה כולה, באופן שסיכן את סדירות הספקת החשמל למשק. אם ציינו עובדות אלו, אין זאת אלא כדי להמחיש את חשיבות הגדלת יתירות משק האנרגיה בהקדם האפשרי, על מנת שההסתברות להישנות מצבים כגון אלו תפחת.

3.3. אסדת הטיפול – קווים כלליים לדמותה

23. ביום 2.6.16 אישר הממונה על ענייני הנפט את תכנית הפיתוח של מאגר לוויתן, וזאת בהתאם לסמכות המסורה לו בחוק הנפט, התשי"ב-1952 (להלן: **חוק הנפט**).

24. בטרם הצגת הטיעונים המשפטיים לדחיית העתירה, המשיבים יבקשו לעמוד בקווים כלליים על דמותה של האסדה, ובתוך כך יבקשו להראות כי אין כל הלימה בין רמת החששות של העותרים לבין הסיכון האמיתי שיוצרת האסדה. **כל זאת, הואיל וגם בתרחיש החמור ביותר, היישובים בחופי הארץ אינם נמצאים בטווח הסכנה לחיי אדם.**

25. האסדה היא מפעל הבנוי בתוך היס במרחק של פעשרה ק"מ מחוף היס. "רגליו" של המפעל נטועות בקרקע היס, ומתנשאות עד לגובה של 15 מטרים מעל פני היס. המפעל עצמו (ללא ה"רגליים") מתנשא לגובה של כ-45 מטרים, כך שמן החוף נצפה הדבר כמגדל גבוה הדומה במראהו לאחד ממגדלי העיר תל אביב.
26. שטח המפעל הוא כתשעה דונם בלבד (105 מ' אורכו, ו-85 מ' רוחבו), ושליש הימנו משמש למגורים. המדובר, לצורך ההמחשה, בשטח שהוא קטן לאין שיעור משטח מתקן הקבלה היבשתי באשדוד שהוקם לפי תמ"א 2/א/37 ושינוייה.
27. עוד יצוין, כי באסדה קיימת צנרת המוליכה את הגז הטבעי המופק מן הבאר במעלה הקומות של האסדה, ולאורך הדרך מופרדים ממנו מי הייצור והקונדנסט ומופחת לחץ הגז. לאחר שהגז עובר את תהליך הניקוי הוא מוזרם מן האסדה לצנרת תת-ימית המוליכה אותו אל חופי הארץ. ללמדנו, כי אין אחסון של גז טבעי על האסדה, ועל-כן כמות הגז המצויה בכל רגע נתון באסדה היא הכמות שבתוך הצינורות בלבד, וזו מוערכת בכ- 43,000 מ"ק שהם כ-37 טון.
- הקונדנסט שמופרד מן הגז מאוחסן באחסון ביניים על האסדה בכמות של עד 2,000 חביות נפט (יוער, כי חבית נפט היא מידת נפח בלבד. אין על האסדה חביות נפט, אלא מכל אחסון קבוע שנפחו שווה ל-2,000 חביות נפט). בנוסף על כמות חביות הקונדנסט, יש על האסדה סולר המשמש לצרכים שונים בנפח אחסון של 1,440 חביות.
28. בהקשר זה, יודגש כי עמדת גורמי המקצוע במשרד האנרגיה ובפיקוד העורף היא כי טווחי הסיכון מן האסדה, לרבות בתרחישים ביטחוניים, אינם מגיעים לכדי 10 ק"מ גם בתרחישים החמורים ביותר.
- יתרה מזאת, כפי שיוסבר מיד, טווחי הסיכון החמורים ביותר שחושבו על-ידי גורמי המקצוע בפיקוד העורף בעת הליכי התכנון תחמו את טווח הסיכון למרחק של כ-4.5 ק"מ בלבד, וזאת תוך לקיחת מקדמי ביטחון ובטיחות מחמירים ביותר.
29. פיקוד העורף פועל, בכובעו כשירות ההתגוננות האזרחית, מתוקף חוק ההתגוננות האזרחית ותקנותיו בנושא חומרים מסוכנים למניעת סכנה לחיי אדם, לבריאותו או פגיעה ברכוש אגב אחזקת חומרים מסוכנים במצבי חירום מלחמתיים, כהגדרתם בחוק ההתגוננות האזרחית ("שעת התקפה" ו"מצב מיוחד בעורף").
- למען הסר כל הספק, יודגש כי פיקוד העורף שותף בדיונים השונים שקיימה מערכת הביטחון בנושא תמ"א 37/ח, ובמסגרתם הציג את עמדותיו המקצועיות בתחומי אחריותו. דיונים אלו התקיימו בין השנים 2010-2012 אצל נציגת שר הביטחון בוועדות התכנון והבנייה (באותה העת סא"ל עדנה פרדו), והיא זו שאף ייצגה את עמדת שר הביטחון בפני המועצה הארצית לתכנון ולבניה בעת הליכי התכנון של תמ"א 37/ח.

30. פיקוד העורף נדרש הן לשאלת המיגון הנדרש למתקני קבלה ביבשה והן לשאלת המיגון הנדרש למתקני הקבלה בים. בתוך כך, נבחן, בין היתר, גם תרחיש של פגיעה מלחמתית באסדה הגורם לתופעה הידועה בשם המדעי UVCE (פיצוץ ענן גז לא תחום – Unconfined Vapor Clod Explosion). תרחיש זה נמצא כחסר משמעות עבור אסדה המרוחקת 9.7 ק"מ מחוף הים, וזאת על יסוד האדנים הבאים.
31. תופעת UVCE מאופיינת בשחרור פתאומי של ענן גז דליק (גז טבעי לדוגמה), אשר מתערבב עם האוויר ליצירת תערובת גז-אוויר. התופעה מתרחשת כאשר התערובת נמצאת בתחום הנפיצות של החומר המסוכן, ופוגשת מקור הצתה במצב זה. כתוצאה מההצתה עלול להיגרם פיצוץ, כלומר, הבעירה של התערובת עלולה להתפתח למהירויות על-קוליות (מעל מהירות הקול) ובכך לייצר על-לחץ הרסני לסביבה (כלומר, לחץ החורג מהלחץ האטמוספירי הרגיל).
32. על יסוד תובנות פיזיקליות של המודל שבשימוש פיקוד העורף, מניחים כי כמות גז דליק ונפיץ העולה על 50-60 טון לא יכולה להתערבב בצורה יעילה עם האוויר ליצירת תערובת נפיצה. למרות זאת, במודל המחמיר מקובל להניח כי הכמות המרבית לפיצוץ לא תעלה על 100 טון של החומר המסוכן.
33. הערכת הסיכונים במתודולוגיה של פיקוד העורף לתרחיש של UVCE עבור 100 טון גז טבעי הובילה למסקנה כי רדיוס הנזק הישיר לבני אדם לא יעלה על קילומטר אחד, ורדיוס הנזק המוגבל לשמשות לא יעלה על 4.5 ק"מ.
34. לפיכך, הואיל והמיקום שיועד בתמ"א 37/ח להקמתם של מתקני קבלה ואסדות טיפול, כגון אסדת "לוויתן", מצוי היה במרחק גדול מטווחי הסיכון המרביים, נמצא על-ידי גורמי המקצוע בפיקוד העורף כי המיקום אינו מסוכן מנקודת בחינתו של פיקוד העורף.
- וידוגש, כי גיבוש עמדתו המקצועית של פיקוד העורף מתבסס על מתודולוגיות הערכת סיכונים ייעודית ומחמירה שפותחה ומשמשת את בעלי התפקידים המקצועיים בפיקוד העורף, תוך שהעמדה אינה נסמכת על סקרי סיכונים של גורמים אחרים.
35. לעמדת המדינה, די בכל האמור לעיל כדי להמחיש כי העתירה שלפנינו אינה מגלה כל עילה להתערבות שיפוטית. זאת, הואיל וטווחי הסיכון שנבחנו על-ידי פיקוד העורף בעת הליכי אישור תמ"א 37/ח, במסגרתה נקבעו המתחמים הימיים שבהם ניתן להקים את אסדת "לוויתן", בחנו תרחישי קיצון חמורים בהרבה מאלו הרלוונטיים להקמת אסדת "לוויתן". וכאמור, גם במסגרת תרחישי קיצון חמורים אלו, נמצא כי אין סיכון לעורף מהקמת אסדה במרחק של כ-10 ק"מ מחוף הים.

36. משהובררה התמונה הכללית באשר לדמותו של פרויקט "לוויתן", פנויה הדרך להצגת טעמי דחייתה של העתירה. תחילה – על הסף; ובהמשך – לגופה.

ג. עמדת המדינה – דין העתירה להידחות על הסף

1.1. שיהוי כבד ומאין בהגשת העתירה

37. המדינה תטען בפתח טיעונה, כי דין העתירה להידחות בשל השיהוי הכבד ביותר שדבק בה. שיהוי ששורשיו הולכים עד לשלהי שנת 2014, עת אושרה תמ"א 37/ת, וסופו במחצית הראשונה של שנת 2016 עת אושר תמהיל הפיתוח של מאגר "לוויתן" במועצה הארצית לתכנון ולבנייה.

38. כידוע, המשפט המינהלי כולל במסגרתו שורה של עילות סף, אשר בהתקיימן בית המשפט הגבוה לצדק לא יזדקק לבירור עתירות או טענות המובאות בפניו. עילת השיהוי נמנית עם העילות הבולטות לכך, תוך שהיא מבקשת להעניק לבוש משפטי מוחשי לפועלו של חלוף הזמן על יכולתו של הפרט להביא את ריבו מול הרשות לכלל הכרעה שיפוטית. כל זאת, תוך איזון כלל האינטרסים המושפעים מבירורה של העתירה, לרבות צדדים שלישיים, חרף השיהוי שדבק בה.

לפיכך, בית המשפט הגבוה לצדק חזר ושנה בפסיקתו, כי פרט המבקש להביא את טענותיו לביקורת שיפוטית צריך לעשות כן ללא שיהוי. הוגשה העתירה באיחור – עשוי בית המשפט לדחותה על הסף, וזאת אם מצא כי השיהוי גרם נזק או הביא לשינוי במערך האינטרסים של היחיד או של הכלל (בג"ץ 453/84 איתורית שירותי תקשורת בע"מ נ' שר התקשורת, פ"ד לח(4) 617, 621 (1985)).

עוד ידענו, כי מרוץ השיהוי יחל להימנות מן המועד שבו התקבלו ההחלטה או המעשה המינהלי הנתקף, ובעניינו נראה כי ישנו שובל ארוך שנשזר שנים אחורה, כאשר גם אם נבקש להקל עם העותרות הרי שעתירתן לוקה בשיהוי כבד ביותר של כמעט שלוש שנים (מיום אישור תמהיל הפיתוח ועד למועד הגשת העתירה).

39. משהוגשה עתירה הלוקה בשיהוי או משהועלתה טענה כנגד המדינה בשיהוי, נדרש בית המשפט לבחון שלושה שיקולים המכונים גם "רכיבי" או "יסודות" השיהוי. הליך הבחינה, כך מורה הפסיקה, ייעשה באופן דו-שלבי. תחילה, ייבחנו במסגרת השלב הראשון רכיבי השיהוי הסובייקטיבי והאובייקטיבי; ולאחר מכן – ואפילו ימצא כי אלו התקיימו – יבחן בית המשפט הנכבד את עוצמת הפגיעה בשלטון החוק הגלומה בהחלטה שלא לברר את העתירה או הטענה בשל השיהוי שדבק בה. נרחיב, אם כן, אודות הרכיבים.

40. הרכיב הראשון – השיהוי הסובייקטיבי – בוחן את התנהגותו של העותר ומבקש להשיב על השאלה מדוע הוגשה העתירה במועד שהוגשה ולא קודם לכן. השיהוי הסובייקטיבי בוחן למעשה האם העותר "ישן על זכויותיו" ומדוע התעכב הוא בהעלאת טענותיו (עע"ם 867/11 עיריית תל אביב-יפו נ' אי.בי.סי ניהול ואחזקה בע"מ (פורסם בנבו, 28.12.14), פיסקה 24 לפסק דינו של השופט פוגלמן) (להלן: עניין אי.בי.סי).

הרכיב השני של השיהוי המינהלי – השיהוי האובייקטיבי – בוחן את הנזקים שנגרמו, או שעלולים להיגרם, לצד שלישיים בשל השיהוי שנגרם. בעניין אי.בי.סי, מנתח בית המשפט את סוגי הנזקים שנכללים תחת רכיב השיהוי האובייקטיבי, תוך שמושם דגש על נזקים ישירים שנגרמו או שייגרמו לציבור או לצדדים שלישיים קונקרטיים, שהסתמכו על ההחלטה הנתקפת ושינו את מצבם לרעה בעקבותיה, באופן שלא ניתן או שיקשה להשיב את המצב לקדמותו אם העתירה תתקבל.

41. ניישם אמות מידה אלה על ענייננו.

42. ראשית, ובבחינת נקודת המוצא, יובהר כי תמהיל הפיתוח של מאגר "לוויתן" אושר על-די המועצה הארצית לתכנון ולבנייה במהלך חודש אפריל 2016, כאשר בדיון נוכחים נציגי חלק מן העותרות שלפנינו. יתרה מזאת, כפי שראינו מעלה, חלק מהרשויות המקומיות שעותרות לפנינו הגישו עתירות קודמות לבית המשפט הנכבד המגלות את ידיעתן הברורה על החלטתה זו של המועצה הארצית לתכנון ולבנייה [ראו למשל, בג"ץ 2974/16 וכן בג"ץ 8365/16 המועצה האזורית מגידו נ' המועצה הארצית לתכנון ובניה (פורסם בנבו, 8.3.17)].

חרף זאת, העתירה אינה מציגה נימוק אחד מדוע העותרות בחרו לישון על טענותיהן שנים רבות כל כך, ומדוע בחרו להגיש עתירתן רק עתה. לפיכך, המדינה תטען כי אין מקרה פרדיגמטי יותר של התגבשות שיהוי סובייקטיבי, במובנו המכביד והשלילי ביותר, מזה שלפנינו.

43. חמור עוד יותר הוא השיהוי האובייקטיבי שדבק בעתירה שלפנינו. בירורה של העתירה בעת הנוכחית עתיד להביא לעיכוב משמעותי ביותר ביכולת פיתוח מאגר "לוויתן" - עיכוב היכול להגיע לעמדת הממונה על ענייני הנפט עד כדי שנים רבות ואפילו כדי ביטולו, תוך שמיטת הקרקע תחת החלטת הממשלה בעניין מתווה הגז, אשר פיתוח מאגר "לוויתן" הוא חלק מרכזי ומשמעותי בו.

ככל שכך יקרה, יתפוגגו להם כל היתרונות הלאומיים – שקשה להפריז בחשיבותם – הגלומים במימוש החזון האנרגטי של מימוש מתווה הגז ופיתוח מאגר "לוויתן", ובכללם: ביצור מעמדה הגיאוגרפית של מדינת ישראל באזורנו; תרומה אדירה בהיבט הסביבתי, תוך האצת המעבר לשימוש במקורות אנרגטיים מזהמים פחות והקטנת התחלואה העולמה להיגרם בשל שימוש במקורות אנרגיה אחרים (פחם ומזוט); בלימת הגידול הצפוי להכנסותיה של המדינה מתמלוגים וממסים שנקבעו על רווחי גז ונפט, על כל

המשתמע מכך; בלימת התחרות שעתידיה לגדול בשוק האנרגיה בשל התחרות שתפתח בין מאגר "לויתן" לבין מאגר "תמר" – פגיעה שתתרגם עצמה למחירי החשמל ומחירי עלות האנרגיה במפעלים; פגיעה באמון שמוסדות פיננסיים וחברות נפט החלו לגלות במדיניות הממשלה, בשל חוסר הוודאות הרגולטורי שייווצר; ועוד.

מן המקובץ עולה אפוא כי הגשת העתירה במועד כה מאוחר מובילה בהכרח להתגבשותם של נזקים כבדי משקל – הן לאינטרס הציבורי, הן לצדדים שלישיים ובראשם המשיבה 3. משכך, בפנינו מקרה מובהק ביותר של שיהוי אובייקטיבי.

.44

הולמת לעניין זה קביעתו של כב' השופט פוגלמן בבג"ץ 281/11 ראש מועצת בית איכסא נ' שר הביטחון (פורסם בנבו, 6.9.11):

"23. הנה כי-כן, פרק הזמן הממושך שבו נמנעו העותרים מלהשמיע קולם – ויהיה זה הארוך יותר מאז אישור תמ"מ 54/1 או הקצר יותר מאז תום המועד להגשת התנגדויות לתכנית המשנית – נוצל על-ידי הרכבת לפעולות תכנון, בחינה ובדיקה, וכן לפעולות "פיסיות" בשטח התוכנית לשם הכשרת השטח והכנתו או לשם הקטנת הפגיעה הסביבתית. הרכבת הסתמכה על התכנון התקף בשלבי השונים כדי להתחיל בפעולות הנדרשות למימוש הפרויקט. הגשת העתירה במועד מאוחר זה, לאחר שכבר החלה "התנעת" של הפרויקט, פוגעת – במקרה שבו היא נתקבל – באינטרסים לגיטימיים של רכבת ישראל ושל צדדים שלישיים שעימם נקשרה ביחסים חזיים. כך, פוגע האיחור בהגשת העתירה באינטרס של הרכבת להמשיך בקידום בניית התוואי בבית איכסא לאחר שהושלמו ההליכים התכנוניים וניתנה הזדמנות סבירה לכל מי שביקש להשמיע קולו כי עמדתו תילקח בחשבון וינתן לה משקל בעת קביעת התוואי. עוד היא פוגעת באינטרס הציבורי בדבר קידום יעיל של פרויקט הרכבת – שיתרונותיו הכלכליים, הסביבתיים והחברתיים ברורים – בתוך זמן סביר. שינוי בתוואי שאושר בתכנון התקף, ופתיחה מחדשת של הליכי תכנון, כרוכים בעיכוב ממושך בפתיחת הקו המהיר לירושלים, וכפועל יוצא מכך – בפגיעה ממשית באינטרס הציבורי. יפים לעניין זה דבריו של השופט ת' אור בבג"ץ 4174/94 עיריית טירה נ' שר האנרגיה, פסקה 9 ([פורסם בנבו] 22.12.1994) שעסק בהקמת קו מתח של חברת החשמל:

"יש לזכור, שהיענות לדרישת העותרים או חלקם יצריך שינויה של תמא/10. לצורך זה, צריכים להתקיים הליכים אשר עלולים להימשך זמן ניכר, כמו תכנון של תוואי חדש, תיאומו עם היישובים השונים שבתחומם

יעבור, הכנת תסקיר חדש בדבר השפעה על הסביבה, קבלת אישור המוסדות המוסמכים לתכנון החדש, לרבות הסמכתה של ממשלת ישראל. הדבר יפגע באפשרות העברת החשמל בקו 400 בהקדם, העברה אשר נועדה להתקיים החל מסוף שנת 1995, ויביא לפגיעה ונזק ניכרים לצרכני החשמל במדינה. בנסיבות אלה, יש משקל נוסף לשיהוי העותרים בפנייה לבית המשפט".

מערכת תחבורתית רחבת היקף כגון זו שבה עסקינו, היא מטבעה מערכת שלובה שבה לכל חלק יש השפעה על חלקים אחרים, והוא מתחבר אליהם במסגרת מכלול תחבורתי שלם. גם אם אין לומר ששינוי התוואי במקטע נושא העתירה יוריד לטמיון את מרבית הפעולות שבוצעו במקטעים אחרים, הוא עלול להביא לשינויים כאלה ואחרים גם במקטעים אלה.

הנה כי-כן, בהינתן הממון שהוצא עד כה, החוזים שנחתמו וחזמן שהושקע בהליכי התכנון ובביצוע עבודות הלכה למעשה, מסקנתי היא כי קבלת העתירה בעת הנוכחית תביא לפגיעה קשה באינטרס הרכבת, באינטרסים של צדדים שלישיים המעורבים בפרויקט ומעל לכל אלה – באינטרס הציבורי" (ההדגשות הוספו – הח"מ).

45. נאמנים לדיון הדוקטרינרי, נפנה כעת לבחינת רכיב הפגיעה הנטענת בשלטון החוק, כאשר על גבנו משקולותיהן הכבדות של רכיבי השיהוי הסובייקטיבי והאובייקטיבי. בבואנו לבחון זאת, המדינה תבקש לשוב ולהבהיר כי ההיבטים הביטחוניים היו חלק בלתי נפרד מההליך התכנוני וכי עמדת משרד הביטחון וצה"ל היתה ועודנה כי ישנו יתרון מובהק מבחינה ביטחונית בקירוב האסדה אל החוף, וכי במרחק שבו מתירה תמ"א 37/ח הקמת אסדות טיפול בים אין סיכון לעורף הישראלי. על כך עוד יורחב בחלקה השני של התגובה, עת יבואר בהרחבה מדוע אין כל יסוד לטענות העותרים לגופו של עניין.

מכל מקום, די באמור עד כה כדי ללמד על כך שאין בפנינו כל טיעון – ממילא לא טיעון משמעותי המגובה בתשתית עובדתית איתנה – שבכוחו להסיג לאחור את רכיבי השיהוי הסובייקטיבי והאובייקטיבי הכה משמעותיים שהתגבשו בעניינה של העתירה.

46. טרם חתימת הדיון בנושא זה, ובנוסף על כל האמור לעיל, המדינה תבקש לעמוד על הקושי הטמון בהעלאתן של טענות התוקפות אישורים רגולטוריים ותכנוניים של תשתיות לאומיות, כאשר אותן טענות מועלות בשיהוי כבד, וזמן רב לאחר שהפיתוח על בסיס אותם אישורים כבר יצא מן הכוח אל הפועל.

עניין ידוע הוא כי פיתוח של תשתיות לאומיות הוא נושא מורכב מאין כמותו, הן באשר לסוגיות המקצועית-הנדסיות, הן באשר למורכבות הליכי התכנון והימשכותם על-פני זמן רב, והן באשר להיקפי המימון המסתכמים במאות רבות של מליוני דולרים, ובמקרה שלנו אף במליארדי דולרים.

ברי, כי השקעות בסדרי גודל שכאלו מלוות תדיר בסיכונים פיננסיים משמעותיים. במצב דברים זה, לא ניתן להפריז בחשיבותה של סביבה רגולטורית מעודדת השקעות, המבקשת לשרטט עבור היזמים הפוטנציאליים "כללי משחק" ברורים ככל האפשר, באופן שיאפשר להם לבצע ניהול סיכונים כהלכה, וכדי לנטרל את התחושה כי כספם מונח "על קרן הצבי".

משאלו פני הדברים, ברור כי לא ניתן להבטיח ודאות תכנונית ורגולטורית ביחס להחלטות שניתנו זה מכבר, שהיא כאמור אינטרס ציבורי ראשון במעלה, שעה שההחלטות – ובעניינו אישור תמ"א 37/ח ואישור תמהיל הפיתוח מכוחה – מובאות לביקורת שיפוטית בשיהוי ניכר, כאשר המדינה וצדדים שלישיים כבר שינו מצבם עת האסדה מצויה בשלבי בנייה מתקדמים.

לפיכך, המדינה תטען כי ישנם טעמים כבדי משקל התומכים בהקפדה יתרה על יישום דוקטרינת השיהוי, מקום בו עסקינן בעתירות המבקשות לתקוף אישורים תכנוניים ורגולטוריים של תשתיות לאומיות.

בהקשר זה, יצוין כי יישום הקשרי של דוקטרינת השיהוי אינו עניין חדש במתוזותינו. כך, למשל, בית המשפט הנכבד כבר הכיר בצורך ליישם את דוקטרינת השיהוי בעולם דיני הבחירות, תוך קביעת ההתאמות הייחודיות לעולם זה.

ראו והשוו בשינויים הנדרשים את פסיקת בית המשפט הנכבד בבג"ץ 3195/16 עלי ח'דד זידאן נ' שר הפנים ואח' (ניתן ביום 25.4.16), שם הכיר בית המשפט הנכבד בייחודיות הליך הבחירות, תוך שדחה את העתירה על הסף, על אף שהעותר פעל במסגרת הזמנים שהגדיר החוק:

"4. העותר פעל במסגרת הזמן שנקבעה בחוק, כאמור במכתבו מיום 6.4.2016 של מנהל הבחירות, ואף פעל לכאורה בזריזות שעה שפנה כבר למחרת קבלת התשובה הרשמית בעתירה לבית המשפט לעניינים מינהליים. אלא שיש לזכור כי כבר ביום 13.3.2016 מנהל הבחירות הפנה תשומת לב העותר שלא יוכל להתמודד בבחירות וכבר ביום 17.3.2016 פורסם ברשומות מועד הבחירות המיוחדות בכפר מנדא, בעוד שהפנייה הראשונה לשר הפנים לדחיית מועד הבחירות נעשתה רק ביום 14.4.2016.

בחינתו החשיבות של לוחות הזמנים בכל הנוגע להליכי בחירות, גם שיהיו קצר עלול להביא לדחיית העתירה (ראו, לדוגמה, בג"ץ 6905/98 ארד נ' פקיד הבחירות למועצה המקומית בנימינה, פ"ד נב(5) 414, 418 (1998)), ובפסיקה נקבע כי נוכח שיהוי, האינטרס של קיום הבחירות על פי לוח הזמנים שנקבע בחוק עשוי "לגבור גם על האינטרס של מועמד להיבחר לכנסת" (דעת הרוב בבג"ץ 11243/02 פייגלין נ' י"ר ועדת הבחירות, פ"ד נז(4) 153, 145 והאסמכתאות שם (2003)).

לאור זאת, יש לשקול את השיהוי בפנייתו של העותר לחובתו, ויש בכך אף להביא לדחיית העתירה על הסף" [ההדגשות הוספו – הח"מ].

ועוד על הצורך ביישום הקשרי של דוקטרינת השיהוי, נשוב ונפנה להלכה שנפסקה בעניין ראש מועצת בית איכסא שהוזכרה לעיל:

"12. לא חלוף הזמן כשלעצמו הוא, אפוא, הבסיס לדחיית העתירה מחמת שיהוי, אלא האיזון בין מידת הפגיעה באינטרסים של בעלי הדין השונים בעקבות קבלת העתירה או דחייתה בנקודת הזמן הנבחנת (ראו בג"ץ 7053/96 אמקור בע"מ נ' שר הפנים, פ"ד נג(1) 193, 202 (1999)). בהתאם לרציונאל זה, עשויה עתירה להיות מוגשת באיחור ניכר ולא להיחשב לכזו שהוגשה תוך שיהוי, בעוד אחרת שהוגשה תוך פרק זמן קצר יותר מגמר הפעולה המינהלית, תידחה על הסף בעילה זו.

מדובר בשאלה נסיבתית שתוכרע לפי עובדותיו המשתנות של כל מקרה וכנגזרת של האינטרסים העומדים על הפרק (ההדגשות הוספו – הח"מ).

ונדגיש – דוקטרינת השיהוי כוללת מבחינת הצופן הגנטי של רכיביה את ההכרח להכריע בכל מקרה לפי נסיבותיו, ואין בעמדת המדינה כדי לקבוע לוחות זמנים קשיחים ואחידים. עם זאת, אין לקבל מצב בו עתירות התוקפות פרויקטים של תשתיות לאומיות מוגשות לבית המשפט הנכבד שלא בהזדמנות הראשונה, ותוך הותרת "שעון החול" בצד הדרך משך שנים רבות.

הד לגישה זו, אף שבהקשרים דוקטרינרים שונים מעט, ניתן למצוא בפסק דינה של כבי השופטת ברק-ארז בבג"ץ 2974/17 בעניין מגידו בסעיף 32:

"אכן, החלטות מינהליות אמורות להתקבל על סמך תשתית עובדתית, ותוך בחינת כל החלופות [...] אולם, במה דברים אמורים? בבחינת חלופות שלגביהן הונחה תשתית ראשונית

לכאורה באשר לשימותן. אין די בכל רעיון חדש שעולה בשלב מאוחר של תכנון כדי להסיט מן הדרך תכניות שלהן משמעות כלכליות וחברתיות נכבדות (ראו והשוו: בג"ץ 574/81 ירמיהו עיני בע"מ נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, מרחב תכנון מקומי קריות, פ"ד לו(3) 169 (1982) שם נקבע כי אין די ב"רעיון" שעלה בשלב מאוחר של ההליך כדי להביא לשינויו) (ההדגשות הוספו – הח"מ).

49. מכל מקום – ועל בסיס כל אמת מידה שהיא – המדינה תטען כי בנסיבות העניין שלפנינו דין העתירה להידחות על הסף, בשל השיהוי הכבד ביותר שדבק בה – שיהוי ארוך שנים, שבצדו מחיר כבד, והסבר – אין (וראו גם: בג"ץ 7189/17 החברה להגנת הטבע נ' הממונה על ענייני הנפט (פורסם בנבו, 3.7.18), פסקאות 5-7 לפסק הדין).

2.2. קיומו של מעשה עשוי

50. המשך ישיר לפועלו המכביד של השיהוי בו לוקה העתירה מצוי לנו אף בהתגבשותו של מעשה עשוי המצדיק את דחיית העתירה על הסף, וזאת בהינתן העובדה כי יסודות האסדה כבר הושלמו, הוצבו ועוגנו לקרקעית היס, וכי בסיס האסדה עתיד להגיע לארץ ולהתחבר אל היסודות האמורים בתוך חודשים ספורים. יצוין, כי יסודות האסדה הוכנו בשים לב למיקום המדויק של הקמת האסדה, תוך הבאה בחשבון של כלל הנתונים המאפשרים את מיקומה של האסדה; הימנעות מאזורים בהם הקרקע אינה יציבה והימנעות מפגיעה בבתי גידול של בעלי חיים המצויים בקרקעית היס. לאחר בחירת מיקומה של האסדה, נבנו יסודות האסדה במדויק למפלס גובה מי היס במקום - 86 מטר.

למדנו, כי לא ניתן להציב את ה"רגליים" שנבנו במקום אחר. יתרה מכך, עבור "רגליים" אלו נבנתה האסדה, ובקשת העותרים להקים את האסדה במרחק גדול מהחוף משמעותה היא הקמת אסדה מסוג אחר - הקמת אסדה צפה. משמעות הדבר היא כי האסדה אשר נבנתה וה"רגליים" שכבר מוקמו, ואשר עלותם נאמדת בכ-2 מיליארד דולר, יהיו חסרות משמעות כאבן שאין לה הופכין.

51. המשיבים ישובו ויצינו, כי ככל שלא יהיו עיכובים בלתי צפויים, השלמת פיתוח המאגר ותחילת הפקת הגז צפויים להיות עד חודש דצמבר שנה זו, וזאת בין היתר בשים לב גם למועדים שנקבעו בהחלטת הממשלה בעניין מתווה הגז.

52. עוד חשוב להדגיש, כי בניגוד לטענת העותרים, העתקת האסדה אינה מתמצית אך בהעברת היסודות ממקום אחד למשנהו, משל היה מדובר בסולם תת-ימי. המדובר בפרויקט הנדסי מורכב ביותר. שינוי מיקום האסדה משמעו שינוי כל מבנה האסדה, וכעת שינוי מיקום האסדה ללב ים יגרור צורך בהקמתה מחדש של האסדה, יסודות האסדה והצנרת אשר הוכנה.

כל אלו יובילו בהכרח לעיכובים משמעותיים ביותר בהקמת מתקני הטיפול; וכפועל יוצא של כך ייגרם עיכוב משמעותי גם במועד תחילת הפקת הגז. הווה אומר, פעולה המוצגת על-ידי העותרים כפשוטה לכאורה טומנת בחובה השלכות של מיליארדי דולרים.

53. כל אלה מגבשים באופן מוחשי ביותר את יסודותיה של עילת הסף בדבר קיומו של מעשה עשוי. כך, למשל, הבהיר בית המשפט הנכבד כי "הכלל בדבר ה'מעשה העשוי' קובע, כי במקרים מסוימים, בהם מדובר במעשה שביצעו נגמר בשלמותו או בחלקו המכריע, אין מנוס אלא לדחות השגה ערעורית אף אם לכאורה יש בה ממש לגופה" [...]. הרציונל העומד מאחורי כלל המעשה העשוי הינו, כי אין ליתן סעד שיפוטי בעניין שאינו ניתן לשינוי, או שקיים קושי מהותי לשנותו (דפנה ברק-ארז עוולות חוקתיות (1993) 228 " (ראו: ע"מ 7344/16 הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים נ' ועדת הערר המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים (פורסם בנבו, 28.8.17), סעיף 21 לפסק הדין).

הרציונל העומד מאחורי כלל המעשה העשוי הינו, כך על-פי פסיקת בית המשפט הנכבד, "כי אין ליתן סעד שיפוטי בעניין שאינו ניתן לשינוי, או שקיים קושי מהותי לשנותו" (ע"מ 2339/12 שוחט ואח' נ' הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא (פורסם בנבו, 19.8.13). וראו גם: דפנה ברק-ארז, משפט מינהלי זיוני (כרך 4) (2017), (395-396)

54. הנה-כי-כן, ומעת שהליך הקמת אסדת "לוויתן" חצה מזמן את השלב המכריע, המדינה טטען כי פרויקט זה עבר את נקודת האל-חזור המשפטית, אשר ממנה ואילך בא הוא בגדרו של הכלל בדבר "מעשה עשוי".

ג.3. מעשה בית דין

55. עילת סף נוספת המוסבת על פועלו של ציר הזמן ביחס לפלוגתות משפטיות היא קיומו של מעשה בית דין. זו הפעם פועלו של ציר הזמן על ענייננו אינו מתמצה בעובדה כי העתירה הוגשה בשיהוי כבד, אלא דווקא בהיבטיו של עקרון סופיות הדיון ובקיומו של מעשה בית-דין שאינו מתיר לשנות הכרעות שיפוטיות חלוטות.

56. כידוע, בית המשפט הנכבד חזר ושנה בפסיקתו כי הכלל בדבר סופיות הדיון חל גם במסגרת עתירות המוגשות לבית המשפט הנכבד בשבתו כבג"ץ. בהקשר זה, אין למשיבים אלא להפנות לפסק דינו של בית המשפט הנכבד, שניתן כבר לפני למעלה מחמישה עשורים, במסגרת בג"ץ 20/64 "המסייר" בע"מ נ' המפקח על התעבורה(מ' בר), יח (3) 245 (1964). וכך נקבע שם:

"בעתירה הנוכחית חוזרת העותרת ומעלה שורה של טענות עובדתיות ומשפטיות אשר רובן הגדול, אם לא כולן, עמדו על הפרק בעתירה

הקודמת. אכן, חושבני כי המשיב צודק כשהוא מתנגד לדון מחדש בכל אותם ענינים אשר באו על פתרונם בעתירה הקודמת או יכלו לבוא על פתרונם אילו הועלו על ידי העותרת. צד לדיון בבית המשפט הגבוה לצדק איננו בד חורין להעלות מחדש ענינים שהם בבחינת דבר שפוט בדיון קודם. הכלל הזה חל על דיוני בית המשפט הגבוה לצדק אם לפי תורת "מעשהביתדין" ואם משום שבית המשפט לא ירשה לבעל דין להטרידו שנית בדבר שכבר הובא לפניו קודם לכן והוכרע על ידיו, או יכול היה להיות מובא לפניו.

[...]

לפיכך טענה שהועלתה בדיון קודם בבית משפט זה ולא נתקבלה, וטענה שניתן היה להעלותה ולא הועלתה, שוב אין להעלותה. עובדה שנקבעה בדיון קודם, שוב אין לעקרה ולהזיזה ממקומה. דעה שהובעה והלכה שנפסקה, שוב אין לבטלה ולהעבירה מן העולם. מכאן, שלא נוכל להיזקק לכל אותם ענינים שעמדו על הפרק בעתירה הקודמת בהקשר דומה ואשר העותרת מנסה כעת לעוררם מחדש, כגון הטענה שלא המשיב ואף לא שר התחבורה מוסמכים לקבוע מדיניות, שהיא ענין לממשלה כולה...". [ההדגשות הוספו – הח"מ]

וראו גם: בג"ץ 3227/09 ועד משפחות הקבורים בבית הקברות מאמן אללה (ממילא) נ' רשות העתיקות (פורסם בנבו, 23.12.09); בג"ץ 578/82 משה נעים נ' בית הדין הרבני האזורי, ירושלים, פ"ד לו(2) 701 (1983), בג"ץ 5584/16 צדקי מוחמד אבו קמל נ' הממונה על הרכוש הממשלתי הנטוש באזור יהודה ושומרון (פורסם באר"ש ביום 15.11.16)).

57. משאלו פני הדיון, המדינה תטען כי טענות העותרים בדבר הסיכונים הביטחוניים הנשקפים מהקמת מתקני טיפול במסגרת המכלול הצפוני של תמ"א 37/כבר נדחו על-די בית המשפט בפסק דינו העקרוני בעניין יוקנעם.

58. לא זו אף זו, כפי שנראה מיד – טענות העותרים בדבר הסיכונים הביטחוניים שלכאורה לא נשקלו על-ידי מוסדות התכנון, כבר נדחו על ידי בית המשפט הנכבד, עת טיעונים אלו הופנו כלפי הסכנה הביטחונית הגלומה בהקמת מתקני טיפול במתחם היבשתי הצפוני. לפיכך, המדינה תטען כי מרגע שטענות אלו נדחו ביחס למתחם היבשתי הצפוני, ברי כי דינן של אלו להידחות – בבחינת בן-בנו של קל וחומר – כאשר עסקינן במתקן טיפול הממוקם כעשרה קילומטרים מקו החוף ולא ביבשה גופה.

על מנת להמחיש את קו טיעונן של העותרות בבג"ץ יוקנעם שהן גם חלק מן העותרות בעתירה שלפנינו, נביא מקצת מן הטענות שנטענו. כך, למשל, טענה עיריית יוקנעם בעתירה העקרונית שהגישה כי "[...] התלות הגוברת של המדינה בגז טבעי הופכת את תקיפת מרכיב הגז הטבעי לאטרקטיבית ביותר במקרה של עימות צבאי מול חיזבאללה או סוריה" (סעיף 212 לעתירת יוקנעם).

עוד נטען כך: "אם לוקחים בחשבון גם את הסמיכות של האתר לבסיס צבאי אליקים, מתחייבת המסקנה שהמקבץ הזה יהפוך למטרה אטרקטיבית עבור האויב התוקף מצפון, שברשותו ארסנל עשיר של רקטות בטווחים המגיעים לאזור" (סעיף 213 לעתירת יוקנעם).

ככל שכך אכן יקרה, טענו העותרות בעניין יוקנעם כי "התוצאות הנן כאמור הרות אסון" (סעיף 215 לעתירת יוקנעם). בהמשך אף נטען כי "המועצה הארצית ומשרד הביטחון לא נתנו את דעתם לסכנות המיוחדות הקיימות בהקמת מתקן הגז בחגית" (סעיף 216 לעתירת יוקנעם) וכי הדבר עולה כדי "התרשלות חמורה ופגם מהותי בתשתית העובדתית שהובאה לידיעת חברי המועצה הארצית" (סעיף 217 לעתירת יוקנעם). וגם אז, כמו בעתירה הנוכחית, ביקשו העותרות בעניין יוקנעם (שהן גם חלק מהעותרות שלפנינו) לתמוך עמדתן בחוות דעת מומחים (סעיפים 22-221 לעתירה).

צילום הטענות בדבר הסכנות הביטחוניות מתוך העתירה בבג"ץ 7737/14, מצורף ומסומן מ/ש/6.

59. למקרא העתירה שלפנינו, ניכר כי עסקינן באותם הטיעונים ממש, הממוחזרים כעת ביחס למתקן טיפול שהוא מרוחק לאין שיעור מן המתקנים שניתן היה להקים במתחם היבשתי של המכלול הצפוני. וראו למשל, מתוך סעיפים רבים אחרים, את האמור בסעיף 57 לעתירה שלפנינו לפיו – "אין חולק שהאסדה היא מתקן אסטרטגי שלפגיעה בו השלכות קשות על חיי ובריאות אזרחי ישראל, על מתקנים ביטחוניים שעל חופי המדינה, על משק האנרגיה שיושפע אנושות, על יישובי חוף שעלולים להתפנות [...], ומשכך יטענו העותרות כי לשיקולים הביטחוניים משקל מכריע בקבלת ההחלטות על מיקום המתקנים ואופיים" (סעיף 57 לעתירה).

60. אחר שהצבנו את לוז הטענות שנטענו בעבר ונדחו בעניין יוקנעם אל מול העתירה דנן, פנויה הדרך להצגת עיקרי הכרעתו של בית המשפט הנכבד בפסק הדין בעניין יוקנעם. נעמוד תחילה על הצגת טענות הצדדים בפסק הדין:

"ג) הבחירה באתר חגית יוצרת סיכונים בטיחותיים, בריאותיים וביטחוניים בלתי סבירים

53. העותרים בבג"ץ 7737/14 טענו כי הקמת המתקנים היבשתיים, ובמיוחד הקמתו של מתקן קבלה באתר חגית טומנת בחובה סיכונים בטיחותיים, ביטחוניים ובריאותיים אשר תמ"א ח/37 לא נותנת להם מענה מספק. אשר לסיכונים הבטיחותיים טענו העותרים כי הערכת הסיכונים הנשקפים מתקלות אפשריות במתקן מסוים או בתוואי הצנרת נעשתה על בסיס הנחות יסוד

שגויות ומקלות יתר על המידה; וכי כתוצאה מכך קבעה התכנית מרחקי הפרדה בלתי מספקים בין המתקנים לבין מרכזי אוכלוסייה. עוד נטען כי התקינה שנלקחה בחשבון בהיבטי בטיחות המתקנים חסרה אף היא ואין לה תחולה ביחס לתוצרי הייצור של הגז הטבעי כגון קונדנסיט. בנוסף, העותרים טענו כי הבחירה באתר חגית יוצרת סיכונים ביטחוניים אשר לא נשקלו די צורכם בהליך התכנוני; וכי הקמת מתקן קבלה באתר חגית תסב נזק בריאותי לתושבים המתגוררים בקרבתו, ובמיוחד לתושבי העיר יקנעם. טענות אלו כולן נתמכו בחוות דעת מתאימות שצרפו העותרים מאת מומחים רלוונטיים בתחומים השונים.

[...]

56. בנוגע לסיכונים הביטחוניים, המדינה ציינה כי משרד הביטחון היה שותף מלא בהליכי התכנון וכי השיקול הביטחוני נשקל במהלך הכנת התכנית לכל אורך הדרך. כך למשל, עמדת מערכת הביטחון הייתה שיקול מרכזי שבגינו נפסלה אחת החלופות היבשתית באתר "עכו פרוטרום" (ראו סעיף 7 להחלטת המועצה הארצית לתכנון ולבניה מיום 3.4.2012). אשר לבחירה באתר חגית, הרי שמשרד הביטחון תמך בבחירה זו, ובלבד שיעשו עמו התיאומים הנדרשים.

וכך ציינה נציגת משרד הביטחון בישיבת המועצה מיום 12.11.2013: "נציגת שר הביטחון ציינה כי מערכת הביטחון תומכת בתכנית אך מבקשת להעיר מספר הערות:

- המתקן בחגית הינו סמוך לשטח ו[ל]מתקן ביטחוני והוסכם כי סקר סיכונים חדש יועבר למערכת הביטחון והתכנית תעמוד במגבלות התקן הביטחוני. מעבר הצנרת בשטח אש ייעשה בתיאום עם מערכת הביטחון.
- הוסכם כי כל רכיבי מערכת הנישוב ידרשו לאישור מערכת הביטחון.
- המתחמים הימיים אושרו עקרונית על ידי משרד הביטחון, אך נדרש להעביר את היתרי הבנייה

להתייחסות ולתאם מול משרד הביטחון את תכנית הפעולה.

- ביקשה כי מערכת הביטחון תוזמן לדיוני הצוות המקצועי הבין משרדי הנוגעים לשטחים או [ל]נושאים ביטחוניים.
- ביקשה להטמיע את הערות משרד הביטחון שהועברו לצוות התכנון וכן לעדכן את הסעיף הביטחוני בתכנית ולהעביר את הוראות התכנית הסופיות לעיון מערכת הביטחון.

בהמשך לכך, הוכללו בהוראות התכנית מגוון הוראות שנועדו להבטיח תיאום מלא עם מערכת הביטחון. במיוחד נזכיר את סעיף 6.3(ג) הקובע כי בהיתר בניה להקמת מתקן קבלה באתר חגית ידרש "אישור מערכת הביטחון" (וראו גם סעיפים 4.2.2(ג); 4.9.2(א)6); 4.9.2(ב)3; 4.10.2(ב); 6.1(ב); 6.3(ד); 6.4(ד); 6.4(ה)1-2; 6.4(ו)1; 6.6(ג); 6.10(ב); 6.10(ה); 6.11(א-ו) להוראות התכנית" [ההדגשות הוספו – הח"מ].

61. אחר הדברים האמורים, מצא בית המשפט הנכבד בעניין יוקנעם לדחות את כלל טענות העותרים במישור הסיכונים הביטחוניים. מפאת חשיבות הדברים, נביא את הכרעת בית המשפט הנכבד כלשונה:

58. משבחנו את טענות העותרים בסוגיות אחרונות אלו מצאנו כי דינן להידחות. המחלוקת המתעוררת היא מחלוקת הנוגעת לתחום המומחיות המובהק של מוסדות התכנון. בעניין הנהגת ההורים הארצית עמדתי בהרחבה על כך שבית משפט זה לא יתערב בהחלטות אלו אך מן הטעם שישנן חוות דעת מקצועיות סותרות: "הלכה מושרשת היא כי בית משפט זה לא יתערב בהחלטת הרשות המוסמכת שבתחום מומחיותה המקצועית של הרשות אך מן הטעם שישנן חוות דעת מקצועיות סותרות [...] הלכה זו נובעת ממושכלות היסוד של הביקורת השיפוטית שלפיהן בית משפט זה אינו בא בנעלי הרשות, ובמיוחד כך כשמדובר בהכרעה בסוגיות מקצועיות מובהקות שבהן נהנית הרשות מהידע המקצועי, מהמומחיות ומהניסיון הרלוונטיים לקבלת ההחלטה" (שם, בפסקה 16).

59. בענייננו, החלטות המועצה הארצית בדבר הסדרי הבטיחות, כמו גם ההוראות שנכללו בתכנית שנועדו ליתן מענה לשיקולים הביטחוניים והבריאותיים התקבלו בתום הליך תכנוני סדור שבו שותפו גורמי המקצוע הרלוונטיים מקרב משרדי הממשלה וצוות התכנון (שאף העסיק יועצים מיוחדים בסוגיות השונות). יצוין גם כי חלק מהשגות העותרים בסוגיות האמורות נשמעו לפני החוקר אשר מצא לדחותו. מכאן כי לא עלה בידי העותרים לבסס טענתם כי ההסדרים האמורים חורגים ממתחם הסבירות והסענות נדחות.

60. סיכום ביניים: דיוננו עד כה מלמד כי שתי החלטות תכנוניות מרכזיות שעל יסודן גובשה תמ"א ח/37 – ההחלטה לכלול בתכנית גם מתחמים יבשתיים וההחלטה לבחור באתר חגית בתור החלופה היבשתית במכלול הצפוני; כמו גם ההוראות בתכנית הנוגעות לבטיחות, בריאות וביטחון, התקבלו בסופו של הליך תכנוני מקצועי, ענייני וסדור שלא נפל בו פגם. החלטות אלו כשלעצמן נטועות במתחם הסבירות ואינן מגלות עילה להתערבותנו" [ההדגשה הוספה – הח"מ]

62. מעת שטענותיהם של העותרים ביחס לסיכונים הביטחוניים הנובעים מהקמתם של מתקני טיפול במכלול היבשתי הצפוני כבר נדחו על-ידי בית המשפט הנכבד, הרי שאין ליתן בידם לשוב ולהעלות טיעונים באשר לתרחישים פחותים יותר (מתקן הממוקם 10 ק"מ מקו החוף ומרחק גדול יותר מבתי התושבים), כאשר הטיעונים נגד התרחישים המשמעותיים יותר (מתקן טיפול הממוקם ביבשה סמוך ליוקנעם) נדחו על-ידי בית המשפט הנכבד. שאם לא כן, תרוקן מתוכן הכרעת בית המשפט הנכבד בפסק הדין בעניין יוקנעם ותיפגע הוודאות התכנונית הכה חשובה בנושא שלפנינו.

4.2. דחיית העתירה מחמת היותה כוללנית

63. יסוד מוסד במשפטנו המנהלי הוא כי על עותר הבא בפני בית המשפט הנכבד להניח תשתית עובדתית ומשפטית מפורטת, היכולה לשאת את הסעדים המבוקשים במסגרת העתירה. שלב ראשון במסגרת חובה זו כולל את חובתו של העותר להצביע על החלטה או החלטות מנהליות קונקרטיות אשר מבוקש להעבירן תחת שבט הביקורת השיפוטית. החובה השנייה היא הצגת תשתית עובדתית ומשפטית שבכוחה לסדוק את חזקת התקינות העומדת לרשות המנהלית בהקשרה של ההחלטה או החלטות המנהליות הקונקרטיות. נפקותן המשפטית של חובות אלו מוצאת ביטוייה בכללים שקבע בית המשפט הנכבד בדבר דחייתן של עתירות כוללניות או תיאורטיות. לכך נפנה כעת.

64. בפתח טיעון זה, המדינה תטען כי העתירה שלפנינו אינה עומדת כבר בחובה הראשונית הרובצת לפתחם של העותרים. במה דברים אמורים?

65. העתירה מבקשת להבהיר בפתח הדברים את מסגרת הדיון, תוך שנכתב כי "העותרות מוצאות לנכון להדגיש כי אין עתירה זו עותרת לשינוי מיקומה של האסדה או להרחקתה מחופי ישראל לטווח בטוח ואין עתירה זו מבקשת מבית המשפט מכבד זה להחליף את שיקול דעת המשיבים לעניין מיקום האסדה בשיקול דעתו שלו – לא בהיבט התכנוני ולא בכלל" (סעיף 2 בעמ' 4 לעתירה).

ואולם, הלכה למעשה, האדנים העובדתיים והמשפטיים שמבקשים העותרים להניח לביסוס עילת התערבותו של בית המשפט הנכבד מצויים בסתירה לגבולות הדיון שהוגדרו על-ידי העותרים עצמם. כך, למשל, העותרים מגדירים את עילת ההתערבות באופן הבא – לגישתם, על בית המשפט הנכבד "לקבוע כי השיקולים הביטחוניים לא נשקלו כראוי ולפיכך ההחלטה המאשרת את פיתוח האסדה בקרבת החוף איננה סבירה ויש לבטל ולהחזיר את הדיון בה לשם קיום הליך סדור של היערכות ביטחונית מול הגורמים הנוגעים בדבר, ובראשם שר הביטחון" (ההדגשה הוספה – הח"מ). וראו גם את פרק ה.5. לעתירה, שעוסק בניסיון העותרים לטעון כי עילת הסבירות היא עילת הביקורת השיפוטית לביטול ההחלטה המאשרת את פיתוח האסדה.

66. הנה-כי-כן, מן העבר האחד טוענים העותרים בעתירתם כי אין מדובר בעתירה שמבקשת לשנות את מיקומה של אסדת "לויתן"; ומן העבר השני טוענים הם כי על בית המשפט הנכבד להכריז כי ההחלטה לאישור פיתוח האסדה בקרבת החוף "איננה סבירה" ועל כן יש לבטלה.

דיסוננס נורמטיבי זה לא זוכה לפתרונו בגדרה של העתירה, ונראה שלא בכדי.

67. בנוסף, המדינה תבקש להפנות את הזרקור לכך שהעותרים אינם מצביעים באופן מפורש על ההחלטות המנהליות שבית המשפט הנכבד מתבקש להעבירן תחת שבט הביקורת. מה פשר התיבה בה נוקטים העותרים "ההחלטה המאשרת את פיתוח האסדה בקרבת החוף"? האם מדובר בהחלטה ליתן תוקף להוראות תמ"א 37/ח המהווה תכנית מתאר ארצית ברמה מפורטת, ואשר מכוחה נקבע עוד בשלהי שנת 2014 באילו שטחים במכלול הצפוני ניתן להקים מתקני טיפול? או שמא מדובר בהחלטת המועצה הארצית לתכנון ולבניה לאשר במחצית שנת 2016 את תמהיל הפיתוח של מאגר "לויתן"? או שמא בהחלטת הממונה על ענייני הנפט לאשר את תכנית הפיתוח של המאגר (יוער, כי תמהיל הפיתוח ותכנית הפיתוח הם מושגים שונים, הגם שקשורים)? או שמא מדובר בהחלטה לאשר את המסמך העקרוני, כהגדרתו בתמ"א 37/ח? או אולי דווקא בהחלטת רשות רישוי הגז הטבעי ליתן היתרי בנייה? תשובות לכך אין, כאשר העתירה נותרת עירומה מהקונקרטיזציה המתחייבת, ומכאן כוללניותה.

יתרה מכך, ככל שהעותרים אכן אינם מבקשים מבית המשפט הנכבד כי יורה על שינוי מיקום אסדת "לוויתן", לא ברורה מה התועלת המעשית אליה חותרת העתירה. לעמדת המדינה, פגם זה בו לוקה העתירה מתחדד ומתלבט, שעה שעוסקים אנו בעתירה שהוגשה בשיהוי כבד ביותר, לאחר שהקמת האסדה מצויה כבר בשלבי בנייה סופיים ובתום השקעה של סכומי עתק לצורך כך.

לעמדת המדינה, על המבקש להסיג לאחור אינטרסים ציבוריים כבדי משקל – כאמור במקרה שלפנינו – מוטלת החובה להניח בפני בית המשפט הנכבד תשתית עובדתית ומשפטית איתנה להוכחת נזקים משמעותיים העלולים להיגרם לו, ולהימנע מקו טיעון כללי וכוללני אשר נפקותו על עולם המעשה אינה אפשרית עוד.

לעניין זה נפנה, למשל, לאמור בפסק דינו של בית המשפט הנכבד בבג"ץ 2655/06 עו"ד לאור נועם נ' היועץ המשפטי לממשלה (פורסם בנבו, 27.3.06), שם סוכמה ההלכה כדלקמן:

"כלל הוא, כי בית-משפט זה אינו נדרש לעתירות המעלות שאלות תיאורטיות שכן "הניסיון השיפוטי מרתייע את בית-המשפט מקביעת הלכה שהיא כביכול מרחפת באוויר. בית-המשפט צריך תשתית של עובדות, במקרה נתון, כדי לבנות עליה הלכה" (בג"צ 6055/95 צמח נ' שר הביטחון, פ"ד נג(5), 241, 250. כן השוו: בג"צ 2406/05 עיריית באר-שבע נ' בית-הדין הארצי לעבודה, לא פורסם; בג"צ 1853/02 נאוי דוד, עו"ד נ' שר האנרגיה והתשתיות הלאומיות, לא פורסם; בג"צ 10026/04 פועלים אי.בי.אי- חיתום והנפקות בע"מ נ' הממונה על ההגבלים העסקיים, לא פורסם; בג"צ 73/85 סיעת כך נ' שלמה הלל – יושב ראש הכנסת, פ"ד לט(3), 141, 146).

בהקשר זה, המדינה תטען כי התשתית העובדתית שהובאה בעתירה, לצורך הוכחת הטיעון כי קיימת סכנה בהותרת אסדת "לוויתן" במיקומה הנוכחי, נסמכת בעיקרה על סיקור עיתונאי, כזה או אחר; ועל חוות דעת של גורמים שלא ברורה התמחותם הביטחונית כלל ועיקר (וראו, למשל, סעיפים 6-68 לעתירה).

לעמדת המדינה, דין טענות אלו של העותרים להידחות כבר במישור העובדתי-מקצועי. כאמור לעיל, עמדת משרד הביטחון וצה"ל היא כי ישנו יתרון ביטחוני מובהק בקירוב אסדת "לוויתן" לחוף הים, וזאת תוך שקלול יכולת ההגנה על המתקנים עצמם ביתם עם השפעת המיקום על העורף.

ללמדנו, כפי שכבר נקבע בפסק הדין בעניין יוקנעם, כי השיקולים הביטחוניים נשקלו היטב לאורכו של ההליך התכנוני במסגרתו אושרה תמ"א 37/ת על-ידי המועצה הארצית לתכנון ולבנייה.

המדינה תוסיף ותטען, כי דין טענותיהם הכוללניות של העותרים להידחות במישור העובדתי-מקצועי, גם לאור ההלכות היסודיות המורות כי בית המשפט הנכבד יימנע מלהתערב בהכרעותיהם התכנוניות של מוסדות התכנון, כמו-גם בהכרעותיהם של גורמי המקצוע המאסדרים שבידם הופקדה הסמכות והאחריות. ונזכיר, כי שאלת ייעוד השטחים שבהם ניתן להקים מתקני טיפול בים (וביבשה) כבר הוכרעה במסגרת הוראות תמ"א 37/ת, תוך שקילת מכלול השיקולים הצריכים לעניין, לרבות השיקולים הביטחוניים; ובהמשך, היתה זו המועצה הארצית לתכנון ולבנייה שאישרה את תמהיל הפיתוח של מאגר לווייתן, ובתוך כך גם את מיקום האסדה.

לעניין אי-ההתערבות בשיקול הדעת התכנוני שמפעילים מוסדות התכנון, נפנה מתוך רבים אחרים לעע"מ 3189/09 החברה להגנת הטבע נ' המועצה הארצית לתכנון ובנייה (פורסם בנבו, 2.7.09), במסגרתו סוכמה ההלכה כדלקמן:

26. [...] באשר להפעלת ביקורת שיפוטית על החלטות גופי התכנון הסטטוטוריים הלכה ידועה היא כי ההתערבות תהיה מצומצמת. בית המשפט אינו יושב כערכאת ערעור על שיקוליה התכנוניים של רשות התכנון הפועלת על-פי דין [...].

לפיכך התערבותו של בית המשפט בשיקול דעתן של רשויות התכנון תיעשה בקיומן של עילות מובהקות כגון חריגה מסמכות, חוסר תום לב או חריגה קיצונית ממתחם הסבירות [...] דברים אלו מכוונים עצמם לטענות הנוגעות לתוכן של החלטות מוסדות התכנון והטעם לכך ברור. **בית המשפט אינו מומחה מקצועי לבחינתם של שיקולים תכנוניים צרופים, ולפיכך אין מקום כי הוא יתערב בהחלטות תכנוניות מובהקות אלא במקרים חריגים כאמור...** [ההדגשות הוספו - הח"מ].

עוד בהקשר זה, ובהינתן שהחלטות העומדות לבחינת בית המשפט הנכבד הן החלטות המועצה הארצית לתכנון ולבנייה (אף שהעתירה מתחמקת מלומר כן), נפנה לפסק הדין בעע"מ 9057/09 איגור נ' השמורה בע"מ (פורסם בנבו, 10.10.10):

20. התערבותו של בית-המשפט בהחלטות של רשויות התכנון נעשית במשורה, בעילות מובהקות המצדיקות התערבות במעשה המינהלי, כגון: חריגה מסמכות, חוסר תום-לב או חריגה קיצונית ממתחם הסבירות" ... כלל זה מקבל משנה תוקף בענייננו כאשר מדובר בגוף התכנון העליון - המועצה הארצית לתכנון ולבנייה במליאתה. אכן, הכלל לפיו אין בית המשפט מחליף את שיקול דעתן המקצועי של רשויות התכנון בשיקול דעתו חל על כל מוסדות התכנון, אך הוא חל ביתר שאת על החלטת גוף התכנון העליון - המועצה הארצית - שניתנה ברוב משמעותי. שהרי, במסגרת הביקורת השיפוטית בית המשפט נותן "משקל וחשיבות למאפייניה המוסדיים של הרשות העומדת לביקורת. הוא מביא בחשבון

את טיבה ומהותה של אותה רשות. הוא מביא בחשבון את תפקידה של רשות זו ואת מעמדה במערך המשטר הדמוקרטי" (בג"ץ 2534/97 ח"כ יונה יחב נ' פרקליטת המדינה, פ"ד נא(3) 1, 29 ב-ג (1997)) [ההדגשות הוספו- החי"מ].

לבסוף, ואף שבפסק הדין בעניין יוקנעם כבר הובהר כי בית המשפט הנכבד לא יעדיף את חוות הדעת המקצועיות של העותרים דשם (שהם גם העותרים דכאן) על עמדות גורמי המקצוע מטעם המדינה, נבקש להפנות גם לפסק הדין בבג"ץ 6274/11 זלק חברת הדלק הישראלית בע"מ נ' שר האוצר (פורסם בנבו, 26.11.2012):

"לאחר שעיינו בחומר שלפנינו ושמענו את טיעוני באי-כוח הצדדים, מצאנו כי דין העתירות להידחות. במוקד העתירות – אם נפשיט אותן ממחלצותיהן – עומד ניסיון של העותרות לשכנענו כי יש להעדיף את עמדתן המקצועית בסוגיות השנויות במחלוקת על פני קביעותיה של ועדת המחירים כפי שאומצו על ידי השרים והיו לצו המתקן. אין בידנו לעשות כן.

נקודת המוצא הכללית היא במושכלות היסוד של הביקורת השיפוטית, שעליהן ועל הטעמים העומדים בבסיסם למותר להרחיב את הדיבור. בית משפט זה אינו משמש ערכאה המחליטה במקומה של הרשות בעניינים מקצועיים שבתחום סמכותה; בית המשפט אינו בוחן את תבונתה או יעילותה של ההחלטה; הוא לא ימיר את שיקול דעתה של הרשות בשיקול דעתו שלו; ואף אם היה מחליט אחרת לו היה בנעלי הרשות, הוא לא ישנה מהחלטתה כל עוד לא נפל בה פגם במישור החוקיות המקום עילה להתערבות במעשה המינהלי. [...]

כאשר מדובר בשאלה מקצועית רגולטורית – הכרוכה בשיקולים מקצועיים מובהקים ששקילתם מצריכה מומחיות מיוחדת והם מצויים בגרעין שיקול הדעת הרגולטורי המוקנה לרשות המוסמכת – מתחם שיקול הדעת המוקנה לרשות הוא רחב ביותר. ככל שמתחם הסבירות רחב יותר, נכונותו של בית המשפט להתערב במעשה המינהלי מצומצמת יותר. אכן, "כרוחב הסמכות כן רוחבו של מתחם הסבירות".

[...]

כדי להגשים את מדיניותה, הרשות המבצעת נדרשת לא אחת לבחור בדרך אחת מבין כמה דרכים אפשריות. כל אחת מדרכים אלה עשויה להיות כרוכה באי-ודאות ונשענת על הנחות שונות בתחומים מקצועיים, לבר-משפטיים וערכיים. על כן נפסק כי "יש

ליתן לרשויות המפקדות על המדיניות הכלכלית – הרשות המבצעת והרשות המחוקקת – מרחב בחירה רחב, בהיותן קובעות את המדיניות הכלכלית, ונושאות באחריות הציבורית והלאומית למשק המדינה ולכלכלתה" (בג"ץ 4769/95 מנחם נ' שר התחבורה, פ"ד נז(1) 263, 235 (2002); בג"ץ 82/02 קפלן נ' מדינת ישראל, משרד האוצר, אגף המכס, פ"ד נח(5) 901, 909-910 (2004)). לרשות אף מוקנים משאבים, ידע וניסיון הנובעים מהתמקצעות בתחום שעליו הופקדה. ההנחה היא כי החלטותיה יגשימו בצורה מיטבית את התכלית שלשמה הופקדה בידיה סמכות".

71. וראו גם, בשינויים המחויבים, את פסק הדין שניתן בבג"ץ 6193/05 וועד תושבי ראס חמיס נ' הרשות המוסמכת עפ"י חוק להסדר תפיסת מקרקעים (פורסם בנבו, 25.11.2008), בו עמד בית המשפט הנכבד על הבכורה לעמדת גורמי הביטחון מקום בו מתעוררת מחלוקת בשאלה ביטחונית. וכך נקבע שם, בפסק 22 לפסק דינה של הנשיאה (בדימוס) ביניש:

"[...] כבר קבענו בעבר, כי כאשר קיימת מחלוקת ביטחונית בין גורמי הביטחון לבין מומחים אחרים, יש להעניק משקל לעמדתם המקצועית של גורמי הביטחון, בשל היותם אחראים לנושא זה, ובלבד ששיקוליהם ענייניים ומביאים בחשבון את העקרונות הרלוונטיים של פגיעה מידתית באוכלוסיה (ראו למשל: פרשת בית סוריק, בפסקה 46; בג"ץ 258/79 עמירה נ' שר הביטחון, פ"ד לד (1) (1979); 92, 90 בג"ץ 390/79 דויקאת נ' ממשלת ישראל, פ"ד לד 25 (1) (1979)). בענייננו, לא עמדו העותרים בנטל המוטל על מי שמבקש מבית המשפט להעדיף עמדה המנוגדת – בהיבט הביטחוני – לעמדת גורמי הביטחון".

ד.5. דין העתירה להידחות בשל אי-צירוף משיבים

72. המדינה טוען כי דין העתירה להידחות על הסף גם בשל אי-צירוף משיבים רלוונטיים. בהקשר זה, ניכר כי היה על העותרות לצרף לעתירתן את המועצה הארצית לתכנון ולבנייה, משרד הביטחון ושר הביטחון וכן את ממשלת ישראל. פגם זה חמור בענייננו במיוחד, משום שברור הוא כי העותרות – כמי שלקחו חלק בהליכים הקודמים שפורטו מעלה – מכירות את כל ה"נפשות הפועלות" ומלשון הסעדים המבוקשים בעתירה המופנים כלפי משרד הביטחון וממשלת ישראל, ברור שלא ניתן לדון בעתירה בלא צירופם.

73. הלכה מושרשת היא כי בית המשפט הנכבד לא ידון בעתירה, מקום שלא צורפו אליה כלל הצדדים הצריכים לעניין. ראו לעניין זה, את פסק דינו של בית המשפט הנכבד בבג"ץ 1901/94 לנדאו נ' עיריית ירושלים, פ"ד מח(4) 403 (1994), שם נקבע כדלקמן:

"כלל הוא בבית משפט זה שחובה על העותר לצרף כמשיבים לעתירה את כל הנוגעים בדבר. הנוגעים בדבר נחלקים לשני סוגים. ראשית, יש לצרף כמשיבים את הגופים והאנשים נגדם מתבקש הסעד. על פי רוב אלה הן רשויות מנהליות שפגעו בעותר במעשה או במחדל, ובית המשפט מתבקש לצוות עליהן לעשות מעשה, או להימנע מעשות מעשה, או להצהיר על בטלות החלטותיהן. שנית, יש לצרף כמשיבים גם גופים ואנשים אחרים, שאף כי בית המשפט אינו מתבקש לצוות עליהם דבר, הם עלולים להיפגע באופן ממשי מצו שיצא, אם יצא, מאת בית המשפט. אלה הם בדרך כלל גופים ואנשים פרטיים.

74. הלכה זו, בעניין החובה הרובצת על עותרים לפעול לצירופם של משיבים רלוונטיים, מיושמת תדיר על ידי בית המשפט הנכבד, לרבות בענייני רגולציה כאשר מדובר באי-צירוף משיבים מקרב המדינה. בהקשר זה, הולמות לענייני קביעותיו הברורות של בית המשפט הנכבד בבג"ץ 6478/15 חברת חשמל נ' רשות החשמל (פורסם בנבו, 20.4.17):

19. אי צירוף משיבים - כידוע, בית משפט זה לא יזקק לעתירה בה לא צורפו כל המשיבים הנוגעים בדבר - אלה המתבקש נגדם סעד (הרשויות הציבוריות שנגד מעשיהן או מחדליהן מכוונת העתירה), ואלה העלולים להיפגע כתוצאה מקבלת העתירה (תקנה 6 לתקנות בתי משפט לעניינים מינהליים (סדקי דין), התשס"א-2000); בג"ץ 353/67 אגד נ' שר התחבורה, פ"ד כב(1) 332, 336 (1968); בג"ץ 1901/94 לנדאו נ' עיריית ירושלים, פ"ד מח(4) 403, 415 (1994), להלן: ענין לנדאו; בג"ץ 8122/11 עיריית ירושלים נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו, פסקה 5 והאסמכתאות המובאות שם (21.12.2011), להלן: ענין הרשות השנייה; יצחק זמיר הסמכות המינהלית כרך ג 1743-1750 (2014), להלן: זמיר).

בענייננו, העדר משיבים ראויים הוא בולט ומהותי במידה המחייבת דחיית העתירה על הסף. כמצוין לעיל, טענותיה של חברת החשמל אינן מגדרות עצמן לנסיבותיו הספציפיות של מקטע החלוקה באזור התעשייה שער הנגב, ואף שעילתה הישירה של העתירה במכתב רשות החשמל מיום 7.5.2015, טענותיה של חברת החשמל הן כלליות, וקבלתן תשליך במישרין על כל מחלקי החשמל הפועלים, בדומה לשער הנגב, ללא הסדרה.

[...]

בנסיבות אלה היה על חברת החשמל לצרף כמשיבים לעתירה, בראש ובראשונה את כל מחלקי החשמל באזור תעשייה הפועלים כיום ללא הסדרה כדין - רשימה מוגדרת וברורה של גופים המוכרים היטב לחברת החשמל

- אשר קבלת עתירה זו תשליך במישרין ובאופן מהותי על זכויותיהם [...]

זאת ועוד, אף בצד רשויות השלטון נגדם מכוונת העתירה היא לוקה באי צירוף משיבים ראויים. חברת חשמל מעלה כאמור טענות בכל הנוגע למדיניות הכללית של רשות החשמל ובאשר לרפורמה שהיא מנהיגה לכאורה, זאת מבלי שצורפו ממשלת ישראל ושר התשתיות כמשיבים לעתירה. כעולה מהוראותיו המפורשות של חוק משק החשמל, הסמכות לקביעת מדיניות בתחום משק החשמל מסורה לממשלה ולשר התשתיות (סעיפים 8, 21, 21 א ו- 57 לחוק). רשות החשמל היא הגוף האמון על יישום מטרות החוק בהתאם למדיניות השר והממשלה. התמיהה על אי צירוף הממשלה ושר התשתיות כמשיבים מתעצמת עוד נוכח טענות חברת החשמל עצמה כי הרשות מסיגה את גבולם של הממשלה ושר התשתיות בפעילותה במקטע החלוקה [ההדגשה הוספה – הח"מ].

והדברים כאילו נכתבו על ענייננו שלנו.

6.ד. אי מיצוי הליכים נאות

75. בהמשך לטעם הקודם, המדינה טוען כי דין העתירה שלפנינו להידחות על הסף בשל פגם נוסף שדבק בה, ושעניינו באי-מיצוי הליכים הולם מול משרד הביטחון ושר הביטחון המכהן. קשה להלום כיצד העותרים טוענים כאילו לא נשקלו השיקולים הביטחוניים בעת הליכי התכנון מכוחם הוצאו היתרי הבנייה לאסדת "לוויתן" במיקומה הנוכחי, מבלי שטרחו כלל למצות הליכים אל מול משרד הביטחון.

כמו-כן, מקום בו העתירה מבקשת, במסגרת הראש הראשון של הצו-על-תנאי, להורות למשיב 1 לקיים "הליך סדור מול שר הביטחון"; ומקום בו מתבקש בית המשפט הנכבד להורות במסגרת הראש השני של הצו-על-תנאי על "קבלת אישור הקבינט המדיני-ביטחוני", ברי אין לקיים בה דיון משלא צורפו משרד הביטחון והממשלה (כמי שפועלת באמצעות הקבינט) כמשיבים.

76. כידוע, על פי ההלכה הפסוקה, דינה של העתירה להדחות עקב אי-מיצוי ההליכים מצידו של העותר. לענייננו יפים, אפוא, דבריו של כבי' השופט זמיר בבג"ץ 2624/97 ידיד נ' ממשלת ישראל, פ"ד נא(3) 71, 83-82 (1997), כדלקמן:

"עוד הערה אחת לסיום. כלל הוא שאדם חייב, לפני שהוא מגיש עתירה לבית משפט זה, למצות את הסעד המינהלי, כלומר, לפנות אל הרשות המוסמכת מבעוד זמן, לבקש ממנה שתפעיל את סמכותה, לתת לה שהות לשקול את הבקשה, לפי נסיבות המקרה, ולקבל ממנה תשובה אשר, לדעתו, אינה עומדת במבחן החוק. במקרה זה נראה כי רוב העותרים, בהיותם עורכי דין, היו מודעים לחובת

המיצוי של הסעד המינהלי. הם אף שילמו מס שפתיים לחובה זאת. אך, בנסיבות המקרה, הם לא יצאו ידי חובה..."

עוד קבעה הפסיקה, כי ההקפדה על דרישת מיצוי ההליכים אינה עניין פורמאלי כלל ועיקר, אלא מדובר בדרישה מהותי. לעניין זה נפנה לפסק דינו של בית המשפט הנכבד בבג"ץ 11041/03 עזיז נ' שר הבינוי והשיכון (2004), שם הובהר כהאי לישנא:

"דרישת מיצוי ההליכים איננה דרישה פורמאלית, והיא נועדה, בין היתר, כדי להביא את העותר ואת הרשות לכדי הדברות וניסיון מוקדם לפתרון הסוגיה המסוימת טרם הבאתה לפתחו של בית משפט זה. אי לזאת, אין די בכך שהעותרים למדו על עמדת המשיבה 3 מכתבי בי-דין שהגישה בתיקים אחרים. על-מנת לעמוד בעילת הסף של מיצוי הליכים היה על העותרים לפנות אל המשיבים ולקבל תגובתם לסוגית ההפקעה המסוימת מכוח הצווים. משלא עשו כן, לא עמדו בדרישת מיצוי ההליכים ולפיכך דין העתירה להידחות על הסף."

77. לו היו העותרים ממצים הליכים אלו באופן הולם מול משרד הביטחון יכול שהעתירה כלל לא היתה מוגשת, ואף אם לא כך – הרי שהעתירה היתה נושאת אופי אחר והפלוגתאות היו ממוקדות יותר – הן במישור המשפטי והן במישור העובדתי.

78. טרם חתימת הדיון בטעמי הסף, המדינה תוסיף ותטען כי לעמדתה אין לראות בהגשת התגובה מטעמה ככזאת ש"בולעת" או "מרפאת" את הפגמים שדבקו בעתירה בכל הנוגע לאי-צירוף משיבים רלוונטיים ולא-מיצוי הליכים הולם. בית המשפט הנכבד עמד על כך באופן מפורש והטעים כי יש להקפיד בדוקטרינות הסף, המבקשות להגשים את המשפט המינהלי המהותי, בקובעו כך:

"ניתן היה לטעון כי מאחר שחלפו למעלה מחודשיים מעת הגשת העתירה, יש להתעלם מכך שהעותרות לא מיצו ההליכים לפני הגשתה, במיוחד לאור העובדה שבינתיים הוגשה תגובה של המשיב. אין מקום לקבלת טיעון כזה. אילו נתקבל הטיעון היה הדבר מביא, במקרים רבים, לאיונה של הדרישה בדבר מיצוי הליכים. עותר פוטנציאלי עלול להתפתות ולהגיש עתירה זמן קצר ביותר לאחר שפנה לרשות המוסמכת ולא קיבל תשובה. אם בית המשפט לא ידחה העתירה על אתר אלא יבקש תגובה תועלה הטענה הנזכרת. אין כל סיבה להביא בפועל לחיסולה של הדרישה כי הליכים ימוצו לפני פניה לבית המשפט." (בבג"ץ 10038/09 עמותת איתן-משפטניות למען צדק נ' שר התעשייה והמסחר והתעסוקה (פורסם בנבו, 10.2.08)).

7.ז. חוסר תום לב דיוני

79. אחר כל הדברים האמורים, המדינה תטען כי העתירה לוקה במובנים מסוימים גם בחוסר תום לב דיוני, הואיל וחלק מן העותרות שלפנינו הגישו עתירות קודמות בהן ביקשו להעתיק את מכל הגיבוי של הקונדנסט מהמתחם היבשתי במכלול הצפוני אל המתחם הימי ולהקימו שם מכוח הוראות תמ"א 37/ח.

כך, למשל, המועצה האזורית מגידו (העותרת 3 דכאן) הגישה עתירה במסגרת בג"ץ 2974/17, אשר ביקשה במסגרת הראש הראשון של הצו-על-תנאי להורות למדינה לבוא וליתן טעם מדוע "לא תבוטל החלטת המשיבה 1 מיום 6.12.16 לאשר במסגרת תמהיל לטיפול בגז, מיכל גיבוי לאחסון קונדנסט בשעת חירום בחגית [...]";

ובמסגרת הראש השני של הצו-על-תנאי להורות למדינה לבוא וליתן טעם מדוע "לא תכלול המשיבה 1 במסגרת התמהיל כחלק ממכלול מתקני הטיפול הממוקמים במתחם תימי, גם את מתקני הגיבוי לאחסון הקונדנסט בשעת חירום, הנלווים למתקנים העיקריים, בהתאם להוראות תמ"א 37/ח" (ההדגשה הוספה – הח"מ).

80. הווה אומר, בעוד שבעתירה שהוגשה בבג"ץ 2974/18 ביקשה העותרת 3 דכאן להעתיק את מכל הגיבוי היבשתי אל המתחם הימי ולמקמו לצד אסדת הטיפול – ובכך לימדה למעשה כי היא מקבלת את הוראות תמ"א 37/ח ואת מיקום אסדת הטיפול בים; הרי שכעת נוקטת העותרת 3 דכאן בקו טיעון הפוך, לפיו יש לבטל את ההחלטה שמתירה את הקמת אסדת הטיפול בתחום המים הטריטוריאליים של ישראל.

והוא הדין באשר לעותרות 2 ו-9 בעתירה דכאן, אשר היו המשיבות 6-7 בבג"ץ 2974/17, ואשר ביקשו בתגובתן מיום 16.5.17 להצטרף לטיעוני העתירה.

צילום העתירה בבג"ץ 2974/17 ותגובת המשיבות 6-7, ללא נספחים, מצורף ומסומן מש/7.

81. לעמדת המדינה, ובהינתן העובדה שהעותרות 9-2 הן רשויות מקומיות החבות בחובות מוגברות של תום לב והגינות, הרי שהתנהלותן הדיונית בפני בית המשפט הנכבד מקימה קושי משפטי משמעותי בבואן לטעון כעת לעמדה הפוכה מזו שכבר העלו בעבר (ראו והשוו: רע"א 4224/04 בית ששון בע"מ נ' שיכון עובדים והשקעות בע"מ תק-על 2005(1) 2711 (2005); בג"ץ 1105/03 סעידיה פאטמה נ' שר הפנים, תק-על 2006(3) 6 (2006)).

לכל הפחות, היה מקום שהעותרות 9-2 יבהירו את פשר הפערים בעמדות אלו – אולם לא כך בחרו הן לעשות.

ד. עמדת המדינה – דין העתירה להידחות לגופה

82. הרבה למעלה מן הצורך, המדינה טען כי השיקולים הביטחוניים באשר למיקום אסדת לויתן נשקלו לאורכו של הליך הכנת תמ"א ח/37, שהיא כאמור תכנית מתאר ארצית מפורטת, אשר מאפשרת להוציא מכוחה היתרי בנייה.

83. כפי שנראה מיד, העתירה אינה נדרשת להליך התכנוני המפורט במסגרתו נצרפו בכור ההיתוך התכנוני גם ההיבטים הביטחוניים. עוד קודם שנפנה להיסטוריה תכנונית זו, על בסיסה כבר קבע בית המשפט הנכבד כי השיקולים הביטחוניים נשקלו בשעה שנקבעו המתחמים היבשתיים והימיים במכלול הצפוני, נשוב ונבהיר כי עמדת משרד הביטחון וצה"ל היא שקיים יתרון מובהק – בכל הנוגע להיבטים הביטחוניים – בקירוב אסדת "לויתן" לקו החוף, וכי עמדת גורמי המקצוע בפיקוד העורף היא כי אין סיכון ממיקום האסדה במסגרת המתחם הימי, במכלול הצפוני, שיועד לכך בתמ"א ח/37.

בצד זאת, יובהר כי צה"ל ומשרד הביטחון אינם אמונים על אישור תמהיל הפיתוח של מאגר "לויתן". אחריותם בהקשר שלפנינו תחומה להגנת האינטרסים החיוניים של מדינת ישראל בתחום האנרגיה במים הכלכליים של ישראל.

84. אכן, בעבר התכוונה המשיבה 3 לפתח את מאגר "לויתן" באמצעות אסדה צפה על-פי הבאר. בהקשר זה יודגש, כי כוונתה של המשיבה 3 לפתח את המאגר באמצעות אסדה צפה הייתה בשלב שבו תמ"א ח/37 כלל לא הייתה מאושרת, ולכן כלל לא ניתן היה להגיש בקשה לפיתוח המאגר, כך שמתקני ההפקה והטיפול יהיו בתחומי המים הריבוניים הישראליים. עוד יצוין, כי באותה שעה שבה המשיבה 3 תכננה להקים אסדה צפה, נדונה במוסדות התכנון, בהשתתפות גורמי הביטחון, תכנית להקמת האסדה בתחומי המים הריבוניים.

85. מכל מקום, פיתוח מאגר "לויתן" עוכב בחודש דצמבר 2014 בעקבות קביעתו של הממונה על ההגבלים העסקיים, כי קיים הסדר כובל בעת רכישת הזכויות ברישיונות על ידי המשיבה 3 וחברת "דלק". מאוחר יותר, ולאחר שראש הממשלה החליט בהיותו שר הכלכלה (21.12.15) להפעיל את סעיף 52 לחוק ההגבלים העסקיים; ומעת שהתקבלה החלטת הממשלה בעניין מתווה הגז, ובה נקבעו לוחות זמנים לפיתוח מאגר לויתן; ומשבמועד זה תמ"א ח/37 כבר אושרה על ידי ממשלת ישראל; יכולה הייתה המשיבה 3 לבקש כי תכנית הפיתוח של מאגר לויתן תתבסס על תמ"א ח/37.

אף זאת יש לשוב ולהדגיש – כפי שהעותרות שהיו צד לעתירות העקרוניות בבג"ץ 7737/14 יודעות – תמ"א ח/37 היא תכנית מתאר ארצית מפורטת שלא יועדה אך לתגלית "לויתן", אלא גם לתגליות עתידיות נוספות וליזמים נוספים, ככל שתגליות חדשות אכן תמצאנה. לכן, ברור הדבר כי היה מקום לתכנן ולקבוע את המיקום של מתקני הטיפול באופן רחב יותר, ובמנותק מתכנית פיתוח פרטנית כזאת או אחרת.

ואכן, מרגע שהוצעה תכנית פיתוח חדשה בהתאם להוראות תמ"א 37/ח, כך גם עודכנה מעטפת ההנחיות הביטחוניות.

86. עמדת צה"ל היתה אז – וגם היום – כי ביכולתו של הצבא להגן על מתקן הפקת גז בכל מרחב המים הכלכליים ובכל קשת הטווחים. ואולם, משיקולים ביטחוניים כוללים קיימת עדיפות בקביעת מיקום האסדה קרוב ככל הניתן לחוף. זאת היא העמדה העקבית, וכעת נראה כיצד זו גם נשזרה לאורך הליך התכנון. מבלי להלאות כמובן בכל הליך התכנון שנוגע להכנת תמ"א 37/ח, נעמוד אך על הצמתים הרלוונטיים לענייננו.

87. כך, למשל, ביום 5.4.11 התכנסה המועצה הארצית והחליטה לעדכן את הוראותיה לעריכת תמ"א 37/ח. בהוראה המעדכנת נקבע, כי התכנית תיערך על ידי ועדת העורכים (אשר באותה עת היא אותה ועדת עורכים שמונתה בשעתו), אך במקביל הוחלט כי יזם התכנית יהיה משרד האנרגיה והמים ולא חברת נובל אנרג'י (כיום – משרד האנרגיה – וכך יכונה בהמשך).

88. כמו-כן, עמדה המועצה הארצית בהוראה המעדכנת על החשיבות הרבה הנודעת לאישור התכנית, תוך שהיא מציינת כך:

1. "המועצה הארצית מדגישה כי גילויי הגז הטבעי שנמצאו במאגרי 'תמר', 'דלית', 'לויתן' וכן תגליות נוספות בים התיכון, מול חופי ישראל, ושעשוי להימצא בהן גז טבעי, מהווים נכס חשוב ביותר למשק האנרגיה הישראלי בהיבטי כלכלה, סביבה ובטחון לאומי. לצורך השימוש בגז מבקש משרד התשתיות הלאומיות כי תאושר תכנית למערכת תשתית שתאפשר קבלה וטיפול בגז הטבעי שיופק מהמאגרים ואספקתו למערכת ההולכה הארצית."

עוד עמדה המועצה הארצית על מטרת התכנית שהיא "ייעוד שטחים ותכנונם, כולל בהוראות של תכנית מפורטת, עבור מתקנים ותשתיות לגז טבעי (אספקה/הולכה/טיפול) **בים וביבשה**" (ההדגשה הוספה - הח"מ). בהחלטתה זו, הוסיפה המועצה הארצית וקבעה הוראות שונות לעריכת התוכנית, ובין השאר התייחסה לנושאים הבאים:

5. [...]

ב. התוכנית תבטיח, בין היתר, **אמינות מרבית באספקת הגז** לכל הצרכנים.

[...]

ד. במסגרת הכנת התכנית, ייבחנו חלופות למיקום המתקנים הנדרשים בים וביבשה, לרבות חלופות למיקום מירב התשתיות הנדרשות בים, **כולל טיפול מלא בים** על מנת להפחית את הקונפליקטים התכנוניים הנובעים מביצוע התכנית **וכל זאת בכפוף לאבטחת אמינות האספקה. בנוסף, התכנית תיתן עדיפות לאפשרות לשימוש במתקני הגז המאושרים ולהצמדת תשתיות.**

[...]

ח. התוכנית תכלול אפשרות להרחבה עתידית של מתקני הגז שיכללו בה בהתאם לתחזיות והתפתחות הביקושים ממקורות אספקה נוספים של גז.

[...]

ד. התכנית תכלול הוראות והנחיות למזעור הפגיעה בסביבה, מניעת סיכונים והערכות למניעת היפגעות המערכת נוכח סיכונים בסיחותיים, ימיים וביטחוניים. [ההדגשה הוספה - הח"מ].

צילום החלטת המועצה הארצית, מיום 5.4.11, מצורף ומסומן מש/4.

וכך, אכן היה. 89.

ביום 12.11.13 שבה המועצה הארצית לתכנון ולבנייה לדון בעניין תמ"א n/37. בתום דיון האמור, החליטה המועצה על העברתה להערות הוועדות המחוזיות ולהשגות הציבור. במהלך דיון זה שמעה המועצה הארצית את עמדות הגורמים המקצועיים מטעם הממשלה ואת צוות התכנון; את ראשי הרשויות של עיריית יוקנעם, המועצה האזורית אלונה, המועצה האזורית עמק חפר, המועצה האזורית חוף הכרמל, המועצה המקומית אליכין; וכן התייחסו חברי מועצה שונים, ובכלל זאת נציג רשות הטבע והגנים ונציג "ארגון הגג" של הגופים הציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה.

בדיון האמור, ציינה נציגת שר הביטחון דאז כי מערכת הביטחון תומכת בתכנית, תוך שהיא מבקשת להביא בפני המועצה מספר הערות לגבי המשך התיאום בין גורמי התכנון הרגולציה השונים לבין משרד הביטחון. באופן מפורט יותר, נבקש להפנות לעמדת נציגת משרד הביטחון בפני המועצה הארצית מיום 12.11.13:

נציגת משרד הביטחון ציינה כי מערכת הביטחון תומכת בתכנית אך מבקשת להעיר מספר הערות:

- המתקן בחגיגת הינו בסמוך לשטח ולמתקן ביטחוני והוסכם כי סקר סיכונים חדש יועבר למערכת הביטחון והתכנית תעמוד במגבלות התקן הביטחוני. מעבר הצנרת בשטח אש ייעשה בתיאום עם מערכת הביטחון.
- הוסכם כי כל רכיבי מערכת הנישום יידרשו לאישור מערכת הביטחון.
- **המתחמים הימיים אושרו עקרונית על ידי משרד הביטחון, אך נדרש להעביר את היתרי הבנייה להתייחסות ולתאם מול משרד הביטחון את תכנית הפעולה.**
- בקשה כי מערכת הביטחון תוזמן לדיוני הצוות המקצועי הבין משרדי הנוגעים לשטחים או נושאים ביטחוניים.
- בקשה להטמיע את הערות משרד הביטחון שהועברו לצוות התכנון וכן לעדכן את הסעיף הביטחוני בתכנית ולהעביר את הוראות התכנית הסופיות לעיון מערכת ביטחון" [ההדגשות הוספו - הח"מ].

89. בסופו של הדיון, החליטה המועצה הארצית לתכנון ולבנייה, כדלקמן:

”הצעת היר”ר:

1. בפני המועצה הוצגה סקירה על משק הגז הטבעי, ההליך התכנוני לקידום תמ”א 37/ח, לרבות בחינת החלופות שנעשתה, ממצאי תסקיר ההשפעה על הסביבה וחוות דעת המשרד להגנת הסביבה ביחס אליו, מסמכי התכנית והנספחים הנלווים לה.
2. המועצה מחליטה להעביר את התכנית להערות הוועדות המחוזיות ולהשגות הציבור לאחר שהשתכנעה כי התכנית מבטיחה אמינות של מערכת הגז ומענה מהשק, תוך ראייה ארוכת טווח לתכנון משק האנרגיה. כמו כן, המועצה השתכנעה כי התכנית נותנת מענה מלא בנושא בטיחות המתקנים והצנרת, טיפול מקסימלי בהיבטים סביבתיים, עמידה בכל התקנים הסביבתיים, מאפשרת גמישות לצורך התאמה לשינויים טכנולוגיים ולסוגי תגליות שונים בהיקפים שונים, גמישות שתאפשר פריסת המתקנים באופן מיטבי בכל ההיבטים למשק. פריסת המתקנים שתוצע, תיבחן על ידי צוות מקצועי בין משרד עם רשות הרישוי ותאושר על ידי רשות הגז הטבעי.
3. התכנית תועבר להערות הוועדות המחוזיות ולהשגות הציבור בכפוף לתנאים הבאים:
  - א. קבלת עמדת מערכת הביטחון ותיקון ההוראות בהתאם לתיאום שנערך עם משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים.
  - ב. יסומן בתכנית אתר חלופי לשטח שנגרע בתכנית מתמ”א 19 שימוקם צפונית למחלף בין הכבישים 9 ו-4 כפי שהוצג ע”י צוות התכנון.
  4. המועצה מסמיכה את מינהל התכנון, בהתייעצות עם המשרד להגנת הסביבה ומשרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים לערוך עדכונים ותיקונים במסמך ההנחיות לעריכת תנ”ס טרם הפצתו להערות הוועדות המחוזיות והשגות הציבור.
  5. המועצה מקבלת את בקשת משרד האוצר והבריאות להיות חברים בצוות המקצועי הבין משרדי, לאור העובדה שהצוות הנ”ל הינו הגורם המייעץ וממליץ ביחס למסמך העקרוני לחלוקת הפיתוח בים וביבשה ולתנ”ס. לשני גופים אלו חשיבות במכלול השיקולים שצוות זה יבחן.
  6. מובהר, כי לאור עמדת משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים, שהועברה בכתב למינהל התכנון, ביחס לתוואי צנרת הגז הטבעי לחיבור בין מתחם מט”ש מרץ לתחנת הכוח “אורות רבין”, על פיה ניתן להסתפק בחיבור ימי לתחנה, אין מניעה להמשיך בקידום תכניות מ/422/א (פארק נופש מנשה – מתחם 7 ו-חד/1471 (פארק חדרה – מתחם 3).
  7. המועצה רשמה בפניה ומאמצת את עמדת נציג ראש הממשלה בדבר חשיבות התכנית למשק ואת מדיניות הממשלה להעברת תעשייה פטרוכימית (כמו מיכל האמוניה) לדרום הארץ וכי אין כל מדיניות של הקמת תעשייה כזו בסמוך לאתרים היבשתיים שמוצעים בתכנית.
  8. יובהר כי תוואי הצנרת העוברת בשמורות טבע מהווה תשתית העוברת בשמורה ולא תהיה גריעה של שטחים מוכרזים, בכפוף לאישור תמ”א 8 / 2.
  9. התכנית תועבר לאישור הולח”ר.

10. המסמך העקרוני לחלוקת הפיתוח בים וביבשה יובא לדיווח בפני המועצה הארצית.

11. בכפוף לאמור לעיל, מחליטה המועצה על העברת התכניות להערות הוועדות המחוזיות ולהשגות הציבור לתקופה של 60 יום, בכפוף לתיקוני נוסח של מינהל התכנון במשרד הפנים. יובהר כי בהחלטתה מיום 1.5.2012 במסגרת דיון חירום במשק הגז הטבעי, נקבע כי לאור הדחיפות באישור מהיר של התמ"א תועבר התכנית להערות הוועדות המחוזיות ולהשגות הציבור לתקופה של 30 יום, אולם לאור העניין הציבורי הרב בתכנית, מחליטה המועצה לשנות את החלטתה זו, זאת תוך הבהרה כי לא יאושרו בקשות להארכה.

צילום החלטת המועצה הארצית, מיום 12.11.13, מצורף ומסומן מ/ש/5.

91. הערות אלו יושמו במלואן במסגרת ניסוח הוראות תמ"א 37/ח, ובהקשר זה ראו סעיפים 4.4.2 (ג); 4.9.2 (א)(6); 4.9.2 (ב)(3); 4.10.2 (ב); 6.1(ב); 6.3 (ג); 6.3(ד); 6.4 (ד); 6.4 (ה)(1); 6.4(ו)6.6; (ג); 6.10 (ב); 6.10 (ה); 6.11 (א-ו); 6.4(ה)(2).

במצב דברים זה, המשיבים יטענו כי הגורם המוסמך במדינת ישראל לשקילת שיקולי הביטחון והסיכונים הביטחוניים - קרי משרד הביטחון - נתן את ברכתו להכנת התכנית, הן באשר למתחמים הימיים והן באשר למתחמים היבשתיים. במצב דברים זה, ברי כי אין כל יסוד לטענות העותרים כאילו לא נשקלו השיקולים הביטחוניים, או שמא אלה נשקלו רק בדיעבד בבחינת הכשר רטרואקטיבי.

92. עוד יובהר, כי עמדת משרד הביטחון שהוצגה בפני המועצה הארצית לתכנון ולבנייה כללה את עמדות כלל הגורמים הרלוונטיים בצה"ל ובמערכת הביטחון, בהתייחס למכלול ההיבטים הביטחוניים, לרבות: חיל-הים, חיל-אוויר, אגף המבצעים, פיקוד העורף, רשות החירום הלאומית.

93. כפי שהוצג בחלקה העובדתי של תגובה זו, פיקוד העורף בחן בעת הליכי התכנון של תמ"א 37/ח גם תרחיש של פגיעה מלחמתית באסדה הגורם לתופעה של UVCE. תרחיש זה נמצא כחסר משמעות עבור אסדה המרוחקת 9.7 ק"מ מחוף הים, וזאת על יסוד מודלים מחמירים ביותר, המניחים פיצוץ של גז טבעי במכלול האסדה בכמות של כ-100 טון. כאמור לעיל, הערכת הסיכונים בתרחיש שכזה הובילה למסקנה כי רדיוס הנוק הישיר לבני אדם לא יעלה על קילומטר אחד, ורדיוס הנוק המוגבל לשמשות לא יעלה על 4.5 ק"מ. לפיכך, הואיל והמיקום שיועד בתמ"א 37/ח להקמתם של מתקני קבלה ואסדות טיפול (כגון אסדת "לוויתן") מצוי היה במרחק גדול מטווחי הסיכון המרביים, נמצא על-ידי גורמי המקצוע בפיקוד העורף כי המיקום אינו מסוכן מנקודת בחינתו של פיקוד העורף.

94. בהקשר זה יש לציין, כי מיום אישור מיקומה של האסדה מתקיים תהליך תיאום שוטף בין משרד הביטחון לבין משרד האנרגיה באשר להיבטים הביטחוניים הכרוכים בפעילות האסדה. בין היתר, נדונו האיומים השונים שנשקפים לאסדה, וכפועל יוצא מכך משטר התפעול של האסדה בעת שיגרה וחירום. במהלך דיונים אלו הביעו גורמי הביטחון באופן חד-משמעי את עמדת מערכת הביטחון באשר לחשיבות מיקום האסדה בקרבה לחוף וזאת על מנת להבטיח יכולת הגנה מיטבית על האסדה.

עוד נציין, כי נערכו על ידי גורמי המקצוע הביטחוניים בצה"ל ניתוחים סדורים באשר לרמת האיום על האסדה במיקומים שונים והמשמעויות הנגזרות מכך. מניתוחים אלו, אשר הוצגו למשרד האנרגיה, עולה תמונה ברורה וחד-משמעית כי מיקומה של האסדה בקרבת החוף הינו בעל יתרון מובהק באשר ליכולת ההגנה עליה.

מענה לטענות נוספות – בבחינת הרבה למעלה מן הצורך

95. אחר הדברים האמורים, המשיבים יבקשו לעמוד על כך שהעתירה לוקה באי-דיוקים עובדתיים רבים. כך, למשל, נטען בסעיף 7 לעתירה כך: "העותרות יטענו כי הערכת סיכונים לא נעשתה כלל".

96. דין טענה זו להידחות. נקודת המוצא לדיונו בהקשר זה של הדברים מצויה בקביעותי הברורות של בית המשפט הנכבד בעניין יוקנעם:

"(ג) סקר הסיכונים הנדרש למתן היתר בניה לתחנות קבלה

92. טענות דומות לאלו שנבחנו עתה ביחס לתנ"ס הושמעו גם ביחס לסקר הסיכונים מפי העותרות בבג"ץ 8077/14. על פי הוראות התמ"א, לבקשה למתן היתר בניה להקמת תחנת קבלה יש לצרף סקר סיכונים שאושר על ידי רשות הגז הטבעי (סעיף 6.3 (ג) להוראות התכנית). על בסיס ממצאי סקר הסיכונים ייקבעו מיקום לפיד החירום והתחום המוגבל לשהיית אדם אשר אינם יכולים לחרוג מתחום תחנת הקבלה או מסימונים בתשריט, ובכפוף לעמידה בצו הבטיחות (סעיף 4.2.2(א) להוראות התכנית). לטענת העותרות, בדומה לטענתן כלפי התנ"ס, הדרישה ללוות הקמת תחנת קבלה בסקר סיכונים מלמדת כי בדיקות בטיחותיות בעלות חשיבות לא נערכו בשלב התכנון הראשי במסגרת התסקיר, ונדחו לשלב היתר הבניה, שכאמור לעיל, אינו פומבי ואינו פתוח להתנגדויות הציבור.

93. לכך השיבה המדינה כי התסקיר שנערך על בסיס חלופות הקיצון התייחס על פי טיבו גם לחלופות הקיצון הבטיחותיות במונחים של פגיעה באחת המערכות או המתקנים. עקב כך נקבעו מרחקי הפרדה מחמירים ביותר. לכן, סקר הסיכונים שילווה את שלב היתר הבניה צפוי אך לעשות התאמה וקונקרטיזציה של מגבלות הבטיחות

המתחייבות עקב נתוניו של מיזם נתון, ואלו ממילא אינן יכולות לחרוג ממרחקי הפרדה שנקבעו בתכנית ומיתר הוראותיה.

94. לדידנו, על פי הגיונו של הדיון שערכנו זה עתה ביחס לתנ"ס יש לדחות גם את טענת העותרים ביחס לעריכת סקר הסיכונים בשלב היתר הבניה. מקובלת עלינו עמדת המדינה שכמו התנ"ס, גם סקר הסיכונים הנלווה להיתר הבניה הוא כלי תכנוני משלים שיאפשר לצקת תוכן נקודתי ומדויק יותר באשר לאמצעי בטיחות שיש לנקוט בקשר למתקן נתון, לאחר שייודעו נתוני הקונקרטיים. סקר סיכונים זה לא מחליף את בדיקת הסיכונים המקיפה שנערכה בשלב התכנון במסגרת התסקיר ואין בהיזקקות לו כדי להעיד כי באותו שלב לא נבחנו באופן ממצה שאלות הבטיחות השונות. מכאן גם כי לא מצאנו פגם בכך שסקר הסיכונים הפרטני לא יועמד לבחינת הציבור ולהתנגדותו. משהועמדה בלב ההליך התכנוני הערכת סיכונים הנסמכת על תרחישי קיצון, הרי שיש לראות בהזדמנות שניתנה לציבור להישמע גם ביחס לחלופות המתונות יותר (ונעיר כי כפי שציננה המדינה בתשובתה, השגות ברוח הטענה דגן נשמעו לפני החוקר ונדחו; דוח החוקר, בעמ' 25). משכך לא מצאנו להתערב בהחלטת המועצה הארצית לקבוע בתכנית הוראה בדבר חובת היזם לערוך סקר סיכונים כתנאי למתן היתר בניה".

97. ואכן, המשיבה 3 ערכה סקר סיכונים לאסדת "לוויתן" כחלק מהכנת תנ"ס ימי מס' 1 שהובא לאישור הצוות הבין-משרדי, וזאת בהתאם לאמור בסעיפים 6.3 ו-6.6 לתמ"א 37/ח. חלקיו הרלוונטיים של סקר הסיכונים, שנכלל כחלק מן התכנית ההנדסית שצורפה לתנ"ס ימי מס' 1, הועבר לבחינת מנהל תחום בקרה הנדסית במינהל אוצרות טבע במשרד האנרגיה (להלן: מנהל תחום בקרה הנדסית). מנהל תחום בקרה הנדסית במשרד האנרגיה בדק את סקר הסיכונים יחד עם אנשי משרדו, כמו-גם באמצעות חברת ייעוץ בין-לאומית – ואלו מצאו לאשרו.

בהקשר זה, יצוין כי במסגרת הערכת הסיכונים שנכללה בתנ"ס צוין כי טווח הסכנה המירבית לחיי אדם הוא 276 מטרים בלבד, תוך שנקבע כי יש לקחת מרחק בטיחות של 500 מטר.

להלן קישור פומבי לתנ"ס ימי מס' 1: http://archive.ipan.gov.il/Documents/tns_sea.pdf

98. להשלמת התמונה, יצוין כי בחודש נובמבר 2016 המליץ הצוות הבינמשרדי על אישור התנ"ס. בהחלטתו האמורה, אף צוין כי סקר סיכונים הנסמך על תכנית הנדסית מפורטת (שאינה קונספטואלית) יוגש שוב לאישורו של מנהל תחום בקרה הנדסית, וכי החלטתו של האחרון תובא בפני הצוות. ללמדנו, כי גורמי הרגולציה השונים בקרב המדינה בוחנים את הדברים באופן קפדני, עתי ומעמיק. עוד יצוין, לשם השלמת התמונה, כי על-פי הנמסר ממשרד האנרגיה, המסמכים שהשלמתם נדרשה הוגשו על ידי המשיבה 3 ביום 21.3.19 ובדיקתם צפויה להסתיים בהקדם.

צילום החלטת הצוות הבין משרדי מיום 28.11.16, לאשר את התנ"ס מצורף ומסומן מש/10.

99. מן המקובץ עד כה עולה כי לא רק שסקר סיכונים נעשה, אלא שבעת הליכי התכנון של תמ"א 37/ח פיקוד העורף בחן תרחישי קיצון חמורים יותר, המניחים פיצוץ של כמות גז שהיא גדולה הרבה יותר מכמות הגז שתימצא על-פי התכנון של אסדת "לויתן".

100. אשר לניסיונם של העותרים להסתמך על דוחות מבקר המדינה, יובהר כד. ראשית, דוח ביקורת המדינה 64' אינו עוסק בבחינת חלופות למיקום האסדה, אלא בבחינת חלופות להגנת הנכסים. שנית, העותרים לא הבהירו מה הרלוונטיות של דוח הביקורת 64'א (סעיף 13 לעתירה) על הסעדים המבוקשים בה. שלישית, העותרים לא נתנו דעתם להוראת סעיף 30(א) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958, לפיה: "דו"חות, חוות דעת או כל מסמך אחר שהוציא או הכין המבקר במילוי תפקידו לא ישמשו ראיה בכל הליך משפטי או משמעתי".

101. אשר לניסיון העותרים להיבנות מעמדתו של מפקד חיל הים לשעבר, מר מיכה רם וקצין המודיעין לשעבר של חיל הים, יובהר כדלקמן. ראשית, קצין המודיעין לא מוזכר בשמו, אך גם הוא אינו בשירות עוד, ולא ברור מתי סיים את תפקידו. מר מיכה רם לעומת זאת סיים את תפקידו בחיל הים (ובצה"ל בכלל) כבר בשנת 1992, למעלה מעשרים שנה לפני עדותו בפני החוקר, בשלב בו כלל לא היו מתקני חיפוש או הפקת גז במים הישראליים. אין להניח שהיה בידיו מידע מדויק באשר ליכולות של מערכת הביטחון להגן על הנכסים האסטרטגיים בים. שלישית, כפי שהוצג לעיל עמדת מערכת הביטחון וצה"ל שונה היא לחלוטין.

בהקשר זה, המשיבים יבקשו גם לדחות את חוות דעתו של פרופ' שטיינר. למיטב ידיעת גורמי המקצוע בקרב המשיבים, פרופ' שטיינר הוא ביולוג ימי שהתמחותו בשימור וטיפול אזורים שנפגעו מפעילות נפט, מבלי שהעותרים ביססו מהי מומחיותו בתחום הביטחוני. יתרה מכך, בחוות הדעת לא נכללה כל תובנה בנושא ביטחוני, ולא נכללו איומים או תרחישים שלא היו מוכרים קודם לכן, ולא נשקלו במכלול השיקולים. בהערת אגב, יוער, כי חרף כל זאת, ובמנותק מהעתירה, מנכ"ל משרד האנרגיה נפגש עמו.

102. אשר לטענה בסעיף 83 לעתירה, לפיה בחודש אוקטובר 2017 מנכ"ל משרד האנרגיה התראיין ברדיו תל אביב ואמר שהשיקול הביטחוני הוא השיקול המרכזי שבעטיו הוחלט לקרב את האסדה לחוף, המשיבים יטענו כי טענה זו אינה נכונה. למקרא תמליל הראיון, עולה כי במספר מקומות בתמליל, הבהיר מנכ"ל משרד האנרגיה כי השיקול הביטחוני הוא רק אחד השיקולים לקירוב האסדה לחוף. מכל מקום, לעמדת המשיבים אין בראיון תקשורתי זה או אחר כדי להקים תשתית עובדתית לכל עתירה – לא כל שכן לעתירה שלפנינו.

תמליל ראיון מנכ"ל משרד האנרגיה ברדיו תל אביב מצורף ומסומן מש/11.

103. הנה-כי-כן, התמונה המצטיירת מן האמור עד כה היא כי דין העתירה שלפנינו להידחות על סף ולגופה כאחד, תוך חיוב העותרות בהוצאות לדוגמה. במצב דברים זה, ממילא נבקש לטעון כי דין הבקשה למתן צו-ביניים להידחות גם כן. למען הזהירות בלבד, נרחיב קמעא גם בטיעון זה.

ד. דין הבקשה למתן צו-ביניים להידחות

104. כידוע, שניים הם התנאים המצטברים הנדרשים להתקיים לטובת מתן צו-ביניים: על העותר להוכיח כי סיכויי העתירה טובים הם, וכי מאזן הנוחות שבין הצדדים נוטה באופן מובהק לטובת מתן צו-הביניים. עוד ידענו, בהתאם לפסיקתו של בית המשפט הנכבד, כי אבן הבוחן העיקרית למתן צו-הביניים היא נטיית מאזן הנוחות.

105. זאת ועוד – הלכה מושרשת היא כי הנטל להוכחת נחיצותו של צו-ביניים רובץ לפתחו של העותר או העותרים הטוענים לו. נטל זה כפול הוא: ראשית, על העותר להצביע על נזק משמעותי שייגרם לו כתוצאה מאי-מתן הצו. שנית, עליו להראות כי הנזק, בהנחה שייגרם, אינו ניתן לתיקון וכי "מאזן הנוחות" נוטה לטובתו.

106. בית המשפט הנכבד אף הבהיר, בהזדמנויות שונות, כי יש להישמר מהוצאת צווי ביניים, שכן אלו עלולים "לפגוע בפעילות התקינה של המינהל, וכתוצאה מכך לפגוע גם בטובת הציבור, לעתים פגיעה קשה" (בג"ץ 3330/97 עיריית אור יהודה נ' ממשלת ישראל, פ"ד נא(3) 472, 475 (1997) (להלן: פרשת עיריית אור יהודה)).

מן הטעם האמור, הוסיף בית המשפט הנכבד והבהיר כי "אין זכות קנויה בידי עותר לקבל צו-ביניים רק בשל כך שהגיש עתירה או רק על יסוד טענה שעד הדיון בעתירה עשוי לחול שינוי במצב" (בג"ץ 8242/99 אורון, עו"ד נ' ועד מחוז תל אביב – לשכת עורכי-הדין בישראל, פ"ד נג(5) 602, 603 (1999)).

107. הבקשה שלפנינו למתן צו-ביניים רחוקה מלעמוד בדרישות מחמירות אלו של הפסיקה.

108. ראשית, המשיבים יבקשו להפנות את שימת ליבו של בית המשפט הנכבד כי בקשות דומות למתן צווי-ביניים נדחו בעבר על-ידי בית המשפט הנכבד, אשר לא מצא לעצור הליכי תכנון הנוגעים לתמ"א 37/ח, או הליכים הנוגעים למימוש מתווה הגז, לרבות בעת האחרונה ממש (ראו למשל: בג"ץ 6942/18 החקלאי בת שלמה נ' שר האוצר (פורסם באתר הרשות השופטת, 6.11.18; בג"ץ 7737/14 עיריית יקנעם נ' המועצה הארצית לתכנון ולבניה (פורסם בנבו, 22.12.15), פסקה 41 לפסק הדין); בג"ץ 4374/15 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל, החלטה מיום 6.7.15) (להלן: עניין מתווה הגז).

109. שנית, המדינה תטען כי בחינת המבחן שעניינו במאזן הנוחות שבין הצדדים מטה את הכף באופן מובהק לטובת דחיית בקשת העותרת למתן צו-ביניים.
110. חשוב להדגיש, כי במקרה שלפנינו פיתוח מאגר לויתן נועד לאפשר את מימושו של פרויקט לאומי חיוני ממדרגה ראשונה למשק האנרגיה בישראל, ועמדנו לעיל על היתרונות הלאומיים הגלומים בו: הן בהיבט ביצור מעמדה הגיאו-פוליטי של מדינת ישראל באזורנו; הן בהיבט הסביבתי, תוך האצת המעבר לשימוש במקורות אנרגטיים מזהמים פחות; והן בהיבט הגידול הצפוי להכנסותיה של המדינה מתמלוגים וממסים שנקבעו על רווחי גז ונפט, על כל המשתמע מכך. על כך יש כמובן להוסיף את השקעותיה הכספיות האדירות של המשיבה 3 בפיתוח האסדה ובדחייה המשמעותית הצפויה משינוי מיקום האסדה.
111. אל מול אינטרס ציבורי מובהק ורב פנים זה - המטה באופן מובהק את הכף לעבר דחיית בקשת העותרת לצו ביניים - בולטת התשתית העובדתית הרעועה שהעמידה העתירה לביסוס תרחישי האימה שאותם לכאורה מבקש צו הביניים למנוע. די בכך, לעמדת המדינה כדי לקבוע כי מאזן הנוחות שבין הצדדים נוטה באופן מובהק לעבר דחיית העתירה.
112. לסיכום טיעון זה, נבקש להפנות להחלטתו המנחה של כב' השופט זמיר בפרשת עיריית אור יהודה נ' ממשלת ישראל, שנסובה על בקשת העותרת דשם למתן צו-ביניים אשר יורה על עיכוב הוצאתה אל הפועל של תכנית המתאר הארצית לפיתוח נמל התעופה בן גוריון. וכך, בין היתר, קבע כב' השופט זמיר:

"הליכי התכנון לפי חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 הם, כידוע, מורכבים וממושכים. לא פעם הם ממושכים מאוד, בגלל הצורך לקיים דיונים ולקבל אישורים במוסדות אחדים, תוך מתן הזדמנות נאותה להתנגדויות וערעורים מצד גורמים פרטיים וציבוריים. עד כדי כך שהמחוקק ראה לנכון לעקוף את ההליכים שנקבעו בחוק זה, כדי לזרז את הליכי התכנון "לשם היערכות דחופה למתן פתרון לצרכי הדיור והתעסוקה במדינה, לקליטת עליה, זוגות צעירים ומחוסרי דיור ותעסוקה", באמצעות חוק מיוחד. ראו סעיף 1 לחוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), תש"ן-1990. וכאילו אין די בכך, עדיין נשמע מפעם לפעם הרעיון שראוי לחוקק חוק נוסף שיזרז עוד יותר את הליכי התכנון, ובעיקר התכנון של פרויקטים גדולים בעלי חשיבות לאומית.

אכן, אין הצדקה לסרב ולהאריך עוד יותר את הליכי התכנון באמצעות צו-ביניים, ובמיוחד כך בפרויקטים בעלי חשיבות לאומית, אלא אם יש טעם טוב לעיכוב הביצוע של הפרויקט, ובעיקר אם המשך הביצוע עלול לגרום נזק משמעותי שקשה יהיה, לאחר מכן, לסלק אותו או לפצות עליו באופן מלא. [ההדגשה הוספה - הח"מ]

והדברים כאילו נכתבו על ענייננו שלנו - ומכאן, שדין הבקשה למתן צו ביניים להידחות.

113. כאמור לעיל, המדינה תוסיף ותטען כי סיכוי העתירה נמוכים הם מאוד, ובוודאי שאין לומר כי חוצים את אותו רף גבוה שנקבע בפסיקה באופן המצדיק מתן צו-ביניים שימנע את המשך פיתוח מאגר "לויתן".

114. סוף דבר – המשיבים יטענו כי דין העתירה להידחות על הסף ולגופה כאחד, תוך חיוב העותרים בהוצאות לדוגמה.

115. העובדות המפורטות הנוגעות למשרד האנרגיה נתמכות בתצהירם של יוסי וירצבורגר, הממונה על ענייני הנפט במשרד האנרגיה; וכן בתצהירה של גב' דורית הוכנר, המשמשת בתפקיד מנהלת תחום תכנון פיסי במשרד האנרגיה.

העובדות המפורטות הנוגעות לעמדת צה"ל בסעיפים 5, 45, 69, 83, 86 ו-94, נתמכות בתצהירו של תת אלוף טל קלמן, ראש החטיבה האסטרטגית באגף התכנון בצה"ל; העובדות המפורטות בתגובה זו הנוגעות לפיקוד העורף, נתמכות בתצהירו של סא"ל רומן סטרלצין, ראש ענף חומרים מסוכנים בפיקוד העורף בצה"ל.

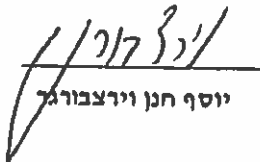
רון רוזנברג, עו"ד
סגן בכיר במחלקת הבג"צים
בפוקליטות המדינה

היום, י"ט באדר ב, תשע"ט
26 במרץ, 2019

תצהיר

אני הח"מ, מר יוסף חנן וירצבורגר, מצהיר בזאת כלהלן:

1. אני משמש בתפקיד הממונה על ענייני הנפט במשרד האנרגיה.
2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בתגובת המשיבים 1-2 לעתירה בתיק בג"ץ 576/19 (להלן - **תגובת המשיבים**).
3. העובדות המפורטות בתגובת המשיבים הנוגעות למשרד האנרגיה הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זה שמי, זו חתימתי ותיכן תצהירי אמת.

יוסף חנן וירצבורגר

אישור

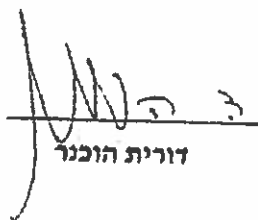
אני הח"מ, יעל צ'מל / מליה, עו"ד, מאשר בזה כי ביום 27.02.19 הופיע בפני מר יוסי וירצבורגר המוכר לי אישית, ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת, שאם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפני על תצהירו.

ג'ית אייזנמן, עו"ד
מ.ר. 16997

תצהיר

אני הח"מ, גב' דורית הוכנר, מצהיר בזאת כלהלן:

1. אני משמשת בתפקיד מנהלת תחום תכנון פיסי במשרד האנרגיה.
2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בתגובת המשיבים 1-2 לעתירה בהיבטים תכנוניים בתיק בג"ץ 576/19 (להלן - תגובת המשיבים).
3. העובדות המפורטות בתגובת המשיבים הנוגעות למשרד האנרגיה הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

דורית הוכנר

אישור

אני הח"מ, , עו"ד, מאשר בזה כי ביום 26.3.19 הופיעה בפני גב' דורית הוכנר המוכרת לי אישית, ולאחר שהזהרתיה כי עליה לומר את האמת, שאם לא תעשה כן תהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק, חתמה בפני על תצהירה.

28 יולי 2019

תצהיר

אני הח"מ, רפאל רוזנבאין, מצהיר בזאת כלהלן:

1. אני משמש בתפקיד מנהל אגף ארץ ויבנה
2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בתגובת המשיבים 1-2 לעתירה בתיק בג"ץ 576/19 להלן – תגובת המשיבים).
3. העובדות המפורטות בתגובת המשיבים הנוגעות לעמדת צה"ל, בסעיפים 5, 45, 69, 83, 86 ו-94, הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

ק"מ 4995420
רפאל רוזנבאין
מנהל אגף ארץ ויבנה

אישור

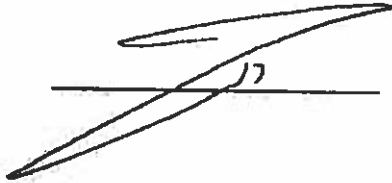
אני הח"מ, רפאל רוזנבאין, עו"ד, מאשר בזה כי ביום 25/3/19 הופיע בפני ג'ורג' סלמן המוכר לי אישית, ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת, שאם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפני על תצהירו.

רפאל רוזנבאין עורך דין
Rafael Rozennajn, Adv.
מס' רישיון 18888

תצהיר

אני הח"מ, כ"ן סל"פ, מצהיר בזאת כלהלן:

1. אני משמש בתפקיד ר"ן חוגים לסוכני-
2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בתגובת המשיבים 1-2 לעתירה בתיק בג"ץ 576/19 (להלן - תגובת המשיבים).
3. העובדות המפורטות בתגובת המשיבים הנוגעות לפיקוד העורף הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

אישור

אני הח"מ, סל"פ כ"ן סל"פ, עו"ד, מאשר בזה כי ביום 25/03/19 הופיע בפני כ"ן סל"פ המוכר לי אישית, ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת, שאם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפני על תצהירו.

אורי בן אליעזר, ע"ד
מ.ר. 57072

תוכן עניינים נספחים

שם הנספח	נספח
צילום תקנון תמ"א 37/ח	מש/1
צילום תמהיל הפיתוח שהוצג בחודש אפריל למועצה הארצית לתכנון ולבנייה	מש/2
צילום פרוטוקול הדיון במועצה הארצית לתכנון ולבנייה ביום 5.4.16	מש/3
צילום החלטת המועצה הארצית, מיום 5.12.17	מש/4
צילום היתר הבנייה הרלוונטי	מש/5
צילום הטענות בדבר הסכנות הביטחוניות מתוך העתירה בבג"ץ 7737/14	מש/6
צילום העתירה בבג"ץ 2974/17 ותגובת המשיבות 6-7, ללא נספחים	מש/7
צילום החלטת המועצה הארצית, מיום 5.4.11	מש/8
צילום החלטת המועצה הארצית, מיום 12.11.13	מש/9
צילום החלטת הצוות הבין משרדי מיום 28.11.16, לאשר את התנ"ס	מש/10
תמליל ראיון מנכ"ל משרד האנרגיה ברדיו תל אביב	מש/11

מש"א 1

צילום תקנון תמ"א 37/ח

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965

הוראות התכנית

תמ"א/37 ח

קבלה וטיפול בגז טבעי - מתגליות בים ועד מערכת ההולכה הארצית

מחוזות: צפון, חיפה, מרכז, תל אביב
 מרחבי תכנון מקומיים: יזרעאלים, חוף הכרמל, שומרון, חדרה, שרונים, עמק חפר, מרחב
 מקומי-מחוזי חיפה, מרחב מקומי-מחוזי מרכז, מרחב מקומי-מחוזי תל אביב.
 סוג תכנית: תכנית מתאר ארצית חלקית ברמה מפורטת

אישורים

מתן תוקף	הערות הועלות המחוזיות והשגות הציבור
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> <p>משרד הפנים חוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965 תכנית מתאר ארצית מאושרת ע"י הממשלה לפי החלטתה מס' 2112 מיום 23.10.14 והחתומה בידי מוכיר הממשלה ובידי שר הפנים מוליך הממשלה תאריך: _____</p> </div>	
	<p>נתוני ילקוט פרסומים</p>

דברי הסבר לתכנית

תמ"א/ 37/ ח הינה תכנית מתאר ארצית חלקית ברמה מפורטת לאספקת הגז הטבעי, מתגליות הגז הטבעי בים ועד למערכת ההולכה הארצית ביבשה.

מטרת התכנית ליצור תשתית תכנונית שתאפשר הובלת הגז הטבעי מתגליות הגז, טיפול בו והזרמתו למערכת ההולכה הארצית, באופן שיאפשר אספקה סדירה ורציפה של גז, תוך שמירה על יתירות מרבית למשק האנרגיה במדינת ישראל ולצרכנים נוספים.

התכנית כוללת מכלולי טיפול הכוללים מתחמים ימיים ויבשתיים למתקני קבלה וטיפול בגז מהקידוחים בים ומאפשרת מגוון תמהילי מתקנים של טיפול ימי ויבשתי.

יובהר כי התכנית חלה רק בתחום בו חל חוק התכנון והבניה, התשכ"ה- 1965, כלומר עד גבול המים הטריטוריאליים של ישראל, ואינה מגבילה טיפול בים בתחום המים הכלכליים.

התכנית מתבססת על תחזיות רשות הגז הטבעי לביקושי הגז הצפויים. בהתאם לכך, מערכת הטיפול בגז בתכנית מתוכננת להספק שעתי של 4 מיליון מ"ק גז מטופל בשני מכלולים לאספקת גז טבעי ולהעברתו למערכת ההולכה: 2 מיליון מ"ק במכלול הצפוני ו-2 מיליון מ"ק במכלול הדרומי.

התכנית אושרה ע"י הממשלה בתאריך 23.10.15, ובתאריך 12.11.15 אישרה הממשלה תיקון טעות סופר בהוראות התכנית.

בהמשך להחלטת בג"צ בשלוש העתירות שהוגשו כנגד אישור התכנית, החליטה המועצה הארצית להמליץ לממשלה על תיקון סעיפים 4.9.2, 6.2 ו-6.6 בהוראות התכנית, כך שתיקבע בהוראות עדיפות לטיפול בים וכן תעוגן חובת אישור המועצה הארצית לתמהיל ים-יבשה והמיקום העקרוני של מתקני הטיפול העיקריים, וזאת לכל תכנית פיתוח, בהיבטי המיקום העקרוני ופרישת המתקנים, כך שאותו חלק הקבוע בתכנית ביחס למתקני הטיפול ביבשה, יחול גם על מתקני הטיפול בים, במטרה להבטיח את מעורבותה של המועצה הארצית בפיתוח המתקנים.

כמו כן, החליטה המועצה הארצית על צירוף נספח מנחה למסמכי התכנית, אשר יציג באופן סכמטי את אפשרות החלוקה הפנימית של המתחמים הימיים.

בהתאם להבהרה שניתנה בדיון המועצה הארצית ביום 1.3.16, אישור המועצה הארצית עפ"י סעיף 6.2 כאמור, יהיה להיבטים התכנוניים-פיסיים של מתקני הטיפול העיקריים ולתמהיל הטיפול ים-יבשה (המיקום העקרוני של מתקני הטיפול העיקריים וההצדקה לפריסתם). כלומר, אותו ההליך שנקבע בתכנית (קודם לתיקונה) בסעיף 6.2 ביחס למתקני הטיפול ביבשה) ונדרש על פי פסיקת בג"צ לאישור המועצה הארצית, יחול גם על מתקני הטיפול בים.

המכלולים בתכנית:

מכלול צפוני:

- מתחם ימי לרצועת תשתיות ומתחם ימי לתחנת קבלה - במרחב שבין חופי דור בצפון לבין אור עקיבא, בדרום.
- רצועת אספקה והולכה יבשתית מחוף דור ועד למתחם תחנת הקבלה וטיפול הסמוכה לתחנת הכוח חגית, כולל שתי תחנות הגפה לאורך התוואי.
- תחנת קבלה וטיפול בגז טבעי בסמוך לתחנת הכוח "חגית".

מכלול דרומי:

- מתחם ימי לרצועת תשתיות ומתחם ימי לתחנת קבלה - במרחב שבין חופי בית ינאי בצפון לבין צפון נתניה, בדרום.
- רצועת אספקה והולכה יבשתית-מחוף מכמורת ועד למתחם תחנת הקבלה וטיפול בשטח מט"ש מרץ, כולל שתי תחנות הגפה לאורך התוואי.
- תחנת קבלה וטיפול בגז טבעי על שטח מט"ש "מרץ" (שפעילותו עומדת להסתיים).
- רצועת הולכה לגז מטופל וקונדנסיט ממתחם מרץ ועד לחיבור לשדרת הולכת הגז המזרחית בתחנת מגל.

רצועת התשתיות מאפשרת העברת צנרת אספקה ותוצרי לוואי של הגז הטבעי וכן צינור הולכה של גז מטופל ממתקן הקבלה היבשתי אל מערכת ההולכה.

המתחם הימי לרצועות תשתיות ישמש להעברת תשתיות ימיות עיליות, חפורות ותת קרקעיות, ורצועות התשתיות היבשתיות ישמשו להעברת צנרת תת קרקעית. עוד מיעדת התכנית שטחים לארבע תחנות מגופים: שתי תחנות בכל אחד מהמכלולים.

התכנית מגדירה מרחקים שונים הנדרשים לשמור משטחים המיועדים למתקנים לטיפול בגז, לרצועות הצנרת ולתחנות הגז, בהתאם לתקני הבטיחות, ומתודולוגיות שאומצו בארץ וקובעת הנחיות למזעור מפגעים סביבתיים ונופיים כתוצאה מהקמת המתקנים והצנרת ומתפעולם.

ניהול וניטור סביבתי

תסקיר ההשפעה על הסביבה שנערך במסגרת הכנת התכנית התייחס להשפעות הסביבתיות הצפויות מטיפול מלא בים יחד עם ההשפעות של טיפול מרבי ביבשה.

תמ"א / 37 ח כוללת נספח הנחיות להכנת תכנית לניהול וניטור סביבתי - תנ"ס (Environmental Management and Monitoring Plan). התנ"ס תיערך ע"י מבצעי התכנית ("בעל הרישיון") ותוגש עם הבקשה להיתר בניה להקמת מערכת לטיפול בגז טבעי על פי תמ"א / 37 ח. מסמך ההנחיות להכנת תנ"ס כולל בין היתר את המלצות התסקיר ביחס לכל סוגי ההשפעות הצפויות.

התנ"ס תגשר בין ממצאי התסקיר הגנרי וההנחיות הנגזרות ממנו למזעור ההשפעות הסביבתיות הנובעות ממנו, לבין ההנחיות הנוספות שעל בעל הרישיון לעמוד בהן בשלב היתר הבניה, ותהווה כלי שיביא את בעל הרישיון לעמוד בדרישות סביבתיות מירביות.

התנ"ס תשמש את בעל הרישיון לניהול ולניטור ההשפעות הסביבתיות והבטיחותיות הנובעות מהקמת המערכות ומתפעולן, במשך כל חיי הפרויקט (הקמה, תפעול תחזוקה ופירוק), וכן תשמש את הרשויות המוסמכות, לפיקוח ולבקרה על השפעות אלו.

נתונים כלליים:

רצועות צנרת:

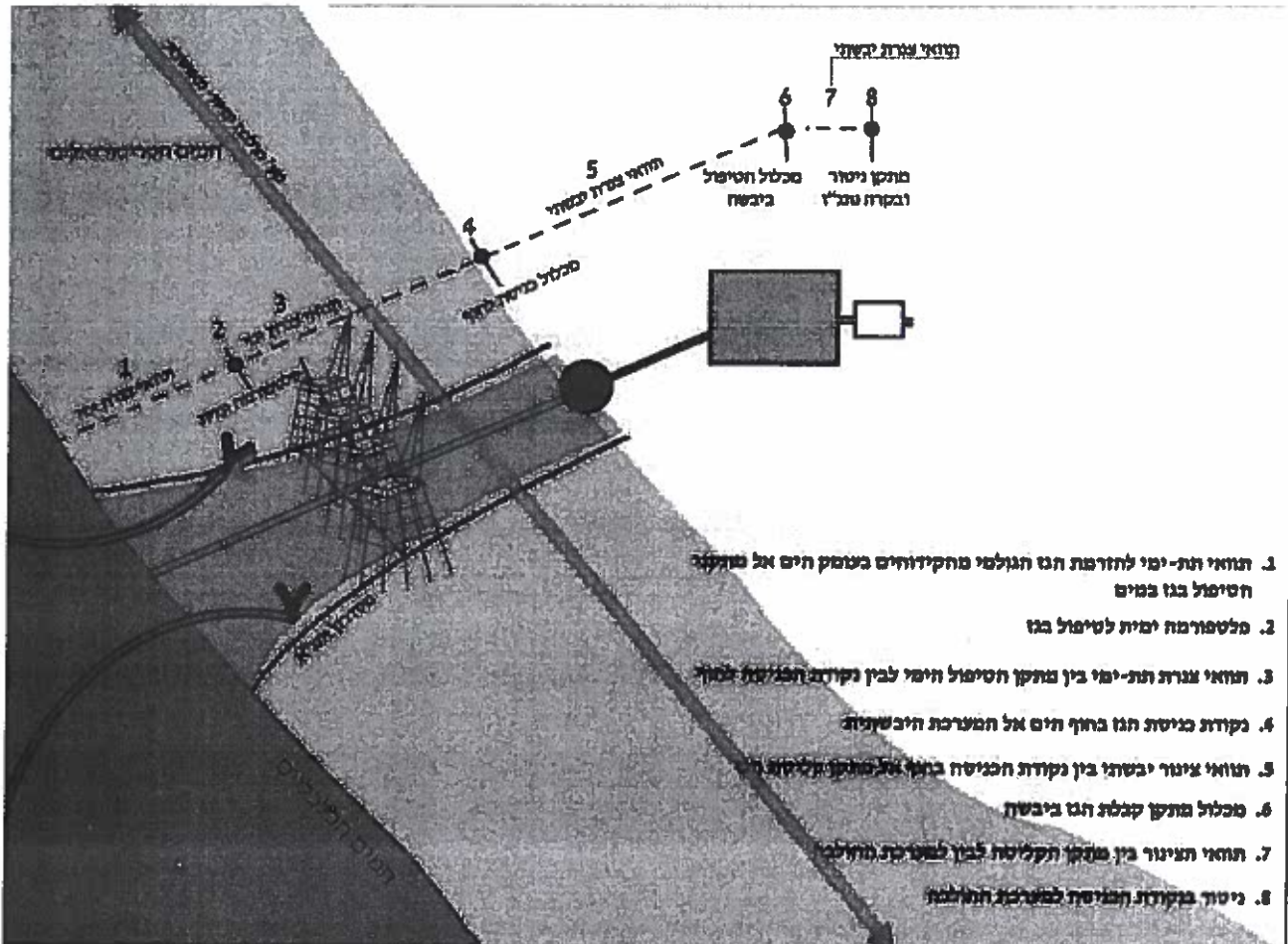
רצועת הולכה		רצועת אספקה		
מט"ש מרץ-מגל	חגית - PRMS חגית	מכמורת-מט"ש מרץ	דור-חגית	
6.5 ק"מ	1.6 ק"מ	13.5 ק"מ	16.5 ק"מ	אורך הקו
20 מ'	20 מ'	60 מ'	40-60 מ'	רוחב רצועה
30"	42"	4"-36"	4"-36"	קטרי צנרת
1.2 מ'	1.2 מ'	2 מ'	2 מ'	עומק מינימאלי להטמנת צנרת
35 מ'	55 מ'	45 מ'	45 מ'	קו בניין מקצה הרצועה
120 מ'	160 מ'	140 מ'	140 מ'	תחום סקירה מקצה הרצועה

פירוט השטחים בתחנות קבלה יבשתיות:

מט"ש מרץ	חגית	אתר
97 דונם	97 דונם	מתקן קבלה וטיפול בגז
15 דונם	15 דונם	תחנת גז (מטופל) של נתג"ז
אין	1 דונם	הרחבת תחנת גז קיימת באתר חגית
14 דונם	22 דונם	שטח למיכלי דלקים
4 דונם	4 דונם	שטח פריקה וטעינה למשאיות
130 דונם	139 דונם	סה"כ שטחים נדרשים למתקני טיפול בגז
39 דונם	39 דונם	לפיד ושטח מוגבל לשהיית אדם (רדיוס מסביב לפיד)
17 דונם	11 דונם	תחום בריכות איגום לצרכי ניקוז
56 דונם	50 דונם	סה"כ שטחים נדרשים לשימושים נלווים בהתאם להנחיות סביבתיות למזעור השפעות המתקן
4 דונם	25 דונם	דרכי גישה

10 דונם	8 דונם	רצועת צנרת
32 דונם	20 דונם	שטחים נלווים בתחום התכנית הנובעים מתנאים ייחודיים באתר
232 דונם	242 דונם	סה"כ שטחים בתחום התכנית

תרשים סכמתי של המרכיבים הנכללים בתכנית

דף ההסבר מהווה רקע לתכנית ואינו חלק ממסמכיה הסטטוטוריים.

1. זיהוי וסיווג התכנית

שם התכנית ומספר התכנית	שם התכנית	מספר התכנית
1.1 שם התכנית ומספר התכנית	קבלה וטיפול בגז טבעי מתגליות בים ועד מערכת ההולכה הארצית	תמ"א/ 37 / ח
1.2 שטח התכנית		831,737 דונם
1.3 מהדורות	אישור למתן תוקף	1
	מספר מהדורה בשלב	3.7.14
1.4 סיווג התכנית	תאריך עדכון המהדורה	תכנית מתאר ארצית חלקית ברמה מפורטת
	סוג התכנית	כן
	האם מכילה הוראות של תכנית מפורטת	מוסד התכנון המוסמך להפקיד את התכנית
	לפי סעיף בחוק	המועצה ארצית לתכנון ולבניה (לא רלוונטי)
	היתרים או הרשאות	תכנית שמכוחה ניתן להוציא היתרים או הרשאות בכל תחום התכנית.
	סוג איחוד וחלוקה	ללא איחוד וחלוקה.
	האם כוללת הוראות לעניין תכנון תלת מימדי	לא

1.5 מקום התכנית

1.5.1 נתונים כלליים מרחב תכנון מקומי
 יזרעאלים, חוף הכרמל, שומרון, חדרה, שרונים, עמק חפר, מקומי-מחוזי חיפה, מקומי-מחוזי מרכז, מקומי-מחוזי תל אביב.

קואורדינטה X
 קואורדינטה Y

1.5.2 תיאור מקום
 מכלול צפוני: מתחם ימי המיועד להקמת מתקני קבלה וטיפול בגז טבעי במרחב הימי שבין חופי דור בצפון לבין אור עקיבא בדרום; רצועת צנרת אספקה בין חוף דור לשטח המיועד להקמת מתקני קבלה וטיפול בגז ליד תחנת הכח "חגית".

מכלול דרומי: מתחם ימי המיועד להקמת מתקני קבלה וטיפול בגז במרחב הימי שבין חופי בית ינאי בצפון לבין הקצה הצפוני של נתניה בדרום. רצועת צנרת אספקה מחוף מכמורת לאורך א.ת. עמק חפר ודרך מס' 9 עד לשטח המיועד להקמת מתקני קבלה וטיפול בגז באזור מתקן טיהור השפכים (מט"ש) מרץ; רצועת צנרת הולכה מהמט"ש עד לתחנת הגז "מגלי" הסמוכה לדרך מס' 6.

1.5.3 רשויות מקומיות בתכנית

מ.א. מגידו
 מ.א. חוף הכרמל
 מ.מ. פורדיס
 עריית חדרה
 מ.מ. אליכין
 מ.א. עמק חפר

התייחסות לתחום הרשות

חלק מתחום הרשות

1.5.4 כתובות שבהן חלה התכנית

יישוב "לא רלוונטי"
 שכונה "לא רלוונטי"
 רחוב "לא רלוונטי"
 מספר בית "לא רלוונטי"

1.5.5 גושים וחלקות בתכנית

קטע צפוני – דור – תחנת חגית

מס גוש	מוסדר/לא מוסדר	גוש בשלמות/חלקי	חלקות בשלמותן	חלקי חלקות
10589	מוסדר	חלקי		1-2;5-6
10935	מוסדר	חלקי	95;129;142;153	16-17;76-82;113;119-123;125-126;128;141;143-147
10937	מוסדר	חלקי		87;96-100;102;159-160;167
10939	מוסדר	חלקי		35;39;44
10945	מוסדר	חלקי		16;35-36
10946	מוסדר	חלקי	16-17;25;28;46-47;53;67	2;14-15;33;40-42;50;55;59;62;64;66
10947	מוסדר	חלקי		130;137
10949	מוסדר	חלקי	90-92	93

חלקי חלקות	חלקות בשלמותן	גוש בשלמות/חלקי	מוסדר/לא מוסדר	מס גוש
1;40		חלקי	מוסדר	10955
3-5;7;9	6	חלקי	מוסדר	10969
3		חלקי	מוסדר	11004
2-3;6-8		חלקי	מוסדר	11005
2;6		חלקי	מוסדר	11352
1--2		חלקי	מוסדר	11353
2-5;11;13-14	1	חלקי	מוסדר	11354
1;5-8;11	2-4;9-10;12-14	חלקי	מוסדר	11356
101;103;117		חלקי	מוסדר	11788
9-10;12;15-16;18;21;25;27;31;40-43;49-51;58	19-20;22-24	חלקי	מוסדר	11789
1-3;14-16;19;21-22;26;29-30;40-41;43-44	17-18;20;23-25	חלקי	מוסדר	11791
50;55-57;67;76-79		חלקי	מוסדר	11796
1;4;6-8;13-14;20-21	9--12	חלקי	מוסדר	11797
1	3	חלקי	מוסדר	11802
8-14;19;22-28;30-32;34-36	15-18;20-21	חלקי	מוסדר	12016
11;21-23;28-34;36-37		חלקי	מוסדר	12017
3-6;9;12-13;17-21;23;26;30-31	1-2;10-11;24-25;28	חלקי	מוסדר	12018
29-33;40-41;44-51	42-43	חלקי	מוסדר	12019
1-7;10-14;18-19;22;24	8--9	חלקי	מוסדר	12020
8;17-18;21;23-24	22	חלקי	מוסדר	12021
1-3;8-15;19-20;22;25-33;36-45;51;53	4-7;21;34-35;46-50	חלקי	מוסדר	12022
16-17	1-15;18	חלקי	מוסדר	12023
7-8;11;20;22;24-25;30;32;49-52;54-56;59	1-6;9-10;12-19;21;31	חלקי	מוסדר	12024
1-20;23;26;29-30;32-33;35-36;39	21-22;24-25;31;40-54	חלקי	מוסדר	12025
1;33-34;37	38	חלקי	מוסדר	12027
2		חלקי	מוסדר	12344
			לא מוסדר	הים התיכון

קטע זרומי – מכמורת – מרץ - מגל

חלקי חלקות	חלקות בשלמותן	גוש בשלמות/חלקי	מוסדר/לא מוסדר	מס גוש
14;25-26;54;60;73;78	16;23-24;77	חלקי	מוסדר	7728
8-9;16-17;19	2;7	חלקי	מוסדר	7729
11-16;19-21;26-30;33;38	18;25	חלקי	מוסדר	7888
63;70-72;75;77-78;80;83;85-86; 88-89;96-97;100-101;103;106-107	73-74;79;84	חלקי	מוסדר	7889
12		חלקי	מוסדר	7898
100-101;106-107;112;117;123;133;135-136	48;86;99;103-105;116;122;139	חלקי	מוסדר	7900
1;11;14-15;17-20;22;26;31;49;53; 56-57;60;62;64;69-70;74	13;24;27;29;33-34;36;39;51-52;54- 55;58-59;61;63;65-68;72-73	חלקי	מוסדר	7901
133;187		חלקי	מוסדר	7902
131;135;148		חלקי	מוסדר	7903
12;14;16		חלקי	מוסדר	7920
10;14;16;24;34		חלקי	מוסדר	7964
3;31;34;35;38	2;4;6;8-30	חלקי	מוסדר	7965
7-8;20;22;36;37	10-14;21;24-35	חלקי	מוסדר	7969
32;69;71;73;76	5-7;12;16;33-35	חלקי	מוסדר	7970
	2-3;45-46;49;57;59;61;66-67;71-72	בשלמות	מוסדר	7982
	11-12;14;17-20;22;25-27	בשלמות	מוסדר	7998

חלקי חלקות	חלקות בשלמותן	גוש בשלמות/חלקי	מוסדר/לא מוסדר	מס גוש
2-3;5-6;8;11-12	7	חלקי	מוסדר	8028
2;4-5;8	3;6-7	חלקי	מוסדר	8029
2-3	4	חלקי	מוסדר	8226
5		חלקי	מוסדר	8287
89-90		חלקי	מוסדר	8379
7		חלקי	מוסדר	8387
5;9-10		חלקי	מוסדר	8388
3;68;73;182;186		חלקי	מוסדר	8389
102;263;283-284		חלקי	מוסדר	8414
6-8;11;13-14;17-18	9-10;12;15	חלקי	מוסדר	8422
2-3;53		חלקי	מוסדר	8563
2-3;20-21;76		חלקי	מוסדר	8564
10-11;21-26;28-29	27	חלקי	מוסדר	8920
29		חלקי	מוסדר	10039
16-21;25;27;29;38;41-42;45-48;109-110	24;39-40;43-44	חלקי	מוסדר	10040
6;11;14;20-21	13;16	חלקי	מוסדר	10044
10-11;16-17;19-20;22;25-28; 33-34;36;40-41;47;50;58-59; 61-62;67;69;71;74;76;78;80-81	3;13-15;32;35;37-39; 42-43;56;68;70;73;79	חלקי	מוסדר	10045
24;36		חלקי	מוסדר	10404
8-11;13-18;20-21	19;22-23	חלקי	מוסדר	10405
4;6;9-11	7-8	חלקי	מוסדר	10406
3-4;7		חלקי	מוסדר	10409
1;12;18	2-6;13-14	חלקי	מוסדר	10576
4;7-17;30	18-28	חלקי	מוסדר	10578
1-2;21;27-29		חלקי	מוסדר	10582
2-4;9-11;13-14	1;5-8;12;15	חלקי	מוסדר	10584
11-14;21	15	חלקי	מוסדר	10585
			לא מוסדר	הים התיכון

הכל על-פי הגבולות המסומנים בתשריט בקו הכחול.

1.5.6 גושים ישנים	
מספר גוש ישן	מספר גוש
לא רלוונטי	לא רלוונטי

1.5.7 מגרשים/תאי שטח מתכניות קודמות שלא נרשמו כחלקות	
מספר מגרש/תא שטח	מספר תכנית
לא רלוונטי	לא רלוונטי

1.5.8 מרחבי תכנון גובלים בתכנית	
מנשה-אלונה	

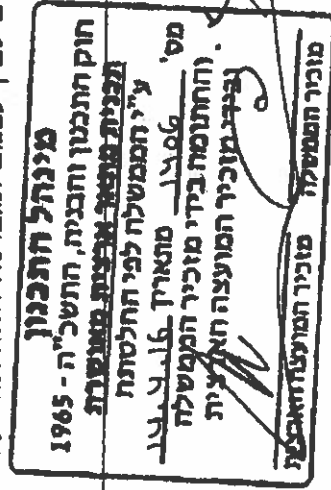
1.6 יחס בין התכנית לבין תכניות מאושרות קודמות

תאריך	מספר ילקוט פרסומים	הערה ליחס	סוג יחס	מספר תכנית מאושרת
1.8.2004	5318	הרחבת תחנת הגז דור	שינוי	תמ"א 37 ג'
15.2.2012	6377	הקצאת שטח חלופי לבית עלמין ארעי	שינוי	תמ"א 19 / 4 א
		שינוי שטח שפי"פ לדרך מוצעת	שינוי	תמ"א 10/ב/5 על שינוייה

1.7 מסמכי התכנית

גורם מאשר	עורך המסמך	תאריך עריכת המסמך	מס' גיליונות	מס' עמודים	קני"מ	תחולה	סוג המסמך
ממשלת ישראל	לרמן אדרכלים ומתכנני ערים בע"מ	8.7.2014	-	27	-	מחייב	הוראות התכנית
	לרמן אדרכלים ומתכנני ערים בע"מ	8.7.2014	9	-	1:5,000	מחייב	השרטוט התכנית
	לרמן אדרכלים ומתכנני ערים בע"מ	8.7.2014	1		1:75,000		
	לרמן אדרכלים ומתכנני ערים בע"מ	8.7.2014	7		1:2,500	מנחה	נספח ביו"י
	לודו הנדסה בע"מ, ביפול אנרג'י בע"מ		1			מנחה	נספח עקרונות להנחת צנרת
	לרמן אדרכלים ומתכנני ערים בע"מ		2		1:5,000	מנחה	נספח תיאום תשתיות
	חסון ירושלמי מהנדסים יועצים בע"מ	7.10.2013	2			מנחה	נספח תנועה
המועצה הארצית לתכנון ולבניה	דורון שורץ, אקו-סייפ בע"מ			30		נלווה	סקר הערכת סיכונים לתחנות הגז
	לרמן אדרכלים ומתכנני ערים בע"מ	8.7.2014		23		מנחה	נספח הנחיות להנחת תכנית ניהול סביבתי (תני"ס)
המועצה הארצית לתכנון ולבניה	אתוס אדרכלות תכנון וסביבה בע"מ	נובמבר 2013 ¹		8 כרכים		רקע	תסקיר השפעה על הסביבה
	לרמן אדרכלים ומתכנני ערים בע"מ	8.7.2014	2		1:7,500	נלווה	נספח מידע ²
ממשלת ישראל	לרמן תכנון עיר ואזור		1			מנחה	מתקני טיפול ימיים

כל מסמכי התכנית, המחייבים והמנחים, מהווים חלק בלתי נפרד ממנה, משלימים זה את זה ויקראו כמקשה אחת. במקרה של סתירה בין המסמכים המחייבים לבין המנחים יגברו המחייבים. במקרה של סתירה בין המסמכים המחייבים לבין עצמם תגברנה ההוראות על התשריטים.

¹ תאריך הגשת השלמות לפרקים ג-ה לתסקיר

² תחום מגבלות בנייה על רקע מצב קיים

1.8 מגיש ועורך התכנית, יזם בפועל, מתכנני התכנית ובעלי מקצוע מטעמם

1.8.1 מגיש ועורך התכנית

המועצה הארצית לתכנון ולבניה

1.8.2 יזם בפועל

(לא רלבנטי)

1.8.3 בעלי עניין בקרקע

(לא רלבנטי)

1.8.4

דוא"ל	פקס	טלפון	כתובת	שם ומספר תאגיד / שם רשות מקומית	מספר רשיון	שם פרטי ומשפחה	מקצוע / תואר	מתכננים ראשיים
office@lerman.co.il	03-6960299	03-6959893	ינאל אלון 120 תל אביב	לרמן אדריכלים ומתכנני ערים בע"מ		גדעון לרמן	מתכנן	
office@lerman.co.il	03-6960299	03-6959893	ינאל אלון 120 תל אביב	לרמן אדריכלים ומתכנני ערים בע"מ	6786	רפאל לרמן	אדריכל	
Ludan-gas@ludan.co.il	049599880	049599888	רחוב התנופה 4, ירקנעם	לודן הנדסה בע"מ		רמי לוי	מהנדס גז טבעי ונפט	
barak@ethos-group.co.il	09-7404499	09-7883555	הבניא 5 חוד השרון	אתום אדריכלות תכנון וסביבה בע"מ		ברק כץ	מתכנן	
doron@eco-safe.co.il		04-8257181	ת.ד. 3745 חיפה	אקי-סייף בע"מ		זורן שוורץ	מהנדס כימיה	יועץ סביבתי יועץ סיכונים
mail@hf-mapping.co.il	03-9626874	03-9627082	הכשרת הישוב 10, ראשון לציון	הפרין פלוס מדידות ופוטוגרמטריה בע"מ	442 1039	משה פלוס-הפרין פלוס אורית שורץ	מודד מוסמך	מודד

1.9 הגדרות בתכנית

בתכנית זו יהא לכל מונח מהמונחים המפורטים להלן הפרוש המופיע בצד ההגדרה, אלא אם כן משתמע אחרת מהוראות התכנית או מהקשר הדברים.

מונח	הגדרת מונח
בעל רישיון	כמשמעותו בחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב – 2002 (להלן: חוק משק הגז הטבעי).
גז טבעי/ גז	כמשמעותו בחוק משק הגז הטבעי.
הממונה על ענייני הנפט	כמשמעותו בחוק הנפט, התי"ב – 1952 (להלן: חוק הנפט)
מערכת אספקה	צינורות להובלת גז טבעי ממקורו לתחנת קבלה וכן מבנים אחרים המשרתים במישרין מערכת זו.
מערכת הולכה	צינורות ומתקנים להובלת גז בלחץ גבוה (כמשמעו בחוק משק הגז הטבעי) בתת הקרקע וכן תחנות גז המתחברות אליהם ומבנים אחרים המשרתים במישרין מערכת זו.
מערכת חלוקה	צינורות ומתקנים להובלת גז טבעי בלחץ נמוך (כמשמעו בחוק משק הגז הטבעי) בתת הקרקע וכן תחנות גז המתחברות אליהם ומבנים המשרתים במישרין מערכת זו.
מקור הצתה	פעילות העשויה לגרום להצתת עננת גז טבעי לרבות מתקני חשמל עיליים, מנועי שריפה ומשטחים שטמפרטורת פניהם עולה על 300 מעלות צלסיוס.
סקר סיכונים	סקר סיכונים לצורך בקשה להיתר בניה, בהתאם להנחיות רשות גז טבעי.
צו הבטיחות	צו בטיחות ורישוי (מתקנים להולכת גז טבעי), התשנ"ז - 1997, או ת"י 5664 חלקים 1+2 או תקן בינ"ל מוכר והכל בהתאם לעניין.
קווי תשתית	דרכים כהגדרתם בחוק התכנון והבניה, קווי תשתית ומתקנים קטנים נלווים הנדרשים לפעולתם ובכלל זה קווי חשמל, קווי גפ"מ, כימיקלים ודלק לסוגיהם, קווי מים, קווי ביוב וניקוז, וקווי תקשורת לרבות מתקני תקשורת קטנים.
רשות הגז הטבעי	כמשמעותו בחוק משק הגז הטבעי.
רשות רישוי גז טבעי	רשות רישוי גז טבעי לפי תקנות התכנון והבניה (רישוי מתקני גז טבעי), תשס"ג-2003.
תחנת גז	מתקן שהוא כולו או חלקו על קרקעי המשמש לכל פעולה הדרושה לצורך העברת הגז במערכות האספקה, ההולכה והחלוקה.
תחנת קבלה	אתר המשמש לקליטת הגז הטבעי ממקור אספקה, הכשרתו והעברתו למערכת ההולכה.
תכנית הנדסית	כמשמעותה בסעיף 24 לחוק משק הגז הטבעי.
תכנית פיתוח	כמשמעותה בשטר החזקה אשר ניתן לבעל רישיון ע"י הממונה על ענייני הנפט מכח חוק הנפט

כל מונח אשר לא הוגדר בתכנית זו, תהיה נודעת לו המשמעות הנתונה לו בחוק התכנון והבניה התשכ"ה - 1965 (להלן "החוק") או בתקנות שהותקנו מכוחו, וזאת בהיעדר כוונה אחרת משתמעת.

2. מטרת התכנית ועיקרי הוראותיה**2.1 מטרת התכנית**

הקמת מתקני קבלה וטיפול בגז טבעי מתגליות בים, מערכות אספקה והולכה וכל התשתיות הנדרשות להובלת הגז למערכת ההולכה הארצית.

2.2 נתונים כמותיים עיקריים בתכנית

סה"כ שטח התכנית – דונם		831,737 ד'				
הערות	סה"כ שטח בנוי מוצע בתכנית (מ"ר)		שינוי (+/-) למצב המאושר	מצב מאושר	ערך [דונם]	סוג נתון כמותי
	מתארי	מפורט				
		80,000	80,000	0	333	תחנות קבלה יבשתיות
		17,000	17,000	0	36	שטח לאחסון קונדנסיט
תחנות גז		280	280	0	14	מתקן הנדסי
		500	500	0	105	רצועת תשתית עם הנחיות מיוחדות
		1,200,000	1,200,000	0	104,905	מתקן קבלה וטיפול ימי

הנתונים בסעיף זה הינם לצורך מידע כללי בלבד.

אביגדור יצחקי
יושב ראש המועצה הארצית
לתכנון ולבנייה

מינהל התכנון
חוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965
תכנית מתאר ארצית מאושרת
ע"י הממשלה לפי החלטתה
מס' 705 מתאריך 26.10.15
והחתומה בידי מזכיר הממשלה
ובידי מזכיר המועצה הארצית
מזכיר הממשלה

3. טבלאות ייעודי קרקע, תאי שטח ושטחים בתכנית

3.1 טבלת תאי שטח ותאי שטח כפופים									
יעוד	תאי שטח	מגבלות בניה ופיתוח	שימור נופי	אתרי עתיקות	מרחב נטול מקורות הצתה	תחום מוגבל לשהיית אדם (א)	תחום מוגבל לשהיית אדם (ב)	הנחיות מיוחדות	רדיוס מגן ב'
מתקן הנדסי	-210 214		211	212	,211, 210 214				
תחנת קבלה	-200 205				,203, 200 204	,201, 200 203, 204	,202, 200 203		
יעוד לפי תכנית מאושרת אחרת	-290 293	293-290		,291, 290 293	292		292, 291		
רצועת תשתיות	-220 227 229- 234 236	,227, 229 233-234 236	,221, 220 225, 224 231, 227 233, 232	,221, 220 223-227 229-233 236	,222, 221 227, 226 230, 229 233, 232 236,			225	,226 232 236
תחום סקירה	-250 262	252-256 259, 260, 261, 262	,252, 250 256, 253 258	250- 254, 256, 261	,250 254-252 256 262		,255 259, 262		,252 253 262
דרך מוצעת	-280 281								
מתחם ימי לתחנות קבלה	100- 101								
מתחם ימי לרצועות תשתית	111- 114		113	112-114					
אתר קבורה ארעית	270								

על אף האמור בסעיף 1.7 - במקרה של סתירה בין היעוד או הסימון של תאי השטח בתשריט לבין המפורט בטבלה זו - יגבר התשריט על ההוראות בטבלה זו.

3.2 טבלת שטחים לפי יעודים

מצב מוצע			מצב מאושר		
אחוזים	דונם	יעוד	אחוזים	דונם	יעוד
0.053%	442	תחנת קבלה	0.002%	0.427	אזור לבניני משק
0.002%	14	מתקן הנדסי	0.055%	9.433	אזור לשימור וטיפוח
0.265%	2,203	רצועת תשתיות	0.009%	1.571	אחסנה לוגיסטיקה ותעשייה עתידת שטח
1.221%	10,156	תחום סקירה	0.163%	27.759	בית עלמין
0.394%	3,275	תחום מגבלות בניה	0.485%	82.916	גן לאומי
12.611%	104,887	מתחם ימי לתחנות קבלה	7.647%	1,306.215	דרך מאושרת
85.449%	710,713	מתחם ימי לרצועות תשתיות	0.494%	84.345	דרך ממונהרת בגן לאומי
0.003%	29	דרך מוצעת	0.123%	20.932	דרכים חקלאיות ומעברים
0.002%	18	אתר קבורה ארעית	0.544%	92.956	חוף רחיצה
			2.123%	362.689	יער טבעי לטיפוח
			1.490%	254.589	יער נטע אדם קיים
			1.176%	200.852	יער פארק מוצע
			18.501%	3,160.123	ללא תכנון מפורט
			0.009%	1.482	מבנה ציבורי
			0.022%	3.758	מגורים בנחלה
			0.076%	13.044	מסילת ברזל
			0.067%	11.519	מסילת רכבת
			0.224%	38.277	מתקן מים
			1.486%	253.790	מתקני מקורות ובארות מים
			1.047%	178.791	מתקנים הנדסיים
			0.399%	68.095	נחל
			0.022%	3.801	קרקע חקלאי בחלקה א'
			48.637%	8,307.881	קרקע חקלאית
			2.247%	383.824	קרקע חקלאית+מגבלות בניה
			3.725%	636.268	שטח מגבלות בניה
			0.034%	5.808	שטח מיועד לחציבה
			1.088%	185.894	שטח פרטי פתוח

			0.136%	23.273	שטח ציבורי פתוח
			0.038%	6.544	שטח ציבורי פתוח+מגבלות בניה
			5.444%	929.978	שמורת טבע
			0.068%	11.697	שמורת טבע,גן לאומי, יער+מגבלות בניה
			2.416%	412.701	תעשייה
100%	831,737		100.00%	17,081.2 32	סה"כ:

* שטח זה אינו כולל כ- 122 דונם ביעוד "רצועת תשתיות" וכ-1,004 דונם שטחי "תחום סקירה" החופפים ל"תחום מגבלת בניה".

4. ייעודי קרקע ושימושים

4.1	מתקן הנדסי (תחנת גז)
4.1.1	שימושים
	<p>א. תחנת גז, ובכללה מתקן, מבנה או תשתית, הנדרשים לדחיסה, חלוקה, פיצול, הגפה, ויסות לחץ הגז, סינונו, מדידתו ובקרת איכותו, חוספת ריח לגז, וכל פעולה אחרת הדרושה לצורך העברת הגז במערכות האספקה, ההולכה והחלוקה, לרבות שימושים המותרים ברצועת תשתיות, למעט מתקני חיבור לצרכן המחוברים למערכת החלוקה בלחץ נמוך מאוד.</p> <p>ב. כל שימוש הנדרש באופן זמני לביצוע עבודות החקמה של מערכות הגז הטבעי.</p>
4.1.2	הוראות
	<p>א. תחנות הגז יתוכננו ככל הניתן כך שמרבית המרכיבים ימוקמו מתחת לפני הקרקע ובאופן שיאפשר את שילובן בנוף ובסביבה.</p> <p>ב. מתקנים הנדרשים לצורך חיבורה של מערכת חלוקה למערכת ההולכה יותרו לאחר היועצות עם בעלי הרישיון בקטע זה.</p> <p>ג. שימוש שאינו תואם את סקר הערכת סיכונים הנלווה לתכנית זו, יחייב סקר סיכונים בהתאם לדרישות רשות הגז הטבעי.</p>
4.1.3	מרחב יטול מקורות הצתה
	<p>א. בשטח זה יאסרו כל פעילות או שימוש חכרוכים בקיומם של מקורות הצתה.</p> <p>ב. בשטח זה יחולו המגבלות האמורות בסעיף 4.2.3 ("תחום מגבלות בניה").</p> <p>ג. על אף האמור בסעיף קטן (א') רשאי מוסד תכנון לתת היתר לשימושים הכרוכים בקיומם של מקורות הצתה לאחר התייעצות עם רשות הגז הטבעי, ובכפוף לסקר סיכונים ככל ויידרש על ידה.</p> <p>ד. התיר מוסד תכנון שימוש כאמור, תשלח הודעה על כך לרשות הגז הטבעי ויכללו בהיתר לאותו שימוש תנאים המבטיחים הפסקת הפעלתו של מקור ההצתה או פינויו טרם שחרור יזום של גז.</p>

תחנת קבלה	4.2
<p>שימושים</p> <p>4.2.1</p> <p>א. יותרו השימושים המותרים בסעיף 4.1.1 - ב"מתקן הנדסי".</p> <p>ב. שימושים ומתקנים הנדרשים לקליטת הגז הטבעי ממקור אספקה, טיפול בו לשם העברה למערכת ההולכה ולטיפול בתוצרי הלוואי, לרבות מתקני אחסנה של תוצרי הלוואי המיועדים לפינוי.</p> <p>ג. מתקנים נלווים כגון: מבני מלאכה וביטחון, מבנים המשרתים את פעילות המתקנים, מתקנים הנדסיים המשרתים במישרין את תחנת הקבלה, גדרות ודרכים.</p>	
<p>הוראות</p> <p>4.2.2</p> <p>א. מיקום לפיד החירום ותחום מוגבל לשהיית אדם יקבעו בהתאם לסקר סיכונים שילווה את היתר הבניה ובתנאי שלא יחרגו מתחום תחנת הקבלה או מסימונם בתשריט ובכפוף לעמידה בצו הבטיחות.</p> <p>ב. במרחב נטול מקורות הצתה יחולו הוראות סעיף 4.1.3.</p> <p>ג. אחסון תוצרים נלווים המיועדים לפינוי, כדוגמת קונדנסייט, יהיה רק בתאי שטח 202 ו-205 ולא יותרו בהם השימושים האחרים המותרים בתחנת הקבלה. מכלי האחסון ימוגנו או יוטמנו עפ"י הנחיות פיקוד העורף.</p> <p>ד. מסמך עקרוני</p> <p>1. היתרי בניה יינתנו רק לאחר שיוכן מסמך עקרוני לתחנת הקבלה ויאושר ע"י רשות הרישוי ומשרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים.</p> <p>2. המסמך העקרוני יתייחס למתקנים הדרושים לקליטה ואספקת גז ע"י 2 בעלי רישיון בהספק שעתי כולל של כ- שני מיליון מ"ק בכל תחנת קבלה, ולהולכת הגז למערכת ההולכה הארצית.</p> <p>3. המסמך העקרוני יתייחס למרכיבים הנפרדים לשני בעלי הרישיון ולמרכיבים המשותפים, ויקבע את הכללים לרבות מעבר דרכים, מעבר צנרת, אספקת חשמל ותנועת עובדים בכל תחומי תחנת הקבלה באופן שיבטיח פעילות בטוחה של כלל בעלי הרישיון, במרחקי ההפרדה, הבטיחות והביטחון הנדרשים על פי כל דין.</p> <p>4. המסמך העקרוני יתייחס, בין היתר, לשלבי הקמה והפעלה שיאפשרו לשני בעלי רישיון להקים את מתקניהם בנפרד ובמועדים שונים. כמו כן יגדיר את סדרי העבודה להגשת היתרי הבניה שיידרשו, לרבות תחולתם, סדר עריכתם ואחריות להכנתם.</p> <p>ה. לא ניתן לשנות יעוד שטח תחנת הקבלה או להוסיף שימושים, שאינם נדרשים לטיפול בגז טבעי מתגליות בים בשטח זה, אלא בתכנית מתאר ארצית, אשר תקבע כי היתר בניה מכוחה יינתן רק לאחר פרסום הבקשה להשגות הציבור.</p>	
<p>החום מובלעת מלג</p> <p>4.2.3</p> <p>א. בתחום שטח זה יאסר כל שימוש או יעוד, קיימים או מתוכננים, המשמשים או מתוכננים לשהייה אינטנסיבית של אוכלוסייה, לרבות מגורים, משרדים משרתי קהל, מוסדות ציבור לפי הקבוע בחוק התכנון והבניה וכדומה.</p> <p>ב. על אף האמור לעיל, רשאי מוסד התכנון לאשר בתחום זה יעוד או שימוש כאמור בסעיף א', לאחר שהתייעץ עם המשרד להגנת הסביבה ושוכנע כי אין באישור שימושים אלו לסכל את הקמת המערכת, וכי אין סיכון בטיחותי באישורם כאמור.</p> <p>ג. היתר בניה בתחום שטח זה יינתן רק לאחר התייעצות עם רשות הגז הטבעי.</p> <p>ד. קבעה רשות הגז הטבעי כי יש צורך בהתאמות למערכת הגז או לאחר הקמתה, מיגון למבנה מבוקש, יבצע אותם בעל הרישיון, על חשבונו, בתוך פרק זמן שייקבע על ידי מוסד התכנון אליו הוגשה הבקשה.</p>	

4.2.4	תחום מוגבל לשהיית אדם (א)
	<p>א. בשטח זה לא יותר כל שימוש, למעט בשטחים המסומנים בתשריט לתחנת קבלה ולרצועת תשתיות, בהם יותרו השימושים המותרים ביעודים אלו.</p> <p>ב. עד להפעלת תחנת הקבלה יותר בשטח זה שימוש חקלאי על פי דין, וכל שימוש זמני לצורך הקמת התחנה או לצורך הקמת תשתית אחרת ובלבד שאין בו בכדי למנוע את הקמת התחנה.</p>
4.2.5	תחום מוגבל לשהיית אדם (ב)
	<p>בשטח זה תיאסר שהות בני אדם בעת הבערת לפיד החירום, בהתאם לנוהל החירום שיאושר ע"י מנהל בטחון משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים ובתאום עם רשות הגז הטבעי.</p>
4.3	רצועת תשתיות
4.3.1	שימושים
	<p>א. צינורות תת קרקעיים למערכות האספקה, ההולכה והחלוקה של הגז הטבעי והמתקנים המשרתים אותן.</p> <p>ב. שימושים זמניים הנדרשים לצורכי הקמה ותפעול, של מערכות הגז הטבעי, לרבות עירום עפר, אתרי התארגנות, דרכי גישה ומבנים לאחסנה.</p> <p>ג. מנהרת תשתיות.</p>
4.3.2	הוראות
	<p>א. בתחום רצועת התשתיות בשטחים המיועדים בתכנית לשימוש חקלאי, תותר פעילות חקלאית שאינה מחוייבת בהיתר עפ"י חוק התכנון והבניה, למעט נטיעת עצים. על אף האמור, עד להגשת בקשה להיתר תותר נטיעת עצים.</p> <p>ב. עבור צינור במערכת ההולכה יישמר מחלקה העליון של הצנרת עומק הטמנה שלא יפחת מ- 1.2 מ'. עבור צינור גז טבעי במערכת האספקה, עומק זה לא יפחת מ- 2 מ'. והכל בהתאם לצו הבטיחות הרלוונטי.</p> <p>ג. לחץ הגז בצנרת מקו החוף לא יעלה על 110 בר.</p> <p>ד. אישור תכנית מפורטת לקווי תשתית לא יהווה שינוי לרצועת התשתיות בתכנית זו, אולם לא תופקד תכנית כאמור, לא יינתן היתר ולא יוקם קו תשתית אלא בהתייעצות עם רשות הגז הטבעי ולאחר שניתנה לבעלי הרישיון הזדמנות להעיר את הערותיהם.</p> <p>ה. בשטח זה לא תותר כל פעולה שאינה עולה בקנה אחד עם הוראות צו הבטיחות.</p>
4.4	רצועת תשתיות עם הנחיות מיוחדות
	<p>בתא שטח 225 (הרחבת תחנת דור) ניתן יהיה להיתר הרחבה של תחנת גז מאושרת לצורך קיום מטרות תכנית זו, כפוף לממצאי סקר סיכונים ונספח סביבתי. על שטחי ההרחבה לתחנת הגז יחולו הוראות תמ"א 37/ג על נגזרותיה.</p>
4.5	קווי בניין
	<p>א. בתחום קווי הבניין תיאסר בניה למעט בניה על פי כל דין של מבנה חקלאי המשמש במישרין לגידול חקלאי, כגון רפת, לול, חממה או הקמת קווי תשתית ומתקנים נוספים, כגון ספסלים, שבילי אופניים ומסלולי הליכה וכן פעילות בניה נוספת באישור רשות רישוי הגז הטבעי ולאחר התייעצות עם רשות הגז הטבעי, ובלבד שלא תסוכל האפשרות להצמדת תשתיות בעתיד. לאחר שהוצאו היתרי בניה למערכות הגז יתבצע גם תיאום עם בעלי הרישיון.</p> <p>ב. בתחום קווי הבניין יותרו שימושים זמניים הנדרשים לצורכי הקמה ותפעול של מערכת הגז הטבעי, לרבות עירום עפר, אתרי התארגנות, דרכי גישה ואחסנה להקמת, והכל בכפוף לאמור בסעיף 6.5. העברת קווי תשתית תתאפשר בהתאם לתכנית מאושרת ובכפוף לעמידה בצו הבטיחות לגז הטבעי ולאחר התייעצות עם רשות הגז הטבעי. תכנית כאמור לא תהווה שינוי לתכנית זו.</p>

4.6	תחום סקירה	<p>א. הוגשה בקשה להיתר בניה בתחום זה, לא יתיר מוסד תכנון שימוש אלא לאחר תאום עם רשות הגז הטבעי.</p> <p>ב. קבעה רשות הגז הטבעי כי יש צורך בהתאמות למערכת הגז או במיגון למבנה המבוקש, יבצע אותם בעל הרישיון, על חשבון, בתוך פרק זמן שייקבע על ידי מוסד התכנון אליו הוגשה הבקשה.</p> <p>ג. על החלטת רשות הגז הטבעי לפי סעיף זה ניתן יהיה לערור בפני הועדה המחוזית אשר במרחב תכנונה מצוי נשוא ההחלטה.</p> <p>ד. הוגשה תכנית מפורטת בתחום זה, יתייעץ מוסד התכנון עם רשות הגז הטבעי, בטרם תופקד התכנית.</p> <p>ה. הוראות סעיף זה לא יחולו על תכנית מפורטת/ בקשה להיתר לקווי תשתית ולמבנים חקלאיים שניתן להקימם בתחום קווי הבניין, עפ"י סעיף 4.5 א' לעיל.</p>
4.7	דרך מוצעת	
4.7.1	שימושים	<p>דרך, עבודות תיעול וניקוז חפירה ומילוי, שימושים זמניים וכל הדרוש לסלילת הדרך, לרבות מבנים זמניים וטיפול נופי.</p>
4.8	אתר לקבורה ארעית.	<p>א. על שטח זה יחולו הוראות תמ"א 4/19 א'.</p> <p>ב. על שטח זה יחולו הוראות סעיף 4.6 לעיל (תחום סקירה).</p>
4.9	מתחם ימי לתחנות קבלה	
4.9.1	שימושים	<p>א. שימושים המוגדרים בסעיף 4.2 "תחנת קבלה" ושימושים נלווים לפעילות בתחנת הקבלה הימית, ובכללם: מתקני קשירה ועגינה למיכליות, מנחת, מתקני אגירה ואחסון ומגורי עובדים.</p> <p>ב. מתקנים ימיים בין אם מקובעים לקרקעית או אסדות צפות לשימושים המפורטים בס"ק (א) לעיל.</p>
4.9.2	הוראות	<p>א. מסמך עקרוני</p> <ol style="list-style-type: none"> היתרי בניה יינתנו רק לאחר שיוכן מסמך עקרוני לתחנת הקבלה ויאושר ע"י רשות הרישוי ומשרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים. המסמך העקרוני בכל אחד מהמתחמים הימיים יקצה שטחים עבור כלל המתקנים הדרושים לשימוש על ידי 4 בעלי רישיונות לאספקת גז בהספק שעתי כולל של כ- שני מיליון מ"ק בכל מתחם, ולאופן הזרמת הגז למערכת ההולכה הארצית. מיקום המתקנים הימיים יהיה בסמוך ככל הניתן לגבול המערבי של תא השטח, תוך הצגת האפשרות להקמת תחנות הקבלה בפריסת מערך של 4 אסדות על ידי כל בעל רישיון. גמישות נוספת במיקום המיתקנים- בהתאם לסעיף 6.10 (יג). המסמך העקרוני יתייחס אל המרכיבים המשותפים, ויקבע בין היתר את הכללים למעבר צנרת, את אופן אספקת החשמל למתחם ואת תנועת כלי השייט בכל תחומי המתחם הימי באופן שיבטיח פעילות בטוחה של כלל בעלי הרישיון. המרחק בין המתקנים לעניין בטיחות מעבר כלי השייט יקבע בהתייעצות עם רשות הספנות והנמלים (רספ"ן). יוצגו מרחקי בטיחות של כ- 1,500 מ' בין המתקנים של בעלי הרישיונות השונים כחלק מהמסמך העקרוני. שינוי ממרחקים אלו יהיה באישור משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים ורספ"ן. הבקשה להיתר תוכן בהתאם למסמך העקרוני, אולם תתאפשר חריגה ממנו בהתאם לממצאי סקרים גיאוטכניים וסביבתיים שיערכו, כנדרש בנספח ההנחיות להכנת תכנית ניהול סביבתי, ומשיקולים בטחוניים. <p>ב. הקמת קווי תשתית, בהתאם להליכים הנדרשים על פי חוק התכנון והבניה, לא תהווה שינוי</p>

חוק התכנון והבניה, התשכ"ח - 1965
 תכנית מס' 1000/1000
 ע"י הממשלה לפי החלטת
 מס' 1000/1000
 ותחומה כד"ר מוזכר המקשה
 רבני מוזכר המועצה הארצית
 מוזכר המועצה הארצית

	לתכנית זו ובלבד :
<p>1. שאין בהם כדי לפגוע באפשרות להקמת מערכת האספקה וההולכה בתכנית זו ובכללן תחנת הקבלה ובפעולתן התקינה.</p> <p>2. תעמוד בתקינה ובצווי הבטיחות הרלבנטיים כפי שייקבעו מזמן לזמן. מוסד התכנון נועץ ברשות הגז הטבעי, בעל הרישיון ומשהב"ט.</p>	

מתחם ימי לרצועות תשתית	4.10
שימושים	4.10.1
<p>א. צנרת הולכה, צנרת אספקה וצנרות נלוות לנוזלים וכן מתקנים נלווים מתחת לפני המים, המשרתים במישרין את מערכת האספקה וההולכה, לרבות אמצעי סימון מתחת ומעל לפני המים.</p> <p>ב. קווי תקשורת נלווים לצנרת האספקה וההולכה.</p> <p>ג. הזרמת מים המהווים מוצר לוואי של הפקת הגז הטבעי, אשר מופרדים ממנו בעת הכשרתו (להלן: מי מוצר).</p> <p>ד. בתא שטח 112- יותרו, בנוסף, השימושים המותרים בתכנית למערכת ההתפלה בשטח לתשתיות בים ככל ותאושר.</p>	
הוראות	4.10.2
<p>א. באזור בו תוואי הצנרת עובר בעומק מים הנמוך מ-60 מ', יוטמן הצינור בעומק של 1.2 מ'. הוראות סעיף זה לא יחולו במקום בו תוואי הצנרת חוצה קווי תשתית.</p> <p>ב. באזור בו תוואי הצנרת עובר בשטחים ביטחוניים או בשטחי נמל יוטמן הצינור בעומק שלא יפחת מ- 3 מ' או בעומק אחר באישור רספ"ן ומערכת הביטחון, ובהתאם לסקר סיכונים ככל שידרש.</p> <p>ג. לאחר מתן היתר בניה לצנרת הימית הראשונה בכל אחד ממערכי הכניסה לחוף (צפוני/דרומי), קווי הצנרת עבור בעלי הרישיון הבאים יתוכננו בסמיכות ככל הניתן לצנרת הקיימת באותו מכלול, כפוף לשיקולי בטיחות ושמירה על ערכי טבע.</p> <p>ד. נתיבי שייט- לא יורשו פעולות עגינה ודייג מכמורתנים לאורך תוואי הצנרת ובמרחק של עד 500 מ' מהצנרת הימית.</p> <p>ה. הקמה של קווי תשתית, כאמור בסעיף 4.9.2 (ב).</p>	

5. טבלת זכויות והוראות בניה - מצב מוצע

אזורי	קווי בנין (מטר)		מספר קומות		גובה מבנה (מטר)	מבטית תא (%)	שטח בניה (מ"ר) ¹	שטח בניה (דונם)	מס' תא שטח	יעוד	תחנת קבלה ("תחנת")
	צדדי- צדדי- ימני (דרומי) שמאלי	קדמי	מתחת	מעל							
45	1	1	12	25%	40,000	157	200	מתקני קבלה וטיפול בנו	מתקני קבלה וטיפול בנו	תחנת קבלה ("תחנת")	
45			15	40%	8,500	22	202	אחסון קונדנסייט ³	אחסון קונדנסייט ³		
45			64	0.6%	200	37	201	לפיד חרום ותחום מוגבל	לפיד חרום ותחום מוגבל		
45	1	1	12	25%	40,000	176	203	לשהיית אדם א'	לשהיית אדם א'	תחנת קבלה ("מרץ")	
45			15	60%	8,500	14	205	מתקני קבלה וטיפול בנו	מתקני קבלה וטיפול בנו		
45			100	0.6%	200	37	204	אחסון קונדנסייט ³	אחסון קונדנסייט ³		
			80 מ"ר ⁴	1.2%	600,000	49,020	100	לפיד חרום ותחום מוגבל	לפיד חרום ותחום מוגבל	מתחם ימי לתחנת קבלה	
			80 מ"ר ⁴	1.2%	600,000	55,867	101	לשהיית אדם א'	לשהיית אדם א'		
כמצויין בתשריט	1	1	10	40%	20	4.8	210	מתחם צפוני	מתחם דרומי		
כמצויין בתשריט	1	1	10	40%	20	1.6	211	מתחם דרומי	מתחם דרומי	מתקן הנדסי (תחנת גז)	
כמצויין בתשריט	2	2	10	40%	200	1.2	212	תחנת הגפה חוף כרמל	תחנת הגפה חוף כרמל		
כמצויין בתשריט	1	1	10	40%	200	3.6	213	תחנת הגפה נהל סלימון	תחנת הגפה נהל סלימון		
			10	40%	200	1.2	212	הרחבת תחנת PRMS חנית	הרחבת תחנת PRMS חנית		
			10	40%	20	3.6	213	תחנת תחנת חוף מכמורת	תחנת תחנת חוף מכמורת		

מינהל התכנון
 חוס התכנון והכניה, התשי"ח - 1965
 על עת"מ 15/תאצ"ר ארצית מאושרת
 ע"י הממשלה לפי החלטות
 מס' 305 מתאריך 15.10.26
 והחלטות בדי מזכ"ר הממשלה
 ובדי מזכ"ר המועצה הארצית
 מנכ"ל המועצה הארצית

אבוודי יצחקי
 יושב ראש המועצה הארצית
 לתכנון ולבניה

¹ למעט צורות.
² מתקנים כגון מתקני אחזור ומחזור מועזי קמאה ולהפרידת הגז מנוזלים למוצקים יוכלו להגיע לרמה גבוהה.
³ עבור מיכלי אחסון ומתקנים המשרתים את פעולות האחסון בלבד.
⁴ מעל פני הים, לא כולל לפיד חרום (Flare) שגובהו עד 135 מ'.

רצועת תשתית עם הנחיות מיוחדות	תחנת גז ⁵	תחנת הגפה חוף מכמורת		תחנת הגפה חדרה		רצועת תשתית עם הנחיות מיוחדות
		213	214	213	214	
45	תחנת גז ⁵	105	225	3.6	2.4	20
		105	225	3.6	2.4	20
		105	225	3.6	2.4	20

הערה: בתחנת קבלה ניתן לנייד זכויות בניה בין תאי השטח שבתחומה ובתנאי שסך השטחים הבנויים לא יעלה על האמור בתכנית, למעט תאי השטח לאחסון קונדינסיט

6. הוראות נוספות

6.1	צוות בין משרדי מקצועי?
	<p>א. יוקם צוות בין משרדי מקצועי (להלן: הצוות המקצועי) שיכלול את נציגי: מנהל התכנון, המשרד לתשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים, המשרד להגנת הסביבה, משרד האוצר ומשרד הבריאות.</p> <p>ב. נציג מעהב"ט יוזמן לדיונים בנושאים בטחוניים וביחס למתקנים הגובלים בשטחים בטחוניים.</p>

6.2	תמהיל הפיתוח בים וביבשה
	<p>א. תכנית הפיתוח תיתן עדיפות לטיפול מרבי בים.</p> <p>ב. בתכנית פיתוח הכוללת מתקני טיפול, הממונה על ענייני הנפט, טרם קבלת החלטה, יעביר את התמהיל המוצע (ים - יבשה) לאישור המועצה הארצית, ויכלול את המיקום העקרוני של מתקני הטיפול העיקריים ואת ההצדקה לפריסתם בים וביבשה, תוך התייחסות בין היתר לנושאים הבאים:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. זמינות אספקה 2. אקולוגיה וסביבה 3. היקף התגליות והרכב הגז <p>ג. שינוי לתכנית פיתוח שאושרה באופן שמשנה את התמהיל שאושר על ידי המועצה הארצית, והכולל מתקני טיפול נוספים, יועבר אף הוא לאישור המועצה הארצית.</p> <p>ד. המועצה הארצית תהיה רשאית במסגרת דיון לפי סעיפים ב, ו-ג לעיל, לקבוע הנחיות נוספות לתנ"ס ביחס למתקני הטיפול באתר הספציפי בו היא דנה.</p>

מס' 16.06 סמ"א 16.06
 החתומה כ"די מוכיר הממשלה
 ע"י הממשלה לפי החלטת
 תכנית מפתח ארצית שאושרה
 תוקחה ונכנסה לתוקף ה' - 1965
 מינהל התכנון

מוכר המועצה הארצית
 מוסר המועצה הארצית

6.3	תנאים להיתר בניה
	<p>א. המסמכים הבאים יצורפו לבקשה להיתר ויהוו חלק מתנאיו:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. תכנית הנדסית, כאמור בסעיף 6.4 להלן, שאושרה על ידי רשות הגז הטבעי. 2. על אף האמור בסעיף 1 לעיל רשאית רשות הרישוי לתת היתר, אף ללא תכנית הנדסית, לעבודות, כגון חישוף השטח, עבודות יישור וחפירה, לרבות הקמת מבנים זמניים לתקופת ההקמה ולצורכה, שאינם מהווים חלק מהמערכת ואשר יפורקו ויפנו מהשטח עם הפעלת המערכת. 3. תכנית עבודה, כמפורט בסעיף 6.5 להלן. 4. תכנית ניהול סביבתי (תנ"ס) ומסמכים נלווים, בהתאם לפירוט בסעיף 6.6 ולנספח הנחיות להכנת תנ"ס. <p>ב. תנאי להגשת בקשה להיתר או לאישור תכנית עבודה - תיאום עם פקיד היערות לעניין סימון עצים בוגרים לשימור, העתקה או כריתה.</p> <p>ג. בהיתר לתחנת קבלה יידרש בנוסף סקר סיכונים שאושר על ידי רשות הגז הטבעי ואישור מערכת הבטחון ביחס לתחנת "חגית".</p> <p>ד. לתחנת הקבלה חגית ולמתקנים בים נדרש תיאום עם מערכת הבטחון.</p>

6.4	תכנית הנדסית
	<p>א. תכנון המתקנים יהיה באופן המנצל ביעילות את השטח, ומאפשר הקמת כלל מרכיבי המערכת והכל כפוף לשיקולי בטיחות ומזעור השפעות סביבתיות.</p> <p>ב. האמצעים למזעור השפעות סביבתיות שיכללו בתכנית ההנדסית יהיו האמצעים הזמינים הטובים ביותר ובהתאם לדרישות התנ"ס.</p> <p>ג. התכנון ההנדסי של כניסת הצנרת לחוף יכלול ככל הניתן מעבר תת קרקעי שימנע</p>

	<p>פגיעה במצוק החופי ובסלעי כורכר חשופים המצויים בעומק של עד 10 מ' מתחת לפני הים.</p> <p>ד. אמצעי הבטחון והמיגון, ובכלל זה מיגון מתקני חומ"ס, וכלל מתקני הגו יקבעו בהתאם להנחיות הממונה על הבטחון במשרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים והנחיות פיקוד העורף.</p> <p>ה. 1) תנאי להפעלת המערכת יהיה עמידה בסף רעשי הזרימה ע"פ המצויין בתמ"א 2/א/37 על נספחיה והוראותיה המסווגות לעניין זה, או לחלופין קבלת התייחסות כתובה של משרד הבטחון המתיר חריגה מסף רעש זה.</p> <p>2) בעל הרישיון יבצע מדידות של רעשי זרימה בסביבות הצינור במועד שיקבע ע"י נציג שר הבטחון בוועדה המחוזית ובהתאם לדרישתו. נמצאו בבדיקה ערכי רעש הגבוהים מהקבוע בתמ"א 2/א/37 או לחלופין מסף רעש אחר שאושר ע"י משרד הבטחון, ינקוט מפעיל המתקן באמצעים הנדרשים בכדי להפחיתם עד כדי הערכים הקבועים בתמ"א 2/א/37 או לחלופין לסף הרעש שיאושר ע"י משרד הבטחון.</p> <p>ו. אישור גובה נשבים ולפידים וגובה פלומה יעשה באישור בכתב של נציג שר הבטחון בוועדה המחוזית לעניין בטיחות הטיסה.</p>
--	---

6.5	תכנית עבודה
	<p>א. תכנית העבודה תקבע דרכי גישה זמניות, שטחי התארגנות, שטחי אחסנה זמניים מבנים זמניים ורצועת עבודה (להלן: אתר העבודה), ואת אופן ההקמה.</p> <p>ב. ביצוע עבודות בשטחים חקלאיים יתואם עם המחזיקים בקרקע באשר להסדרת דרכי גישה חלופיות, צמצום ההפרעה לפעילות החקלאית והשבת המצב לקדמותו בסיום העבודות.</p> <p>ג. <u>אתר העבודה</u></p> <p>1. רצועת העבודה להקמת הצנרת תוגדר בבקשה להיתר בניה. רוחב רצועת העבודה יכלול את תחום רצועת התשתיות ובתוספת 12 מ' לכל צד לכל היותר. באזורי רגישות יש לצמצם את הרצועה לרוחב האפשרי הקטן ביותר ותיבחן הסטת התוואי בהתאם לגמישות המותרת על-פי הוראות התכנית.</p> <p>2. שטחי התארגנות ואחסנה ייקבעו בתאי השטח: 223 ו-251. שטחי התארגנות ואחסנה חליפיים או נוספים, ייקבעו ככל הניתן בתחום רצועת העבודה או בשטחים מופרים. בשטחי שימור נופי, כמסומן בתשריט, ימוקמו שטחי ההתארגנות ככל האפשר רק בתחום רצועת התשתיות. מיקומם של שטחים אלו יקבעו בהתייעצות עם רטי"ג או קק"ל, לפי העניין.</p> <p>3. שטחי התארגנות לקידוחי HDD, ככל שידרשו, ייקבעו בתאי השטח: 221 ו-231.</p> <p>4. לא תותר עקירת עצים בוגרים ומוגנים לצורך הקמת שטחי התארגנות.</p> <p>5. דרכי הגישה לאתר העבודה יקבעו בתכנית העבודה באופן שיעשה שימוש, ככל שניתן, בדרכים קיימות. בהיעדר דרכים קיימות, יוסדרו דרכי גישה.</p> <p>ד. <u>פירוק המתקנים והשבת המצב לקדמותו בסיום פעילות תחנות הקבלה.</u></p> <p>1. תכנית העבודה של תחנת הקבלה והתשתיות הנלוות תכלול נספח פירוק המתקן.</p> <p>2. לקראת סיום פעילות תחנות הקבלה יעודכן נספח פירוק המתקן, בהתאם לצורך, ויאושר ע"י רשות הגו הטבעי והמשרד להגנת הסביבה.</p>

מס' 1067
מוסד 16.11.16

והחלטה בדי מוזכר הממשלה
ובדי מוזכר המועצה הארצית

מוזכר הממשלה
מוזכר המועצה הארצית

מ"י הממשלה לפי החלטת
החלטת ממשלה - תשע"ז - 1965

מינהל התכנון

6.6	תכנית ניהול סביבתי (תנ"ס)
	<p>מסמכי התנ"ס יוכנו בהתאם לנספח ההנחיות להכנת תנ"ס, ויכללו את הסעיפים הרלוונטיים לאותו היתר ויועברו לחוות דעת הצוות המקצועי. מסמכי התנ"ס יועברו לאישור רשות רישוי בהתייחס לחוות הדעת של הצוות המקצועי ולאחר אישורם מהוויס מסמכי התנ"ס מסמכים מחייבים ויפורסמו ע"י בעל הרישיון לידיעת הציבור בדרך בה מתפרסמות תכניות, לרבות באתר מינהל התכנון.</p> <p>התנ"ס תכלול:</p>

<p>מזעור השפעות בעת הקמת מערכת הגז והפעלתה, בהתייחס לנושאים הבאים :</p> <p>1. זיהום אוויר ויעילות אנרגטית- אמצעים להפחתת פליטות מהקמת מערכת הגז ומפעולת מתקן הקבלה, ובכלל זה צמצום ומניעת פליטות מהנשב, מהלפיד, וממתקנים אחרים העובדים על שריפת דלק וצמצום פליטות לא מוקדיות מהציוד ומהחיבורים בין הצנרות.</p> <p>2. הזרמות לים- אמצעים לאיסוף, טיפול וסילוק שפכים סניטריים משטחי המתקנים הימיים וכן הזרמת מי מוצר ומי בדיקת לחץ לים.</p> <p>3. זיהום קרקע, מי תהום ומים עיליים- מניעת זיהום הקרקע ומי התהום בזמן עבודות ההקמה, בהתבסס על סקר הידרולוגי- סביבתי, טיפול בתשטיפים היוצאים ממתקן הקבלה ומניעת דליפות מהצנרת.</p> <p>4. בטיחות וחומרים מסוכנים- אמצעים לגילוי ולהשתלטות על דליפות גז, למניעת שפך ופיזור נוזלים ולמניעת שריפות והתפשטות.</p> <p>5. סיכונים גיאולוגיים וסייסמיים- ביצוע סקר תגובת אתר, חקירת שתית והצגת האמצעים הנדרשים למניעת נזקים למתקנים ולצנרת כתוצאה מהתנזלות וגלישת קרקע, תכנון המתקנים הימיים לעמידות בעומסים הסייסמיים ובפני גלי צונאמי.</p> <p>6. פסולת- אמצעים והנחיות לאחסון פסולת ופינויה לאתרים מורשים.</p> <p>7. רעש ותאורה- אמצעים להפחתת השפעות רעש ותאורה ממתקני הקבלה ועבודות הקמת מערכת הגז, לנושא הרעש- בדגש על הנחת הצנרת בים, הכל בהתבסס על נספח אקוסטי שיאושר ע"י המשרד להגנת הסביבה. צמצום השפעות תאורה ואמצעים לצמצום פגיעה בעופות.</p> <p>8. ערכי טבע ונוף- הכנת מסמכי שיקום נופי לצמצום הפגיעה הנופית בשלב הקמת המתקנים והנחת הצנרת; עריכת סקר צומח ייחודי ושיקום בתי גידול באתר העבודה; צמצום פגיעה בסביבה הימית בהתבסס על סקר בתי גידול בקרקעית הים; שילוב המתקנים בסביבתם על בסיס מסמך נופי; שיקום נופי.</p> <p>ב. מעקב ובקרה אחר יישום תכנית הניהול הסביבתי, ובכלל זה קביעת פרמטרים לניטור והגדרת דרישות הדיווח.</p> <p>ג. עמידה בסף רעשי זרימה.</p>	
--	--

	6.7
<p>א. קטע העובר לאורך או בחציית קווי תשתיות - הבקשה להיתר הבניה תכלול התייעצות עם בעל התשתית.</p> <p>ב. מעבר קו הגז בתחום תשתיות תחבורה- לא ימנע ככל הניתן ביצוע תשתית התחבורה במתכונתה הסופית.</p> <p>ג. לעת הגשת בקשה להיתר לקטע תוואי מערכת הגז הטבעי המשיק לדרך 581, יערך תיאום מלא עם הגוף המוסמך לתכנון וביצוע המחלף במפגש הדרכים 581/444.</p> <p>ד. קו הגז יונח עם המיגונים המתאימים שיאושרו על-ידי רשות הגז הטבעי ובתיאום עם בעל הרישיון, כך שיעמוד בעומסי התנועה הצפויים בכבישים ובמסילות ובעומסי סוללות עתידיות.</p> <p>ה. קטע העובר לאורך או בחציית קווי מים - יערך תיאום עם בעל התשתית לעניין הגנה קתודית ולעניין עירוס עפר מעל צנרת קיימת.</p> <p>ו. במקום בו תהיה פגיעה בפעילות מערכת אספקת מים שהוקמה כדיון, עקב הקמת מערכת הגז הטבעי, תנאי להפעלת מערכת הגז הטבעי - השבת מערכת אספקת המים לפעילות.</p> <p>ז. תכנית העבודה והיתר הבניה לקטע העובר לאורך ובחציית קווי חשמל, יתואמו עם ספק שירות חיוני לחשמל, באשר להשפעה ההדדית בין קווי החשמל הקיימים והמתוכננים ובין מערכת הגז הטבעי.</p> <p>ח. בתוואי רצועת תשתיות המקביל לקווי חשמל במתח של 400 ק"ו ו- 161 ק"ו על בעלי הרישיונות לוודא ביצוע בדיקות מקבילות קווי חשמל-גז טבעי מול רשות הגז הטבעי</p>	

ובאחריותם לוודא מיגון המערכת בהתאם לממצאים ולבצע בקרה בהתאם לתקני הבטיחות הרלוונטיים, לעת ההקמה התפעול והתחזוקה ולאורך כל חיי הפרויקט.	

שילוט	6.8
<p>הוראות השילוט לאורך מערכות הגז היבשתיות ייקבעו ע"י רשות רישוי הגז הטבעי בהתאם לתנאי השטח ולכללים הבאים:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. יוצבו שלטים במרחק ראייה בין שלט אחד למשנהו. בכל מקרה המרחק בין שני שלטים סמוכים לא יעלה על 500 מ'. 2. בחציית נחלים, כבישים ומסילות ברזל, יוצב שילוט בולט משני צידי החצייה. 3. השילוט יהיה ברור, קריא ועמיד בתנאי מזג אוויר ויכלול את הפרטים הבאים: 4. "צנרת תת קרקעית- החפירה אסורה". 5. פרטי בעלי הרישיון ו/או הנציג מטעמם. 6. מספר טלפון לבירורים ודיווחים. 7. בשער תחנת גז או תחנת קבלה יתווספו לשילוט, גם פרטי התחנה. 8. שילוט ימי- בהתאם לדרישות בתקנות בינלאומיות למניעת התנגשות בים והנחיות רספ"ן. 	

צמצום שטחים המיועדים בתוכנית	6.9
<ol style="list-style-type: none"> א. לאחר הקמת כלל מרכיבי מערכת הגז הטבעי בקטע של תכנית זו, רשאית המועצה הארצית, בהחלטה מנומקת, לאחר קבלת אישור רשות הגז הטבעי, לצמצם שטחים המסומנים בתשריט. ב. צמצום אזור מגבלות בניה יתבסס גם על ממצאי סקר סיכונים ויאושר ע"י המשרד להגנת הסביבה. ג. מוסד תכנון רשאי לצמצם קווי בניין ברצועות תשתיות במסגרת תוכנית או היתר בניה, שאינם למערכת הגז, לאחר שהתייעץ עם רשות הגז הטבעי ושוכנע כי אין בצמצום כאמור כדי לסכל את הקמת מערכת הגז ואין סיכון בטיחותי. ד. אישר מוסד תכנון צמצום כאמור, לא יחשב הדבר לשינוי לתכנית זו. ה. נקבע צמצום כאמור יקבע בעל הרישיון בהתאם לצו הבטיחות ובאישור רשות הגז הטבעי, את המאפיינים ההנדסיים על-פיהם תוקם מערכת הגז באותו קטע. ו. נקבע צמצום כאמור, תפורסם על כך הודעה בדרך בה מתפרסמת תכנית. תשריט מתוקן יישלח למוסדות התכנון הנוגעים לעניין. 	

קביעות	6.10
<ol style="list-style-type: none"> א. רשות רישוי רשאית להתיר בגבולות קווי הבניין ובתחום מרחב נטול מקורות הצתה הקבועים בתכנית זו, סטייה מגבול רצועת תשתיות או במיקום מתקן הנדסי, ובלבד שקווי הבניין ותחום הסקירה הותאמו בהתאם לנדרש בתכנית זו והכל בכפוף לאישור רשות הגז הטבעי. ב. רשות רישוי רשאית, על פי בקשת מגיש הבקשה להיתר להתיר סטייה במיקום מרחב נטול מקורות הצתה, בגבולות קווי הבניין, כפוף לעדכון סקר הסיכונים ולאישור מערכת הביטחון ורשות הגז הטבעי. ג. רשות רישוי רשאית להתיר, בכל מקום בו יימצא קידוח מים פעיל בתחום הבקשה להיתר, הסטה של רצועת התשתיות וקווי הבניין עד לגבול התכנית. ד. לא תאושר סטייה כאמור, אלא בהסכמת בעלי המקרקעין, כמשמעותם בחוק התכנון והבניה, אליהם מיועדת לעבור מערכת ההולכה/ האספקה ו/או קווי הבניין ו/או תחום הסקירה. ה. בשטחים בטחוניים לא תאושר הסטייה אלא בכפוף להוראות סעיף 6.11 להלן. ו. לא תאושר סטייה אשר מקטינה את המרחק בין קו הגז לקו החשמל, אלא לאחר היועצות עם ספק חיוני לחשמל לעניין מרחקי הבטיחות הנדרשים בין קו החשמל לקו הגז ואישור רשות הגז הטבעי. 	

ז.	היה מקטע לגביו מבוקשת סטייה כאמור, מצוי בתחום גנים לאומיים ושמורות טבע, לא תינתן סטייה כאמור בס"ק (א) לעיל, אלא לאחר קבלת אישור רשות הטבע והגנים הלאומיים לבקשה.
ח.	לא תאושר סטייה כאמור, אלא לאחר שרשות רישוי גז טבעי פרסמה הודעה על כך בדרך הקבועה בסעיף 149 לחוק וניתנה למי שעשוי להיפגע מכך הזדמנות להשמיע את טענותיו.
ט.	אושרה סטייה כאמור, תפורסם על כך הודעה בדרך בה מתפרסמת תכנית. תשריט מתוקן יישלח למוסדות התכנון הנוגעים לעניין, לרשות הגז הטבעי ולרשות רישוי גז טבעי.
י.	אושרה סטייה כאמור, הוראות תכנית זו, יחולו רק על השטח המסומן בתשריט המתוקן, זאת בתנאי שהושלמו כל מרכיבי המערכת בקטע זה של התכנית.
יא.	ניתן בתכנית להתיר סטייה במיקום רצועת התשתיות ומתקן הנדסי מעבר לאמור לעיל ועד ל-250 מ' לכל צד ובלבד שהתכנית כאמור תקבל את אישורה של המועצה הארצית, סטייה זו לא תהווה שינוי לתכנית.
יב.	ביחס לסטייה לשטח הגובל במחוז צפון ובמרחב התכנון 'יזרעאלים' תינתן לוועדות תכנון אלה הזדמנות להשמיע את עמדתם בטרם קבלת החלטה על הפקדת תכנית כאמור.
יג.	בתכנית מפורטת לקווי תשתית בסמכות הוועדה המחוזית, ניתן להסיט קטע מהתוואי המסומן בתכנית על מנת להצמידו לקווי תשתית ובלבד שהתקיימו התנאים הבאים : <ol style="list-style-type: none"> 1. הוסדרו, בתאום עם משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים, שימושי הקרקע הנדרשים לרצועת התשתית בקטע זה, לרבות קווי בניין ותחום סקירה. 2. טרם הוגשה בקשה להיתר למקטע מערכת ההולכה או האספקה אותו מבקשים להסיט, או שניתנה לכך הסכמת מגיש ההיתר. 3. ניתנה לבעל הרישיון לאותו קטע הזדמנות להשמיע את עמדתו לפני קבלת החלטה על הפקדת תכנית. השמיע בעל הרישיון התנגדות להסטת התוואי, נתקבל אישור הוולנט"ע להסטת התוואי כאמור.
יד.	ניתן לייעד בתכנית "מתחם ימי לתחנות קבלה" בשטח המיועד ל"מתחם ימי לרצועות תשתיות" מערבית ל"מתחם ימי לתחנות קבלה" בתכנית זו. תכנית כאמור לא תהווה שינוי לתכנית זו, ובלבד שהתקבל אישור המועצה הארצית ובתיאום עם הגורם משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים
יז.	תכנית מפורטת לתשתיות בים, לרבות למתקנים לחקלאות ימית (כלובי דגים), לא תהווה שינוי לתכנית זו, ובלבד שהתקבל אישור המועצה הארצית ובתיאום עם רשות הגז הטבעי.

	שיטחים בטחוניים הנאזרים עם מאזר בית הביטחון
א.	בסעיף זה "שטח בטחוני" - מתקן בטחוני, כהגדרתו בסעיף 159 לחוק ומגבלות הנובעות ממנו כאמור בסעיף 160 לחוק וכן שטח סגור כהגדרתו בתקנות ההגנה (שעת חרום), 1945, כפי שיהיו מעת לעת.
ב.	בשטחים הביטחוניים יותרו כל שימוש או פעולה מטעם ולצורכי מערכת הבטחון או שלוחותיה ופעילות בטחונית אף באישורה, וזאת בלא היתר או אישור לפי תכנית זו.
ג.	בשטחים בטחוניים לא יינתן היתר ולא תבוצע עבודה או שימוש על פי תכנית זו, אלא באישור בכתב של נציג שר הביטחון בוועדה המחוזית הנוגעת בדבר ובכפוף לתנאים ולמגבלות שנקבעו על ידו.
ד.	סרב נציג שר הביטחון בוועדה המחוזית ליתן אישור כאמור, ניתן יהיה למגיש הבקשה לערור על סירוב זה בפני וועדת הערר למתקנים ביטחוניים וזו תהיה מוסמכת ליתן אישור כאמור במקום נציג שר הביטחון.
ה.	לא הודיע שר הביטחון על עמדתו או החלטתו, כאמור לעיל בסעיף קטן ב. לפי העניין, בתוך 60 יום מהמועד בו נמסרו לעיונו התכניות או הבקשות להיתר, יראו זאת כהעדר התנגדות מטעמו ורשות הרישוי תהיה מוסמכת להחליט על מתן ההיתר המבוקש.
ו.	תכנית הפעלת המערכת תעשה בתאום עם מערכת הבטחון.

6.12 הוראות בדבר קיום היועצות	
בכל מקום בו נדרשת היועצות או חוות דעת, תימסר חוות הדעת תוך 30 ימים מיום שהועברה החלטת מוסד התכנון והחומר הנדרש, אלא אם קבע מוסד התכנון פרק זמן ארוך יותר. מוסד תכנון רשאי לקיים דיון בתכנית גם ללא חוות הדעת אם חלף המועד להגשתה.	

7. ביצוע התכנית

7.1 שלבי ביצוע

מספר שלב	תאור שלב	התנייה
	לא רלוונטי	

7.2 מימוש התכנית

- א. זמן משוער לביצוע תכנית זו - 15 שנים מיום אישורה.
 ב. משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים ידווח למועצה הארצית אחת לחמש שנים, או לפי בקשת המועצה הארצית, על קידום, מימוש וביצוע מרכיבי התכנית.

8. חתימות

מגיש ועורך התכנית	המועצה הארצית לתכנון ולבניה
--------------------------	------------------------------------

שם:	חתימה:	תאריך:	מספר תאגיד:
לרמן אדריכלים ומתכנני ערים בע"מ			510614621

לרמן
 אדריכלים ומתכנני ערים בע"מ
 רח' יגאל אלוו 170 ת"א 67443
 טל: 6959893 פקס: 6960299
 ח.פ. 510614621

מש/2

צילום תמהיל הפיתוח שהוצג
בחודש אפריל למועצה הארצית
לתכנון ולבנייה

מאגר לוויתן –
הצגת תמהיל הפיתוח למועצה הארצית לתכנון ולבניה

אפריל 2016

משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים
www.energy.gov.il

בחודש פברואר 2016 הוגשה תכנית הפיתוח לשדה לווייתן לממונה על הנפט במשרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים. בהתאם לסעיף 6.2 בתמ"א 37/ח, הממונה על ענייני הנפט, טרם קבלת החלטה, יעביר את התמהיל המוצע (ים-יבשה) לאישור המועצה הארצית, ויכלול את המיקום העקרוני של מתקני הטיפול העיקריים וההצדקה לפריסתם בים וביבשה, תוך התייחסות בין היתר לנושאים הבאים:

- זמינות ואספקה
- אקולוגיה וסביבה
- היקף התגליות והרכב הגז

מצורף בזאת מסמך המציג את הדרך בה יועבר הגז מקידוחי ההפקה המרוחקים כ- 125 קמ' מקו החוף, דרך אסדת טיפול והפקה ימית אל מערכת ההולכה הארצית, תוך התייחסות להוראות התמ"א. אסדת הטיפול וההפקה תמוקם כ- 10 ק"מ מקו החוף ובעומק ים של כ- 86 מ', בחלקו המערבי של הפוליגון הצפוני שהוגדר כמתחם ימי לתחנות קבלה וטיפול בגז טבעי בתמ"א 37/ח.

משרד התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים, רואה בתוכנית המוצעת את היתרונות הבאים:

- ✓ התוכנית כוללת טיפול בגז הטבעי בים כפי שהנחתה התמ"א.
- ✓ טיפול בכל הנוזלים המופרדים של הגז בים.
- ✓ העברת הגז הטבעי לתחנה קיימת של נתג"ז – תחנת דור הסמוכה למטי"ש מעיין צבי.
- ✓ מתן מענה לתרחישי מנעד (swing) ביקושי הגז הטבעי בישראל.
- ✓ שימוש ככל הניתן בצינורות קיימים לצורך העברת הקונדנסאט.
- ✓ ככל ויש להוסיף צנרת היא בהתאם לתוכניות מאושרות ובצמוד ובמקביל לצנרת קיימת.

תכנית הפיתוח המוצעת תגדיל את העצמאות האנרגטית, את יתירות אספקת הגז הטבעי למדינה באמצעות חיבור צפוני למערכת ההולכה על ידי תוספת מרכיבים בלתי תלויים במערכת ההפקה הקיימת ממאגר תמר, בהם צינורות אספקה ואסדת טיפול והפקה עצמאיות.

מסמך זה מובא לאישור המועצה לעניין תמהיל מתקני הטיפול ומיקומם העקרוני.

תוכן עניינים - פרקים

4	מבוא	1.0
6	תמהיל הפיתוח והמיקום העקרוני של מתקני הטיפול	2.0
17	תמהיל הפיתוח – היבטי אקולוגיה וסביבה	3.0

תרשימים

4.....	תרשים 1 מערך פיתוח כללי – פרוייקט לויתן	
6.....	תרשים 2 תרשים כללי – תמהיל הפיתוח	
8.....	תרשים 3 מערך כללי של צנרת ומתקנים ימיים	
8.....	תרשים 4 סעפת צנרת תת ימית – מאגר לויתן	
9.....	תרשים 5 ראש באר – מאגר לויתן	
9.....	תרשים 6 פריסה כללית של הקידוחים במאגר לויתן	
11.....	תרשים 7 אסדת טיפול והפקה – תחנת קבלה ימית	
13.....	תרשים 8 מיקום האסדה בפוליגון הצפוני	
13.....	תרשים 9 מיקום האסדה בפוליגון הצפוני	
14.....	תרשים 10 מיקום האסדה – חתך לאורך מדף היבשת	
14.....	תרשים 11 מיקום האסדה – רקע בתימטרי של קרקעית הים	
15.....	תרשים 12 מיקום האסדה (LPP) על רקע מיפוי קרקעית הים	
18.....	תרשים 13 מיקום האסדה – חיבור צפוני ומערכת ההולכה הארצית של הגז הטבעי	
19.....	תרשים 14 מבט לעבר האסדה מחוף דור	
19.....	תרשים 15 מבט לעבר האסדה מקיבוץ מעיין צבי – שעות צהריים	
19.....	תרשים 16 מבט אל עבר האסדות תמר ומרי ממרחק 10 ק"מ	
20.....	תרשים 17 מפלסי רעש חזויים מאסדת ההפקה ע"פ מודל הרעש	
23.....	תרשים 18 איזופלטות פיזור מזהמים מהאסדה	
25.....	תרשים 19 תוצאות מייצגות של מידול שפך קונדנסט לים 4 שעות ו- 6 שעות מקרות האירוע	

מבוא

1.0

שדה לווייתן מצוי באזור אגן הים התיכון, כ- 125 ק"מ מערבית לחיפה וכ- 35 ק"מ מערבית למאגר תמר. עומק המים נע בטווח של 1600-1750 מטר.

הבעלות על חזקות הנפט "1/14 לווייתן דרום" ו- "1/15 לווייתן צפון" הכוללות את שדה לווייתן מתחלקת בין: נובל אנרג'י מידטרניאן לימיטד (39.66%), רציו חיפושי נפט (1992) – שותפות מוגבלת (15.0%), דלק קידוחים – שותפות מוגבלת (22.67%) ואבנר חיפושי נפט- שותפות מוגבלת (22.67%).

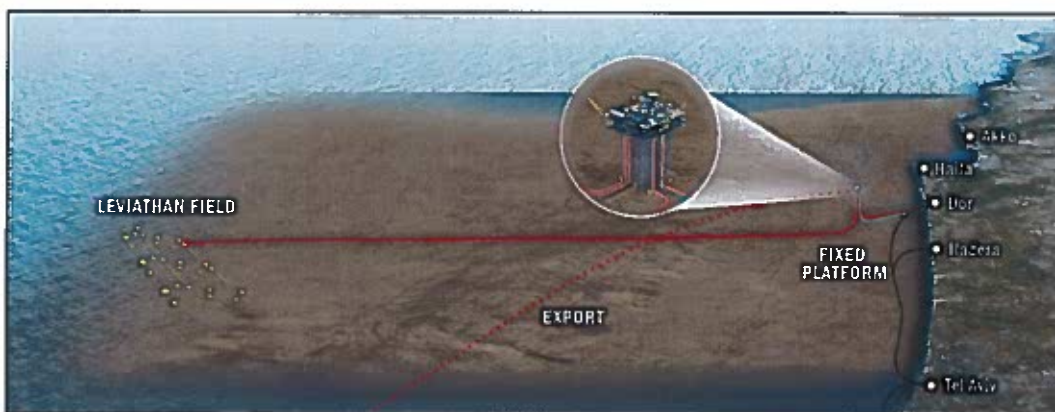
נובל אנרג'י מדיטרניאן לימיטד (להלן – "נובל אנרג'י"), הינה המפעיל של חזקות הנפט בהתאם להסכם תפעול משותף (Joint Operating Agreement) ובאישור משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים.

פיתוח שדה לווייתן יתבסס על מערכת הפקה תת-ימית ייעודית, אשר תחובר לאסדת הפקה קבועה, שתמוקם כ- 10 ק"מ מהחוף, במתחם הימי הצפוני המיועד לכך בתמ"א 37/ח'.

תקופת ההפקה המשוערת הנה למעלה מ-30 שנה. קצבי ההפקה יהיו תלויים בביקושים בפועל לגז הטבעי של השוק המקומי ובשווקים האזוריים.

בשלב ראשון, תכנית הפיתוח מיועדת לאפשר הפקה וטיפול בהיקף של כ- 1,200 מיליון רגל מעוקב סטנדרטי ליום (כ- 1.4 מיליון מטרים מעוקבים בשעה) לשוק המקומי.

בהמשך, מתוכנן להרחיב את ההפקה באופן שיאפשר תוספת של עוד כ-900 מיליון רגל מעוקב סטנדרטי ליום (כ- 1.0 מיליון מטרים מעוקבים בשעה) לייצוא או כגיבוי לשוק המקומי, ככל שיידרש. זאת בהתאם להגדרות התמ"א שציינו הספק שעתי כולל של כשני מיליון מטרים מעוקבים שעה למערכת ההולכה.

תרשים 1 מערך פיתוח כללי – פרויקט לווייתן

1.1 רקע סטטוטורי

תמ"א 37/ח' היא תכנית מתאר ארצית ברמה מפורטת לקבלה וטיפול בגז הטבעי מתגליות הגז בים ועד למערכת ההולכה הארצית ביבשה. התכנית אושרה באוקטובר 2014 במטרה להניח את התשתית הסטטוטורית שתאפשר הקמת מתקני קבלה וטיפול בגז טבעי מתגליות בים, וכל התשתיות הנדרשות להובלת הגז הטבעי למערכת ההולכה הארצית.

התמ"א התוותה את "הכניסה הצפונית" של מערכת אספקת הגז. היא כוללת שני מכלולי טיפול, מכלול צפוני ומכלול דרומי.

על-פי סעיף 6.2 בתקנון תמ"א 37/ח', על הממונה על ענייני הנפט, בטרם יחליט אם לאשר את תכנית הפיתוח, להעביר לאישור המועצה הארצית את התמהיל המוצע בה (בחתך ים – יבשה), לרבות המיקום העקרוני של מתקני הטיפול העיקריים וההצדקה לפריסתם בים וביבשה, תוך התייחסות בין היתר לנושאים הבאים:

- זמינות ואספקה
- אקולוגיה וסביבה
- היקף התגליות והרכב הגז

1.2 תכולת המסמך

המסמך נערך כאמור בהתאם לדרישות תמ"א 37/ח' סי' 6.2 והוא כולל את הפרקים הבאים:

- מבוא
- הצגת "תמהיל הפיתוח" והצגת המיקום העקרוני של מתקני הטיפול העיקריים: פיתוח ים / יבשה וזמינות אספקה – תמ"א 37/ח'
- הקף התגליות והרכב הגז
- תמהיל הפיתוח - היבטים אקולוגיים וסביבתיים

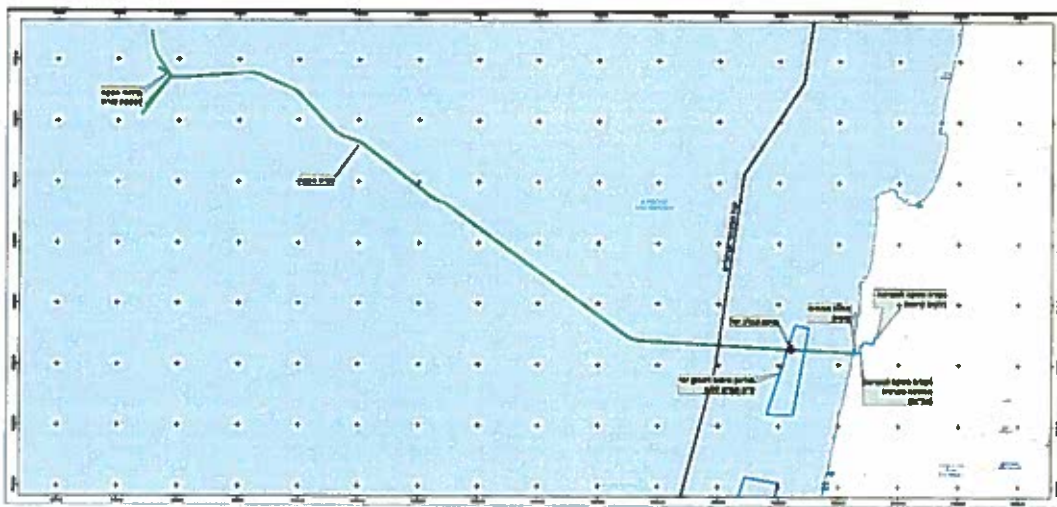
2.0 תמהיל הפיתוח והמיקום העקרוני של מתקני הטיפול

פרק זה כולל תאור כללי של תמהיל הפיתוח והמיקום העקרוני של מתקני המערכת ע"פ תוכנית הפיתוח שהוגשה למשרד התשתיות, האנרגיה והמים בחודש פברואר 2016. יצוין כי תכנון הנדסי מפורט לביצוע הוא השלב הבא של הפרוייקט ובמסגרתו עשויים להיות תיקונים ושינויים קלים במרכיבי המערכת ומאפייניה.

2.1 תמהיל פיתוחים / יבשה

ע"פ תמ"א ח'37, יש לתת עדיפות במסגרת תכנית הפיתוח למיקום מתקני טיפול בים על פני מתקנים יבשתיים.

תוכנית הפיתוח הוגשה כאמור לאישור הממונה על חיפושי הנפט במשרד האנרגיה ביום 25.02.2016. במסגרתה הגו נשאב בקידוחים במעמקי הים ומועבר בצנרת לאסדת טיפול. מערך הטיפול המלא בגז ובקונדנסט נמצא על גבי אסדה זו, המרוחקת כ- 10 ק"מ מקו החוף. מאסדת ההפקה מוזרמים התוצרים הסופיים של הגז הטבעי והקונדנסט ליבשה כמתואר בהמשך. מכאן, **שמתקני טיפול בגז טבעי נמצאים בים בלבד. המערכת אינה כוללת מתקני טיפול יבשתיים**

תרשים 2 תרשים כללי – תמהיל הפיתוח

התחברות למערכת ההולכה הארצית של הגז הטבעי תבצע בתחנת נתג"ז הסמוכה למט"ש מעיין צבי, כ- 1.5 ק"מ מזרחית לקו החוף.

ההתחברות למערכות צנרת דלק קיימות לפינוי הקונדנסט, תבצע למערכת הדלק הקיימת בסמיכות למחצבת עין איילה, כ- 5.5 ק"מ מקו החוף. מרכיבי תחנות החיבור כוללים מתקני קצה לצנרת, מגופים, מערכות בקרת לחץ ובהתייחס לקונדנסט, גם מנייה. פרטים נוספים של תחנות החיבור, גודלן ותצורתן מופיעים ביתר פרוט בהמשך מסמך זה.

לסיכום, לעניין תמהיל הפיתוח של מתקני הטיפול, הפיתוח המוצע לא כולל מתקני טיפול יבשתיים והמוצרים שיוזרמו לחוף יועברו כמוצר סופי למערכות תשתית צנרת קיימות.

2.2 תיאור כללי של המערכת

2.2.1 מרכיבי המערכת העיקריים

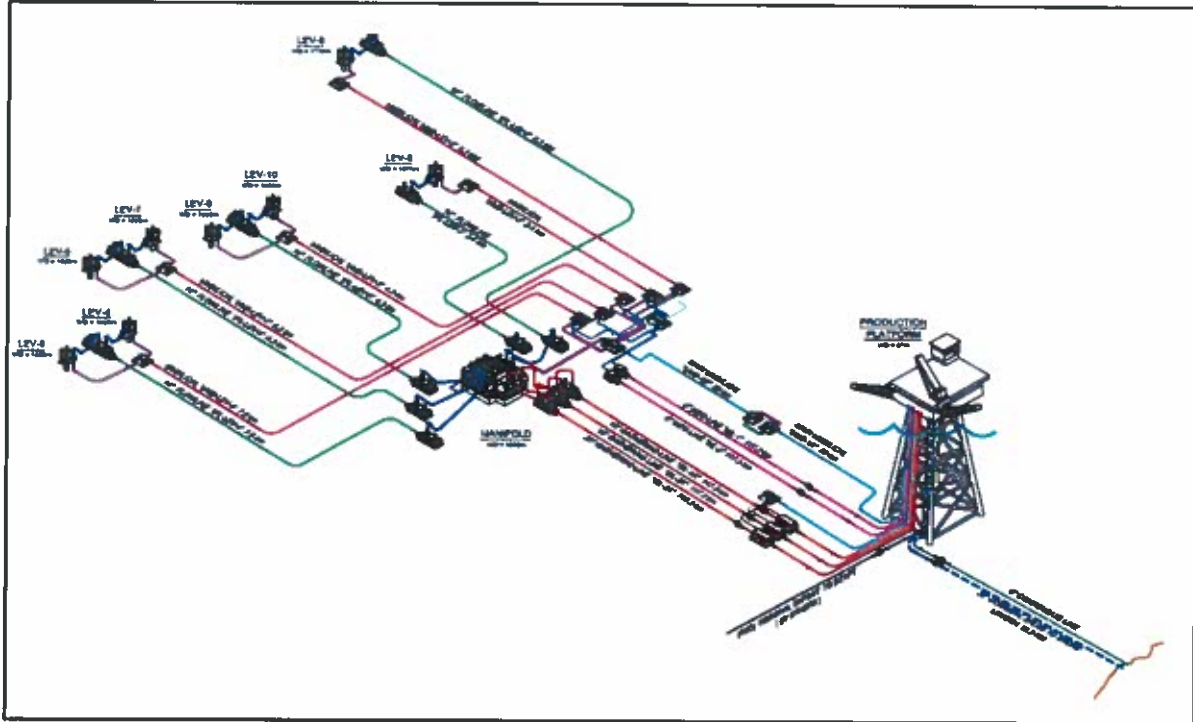
- מערכות תת ימיות להפקה והולכה של גז משדה לויתן אל האסדה ;
- אסדת הפקה ימית ומערכות הטיפול המותקנות על גביה ;
- מערכת צנרת מהאסדה להעברת גז מטופל למערכת ההולכה הארצית ;
- מערכות צנרת למטרות ייצוא לשוק האזורי שלא באמצעות מערכת ההולכה הארצית ;
- מערכת צנרת להולכת הקונדנסט (ימית ויבשתית) ;
- תחנת הגפה חופית (CVS) ;
- תחנות הגפה וחיבור למערכת ההולכה הארצית ותשתית צנרת דלקים קיימת ;

2.2.2 מרכיבי המערכת התת ימית

עיקר מרכיבי המערכת התת ימית מרוחקים כ- 125 ק"מ מהחוף ובעומק ים ממוצע של כ- 1650 מ'.

מרכיבי המערכת העיקריים הם (ראו תרשים בעמוד הבא) :

- ראשי באר ומתקני קצה של צנרת וכבלי בקרה ותקשורת ;
- צנרות איסוף בקוטר 14" מראשי באר אל הסעפת התת ימית (ירוק) ;
- 2 צינורות הפקה בקוטר 18" וצינור נוסף בקוטר 20", מהסעפת התת ימית לאסדת ההפקה (אדום) ;
- כבלי תקשורת ובקרה (כחול טורקיז ואדום מקווקו) ;
- 2 צינורות בקוטר 6" של נוזל גליקול (MEG) בין אסדת ההפקה למאגר (סגול) ;
- אסדת הפקה וטיפול ;
- צינור בקוטר 32" להולכת גז טבעי ליבשה (כחול מקווקו) ;
- צינור בקוטר בין 6" ל- 10" להולכת קונדנסט מהאסדה ליבשה (ירוק מקווקו) ;
- צנרת ייצוא ימית בין האסדה אל יעד מחוץ לגבולות המדינה (שחור) ;

תרשים 3 מערך כללי של צנרת ומתקנים ימיים

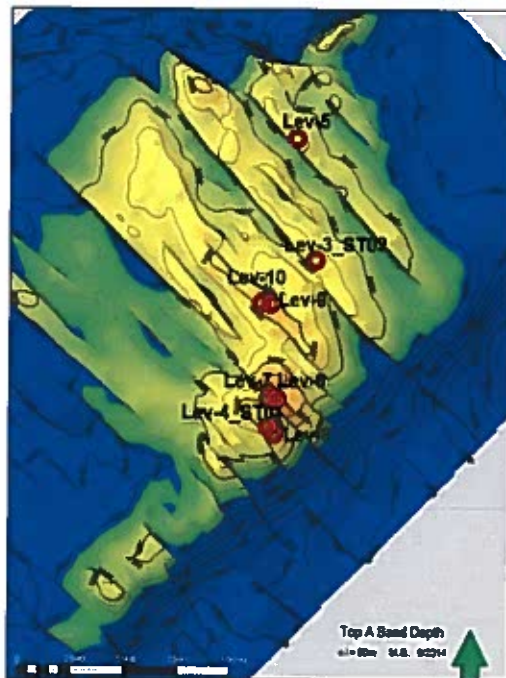
תרשים 4 סמט צנרת תת ימית – מאגר לווייתן

תרשים 5 ראש באר – מאגר לווייתן

2.2.3 מערך קידוחי ההפקה – רקע

תוכנית הפיתוח מעריכה כי בשלב הראשון ייקדחו בין 4 ל-8 קידוחים. עד כה נקדחו שני קידוחי הערכה (Appraisal Wells) בנוסף לקידוח האקספלורציה הראשון שבמסגרתו נתגלה שדה לווייתן. שני קידוחי הערכה הנ"ל הידועים בשמות: "לווייתן 3" ו- "לווייתן 4" נכללים בתוכנית הפיתוח כבארות מפיקות. מיקום הקידוחים מוצג בתרשים שלהלן. קידוחים נוספים יתבצעו ע"פ הצורך בהתאם לקצבי ההפקה בפועל והתפתחות המערכת.

תרשים 6 פריסה כללית של הקידוחים במאגר לווייתן

2.2.4 מערך הפקה וטיפול

המערכת כוללת ראשי באר ורשת צנרת איסוף (Infield Flowlines) המחברת כל ראש באר לסעפת הראשית. מהסעפת הראשית מתוכננים שלושה צינורות הפקה המובילים את כלל תוצרי ההפקה (גז, קונדנסט, מים וגליקול) אל האסדה להמשך הפרדה וטיפול. על גבי האסדה מופרד הגז מהנוזלים ועובר טיפול, בקרת זרימה ולחץ ומנייה טרם הזרמתו ליבשה. פרקציית הנוזלים שהופרדה מהגז עוברת למערך טיפול ייעודי מקביל בו מתבצעות הפעולות העיקריות הבאות:

- הפרדת הקונדנסט מהמים והגליקול, וטיפול וייצוב הקונדנסט טרם הזרמתו ליבשה;
- הפרדת הגליקול (Mono Ethylene Glycol – MEG) מהמים ומחוזרם (במערכת סגורה) טרם השבתם למערכת. ה-MEG מוזרם באופן רציף מהאסדה לראש כל באר ולסעפת הצנרת הימית למניעת (הידרציה) קפיאה של המים המופקים תוך כדי הזרימה.
- מערכת טיפול במים טרם הזרמתם לים;

2.2.5 מערכות פיקוד ושליטה

מערכת הפיקוד תאפשר שליטה ובקרה רציפים על כלל מערך ההפקה. המערכת כוללת כבלי פיקוד, חשמל ובקרה, כבלי תקשורת וכימיקלים בין מרכיבי המערכת הימית השונים לאסדת ההפקה וכן מחשבים ובקרים ייעודיים לצד ציוד תקשורת ומערך ניתוח נתונים ופיקוד. מרכז השליטה והבקרה ימוקם על גבי האסדה.

2.2.6 אסדת טיפול והפקה – תחנת קבלה ימית

אסדת טיפול והפקה תמוקם כ- 10 ק"מ מקו החוף ובעומק ים של כ- 86 מ'.

חלקה העליון של האסדה יותקן על גבי קונסטרוקציית פלדה שתעוגן לקרקעית הים. האסדה בנויה משלושה מפלסים עיקריים באורך ורוחב של כ- 96 מ' וגובה של כ- 57 מ'. פרטים נוספים בעניין ממדי האסדה והנצפות מוצגים בפרק הסביבתי של מסמך זה.

יצויין כי ממדי האסדה נקבעו כך שתאפשר התקנת כלל מערכות הטיפול בגז ובקונדנסט ללא צורך במתקני טיפול יבשתיים.

האסדה תכלול שתי מערכות נפרדות לטיפול בגז - מערכת (DSM (Domestic Supply Module עבור הגז שמיועד להיות מוזרם למערכת ההולכה הארצית ומערכת (REM (Regional Export Module עבור הגז אשר יוזרם ישירות לשווקי ייצוא. אספקת הגז לחופי ישראל תעשה באמצעות חיבור צנרת ישירות מאסדת ההפקה לתחנת המגופים הקיימת של חברת נתיבי הגז הטבעי (נתג"ז) תחנת דור.

ייצוא גז טבעי יוכל להתבצע ליעדים יבשתיים דרך מערכת ההולכה הארצית (המופעלת ע"י חברת נתג"ז), לרבות למדינות עמן יש גבול יבשתי (דוגמת ירדן), או באמצעות חיבור צנרת תת ימית נוספת מאסדת ההפקה אל שווקי הייצוא, או באמצעות חיבור ישיר של בארות ההפקה בשדה לויתן למתקני טיפול במים הכלכליים של קפריסין (אפרודיטה).

הקונדנסט הנלווה להפקת הגז מהמאגר, ייוצב על האסדה באופן העונה על דרישות מפרטי האספקה ויוזרם לבית הזיקוק באמצעות צנרת ייעודית ותוך ניצול מרבי של צנרת הולכת הדלקים הקיימת.

מערכי הטיפול בגז יאפשרו התמודדות עם מנעד (swing) אספקה גבוה לאורך תקופת ההפקה משדה לויתן וזאת באופן התואם את פרופיל הצריכה במשק הישראלי, המאופיין בתנודתיות יומית ועונתית גבוהה.

אסדת ההפקה כוללת מתקני טיפול בגז ובקונדנסט וכל מערכות השירותים והתשתיות הנדרשות ובכללן: מגורים עבור צוותי העבודה, מתקני ייצור חשמל, מערכות דחיסה, מערכות בטיחות ואבטחה, מערכות חימום וקירור, מערכות מים, מערכות שפכים, מערכות אוויר מכשירים ושירותים.

תרשים 7 אסדת טיפול והפקה – תחנת קבלה ימית

2.2.7 שיקולים בקביעת מיקום האסדה

אסדת ההפקה תמוקם במתחם הימי הצפוני, המיועד לטובת מתקן ימי וסמוך ככל הניתן לצידו המערבי של המתחם, בהתאם לדרישות ותשריטי תמ"א/37/ח'. בבחירת מיקום האסדה נלקחו בחשבון מספר שיקולים שבראשם שיקולים הנדסיים/תפעוליים, שיקולים סטטוטוריים, שיקולים סביבתיים ושיקולים ביטחוניים.

להלן פירוט השיקולים העיקריים בבחירת המיקום:

שיקולי הנדסה ותפעול:

- מיקום אופטימלי מטעמים גאופיסיים וגאוטכניים בהתאם לבדיקות שנערכו. תנאי קרקע ותת קרקע יציבים המאפשרים עיגון וייצוב האסדה ועמידה בתנאי ים קיצוניים.
- מיקום קרוב יחסית לנקודת החיבור לנתג"ז לצורכי בקורת שליטת לחץ וספיקה בנקי החיבור. יצוין כי לצורך הימנעות ככל האפשר ממתקנים יבשתיים ומתן מענה רציף ואמין למינעד הביקושים הארצי, ישנה חשיבות לקרבה לנקי ההשקה למערכת ההולכה של נתג"ז.
- מיקום המאפשר תוואי צנרת כניסה ויציאה אופטימליים.

- מיקום המאפשר נקודת חיבור "צפונית" נוספת ובלתי תלויה למערכת ההולכה הארצית של הגז הטבעי.
- לוגיסטיקה תפעולית, בקרה ושליטה מערכתית באמצעים סבירים לשיפור אמינות וזמינות המערכת.
- מיקום המאפשר הקמת 3 אסדות נוספות לבעלי רשיון נוספים, כקבוע בהוראות התמ"א.

שיקולים סטטוטוריים:

- עמידה בתנאי תמ"א 37/ח'. הימצאות בתוך הפולגון התמ"אי קרוב ככל האפשר לקצהו המערבי.
- מרחק מתאים מנתיבי שיט קיימים.

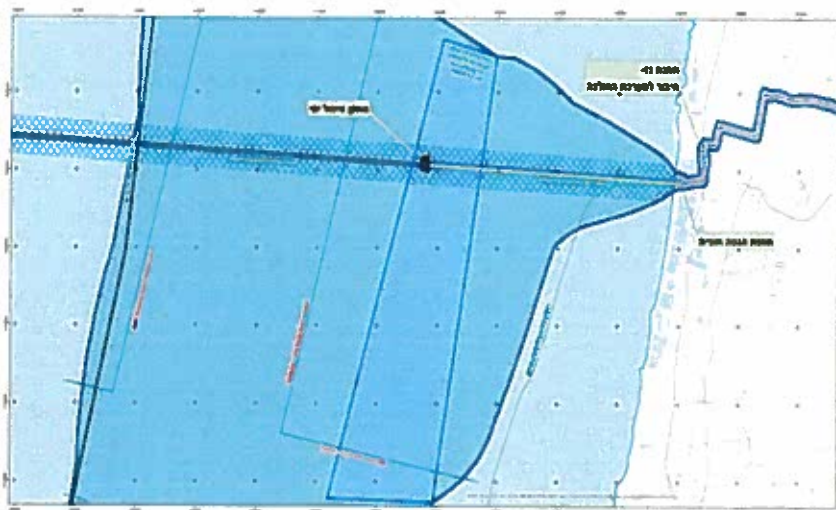
שיקולים סביבתיים:

- הימנעות מפגיעה בערכי טבע ימיים – באזור המוצע לא נמצאו בתי גידול בהתאם לבדיקות חקר ימים ואגמים לישראל (חיא"ל) עבור משרד התש"ל, ושמורות ימיות מוצעות.
- באזור המיקום המוצע בוצע סקר ויזואלי נרחב ועל פיו לא זוהו איזורי מצע קשה (סלע מעל פני הקרקעית) או אוכלוסיות ובתי גידול רגישים.
- מרחק מקו החוף המאפשר זמן תגובה מתאים לטיפול באירועי חירום.
- מרחק מתאים להימנעות ממפגעים חזותיים, רעש וזיהום אוויר.

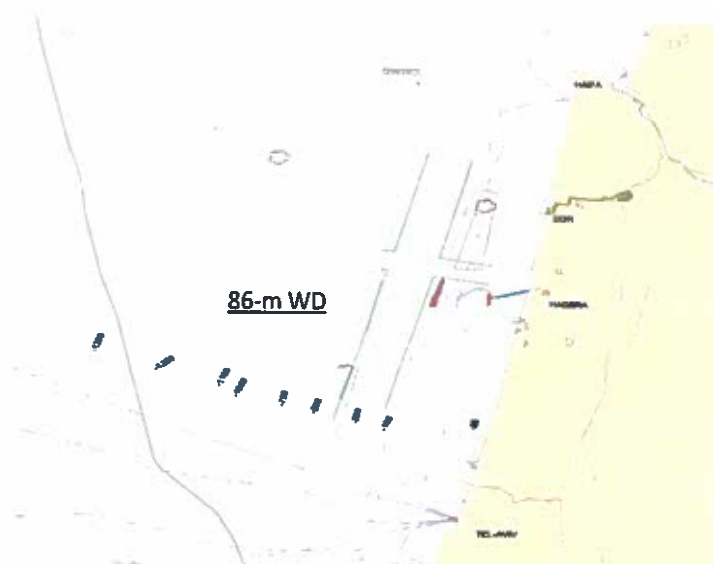
שיקולים ביטחוניים:

- מיקום שיאפשר הגנה מרחבית שוטפת באמצעים סבירים בפני איומים ביטחוניים.
- מיקום שיאפשר מתן מענה מהיר ומתאים בעיתות חירום ביטחוני.

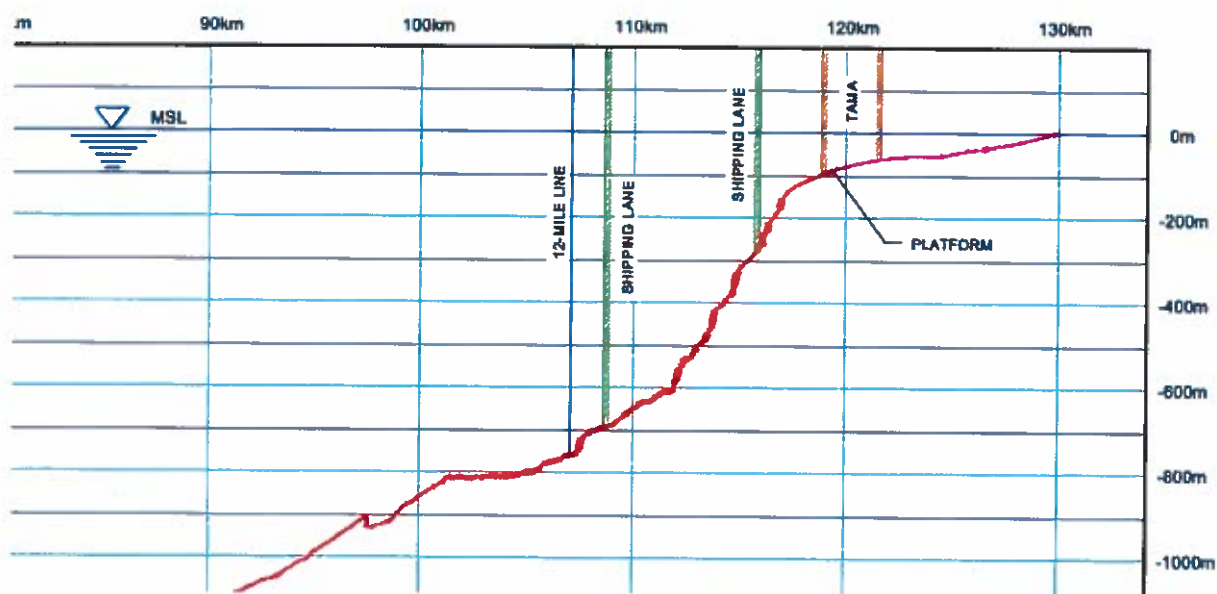
להלן מספר תרשימים בעניין מיקום האסדה על פי המוצע בתוכנית הפיתוח:

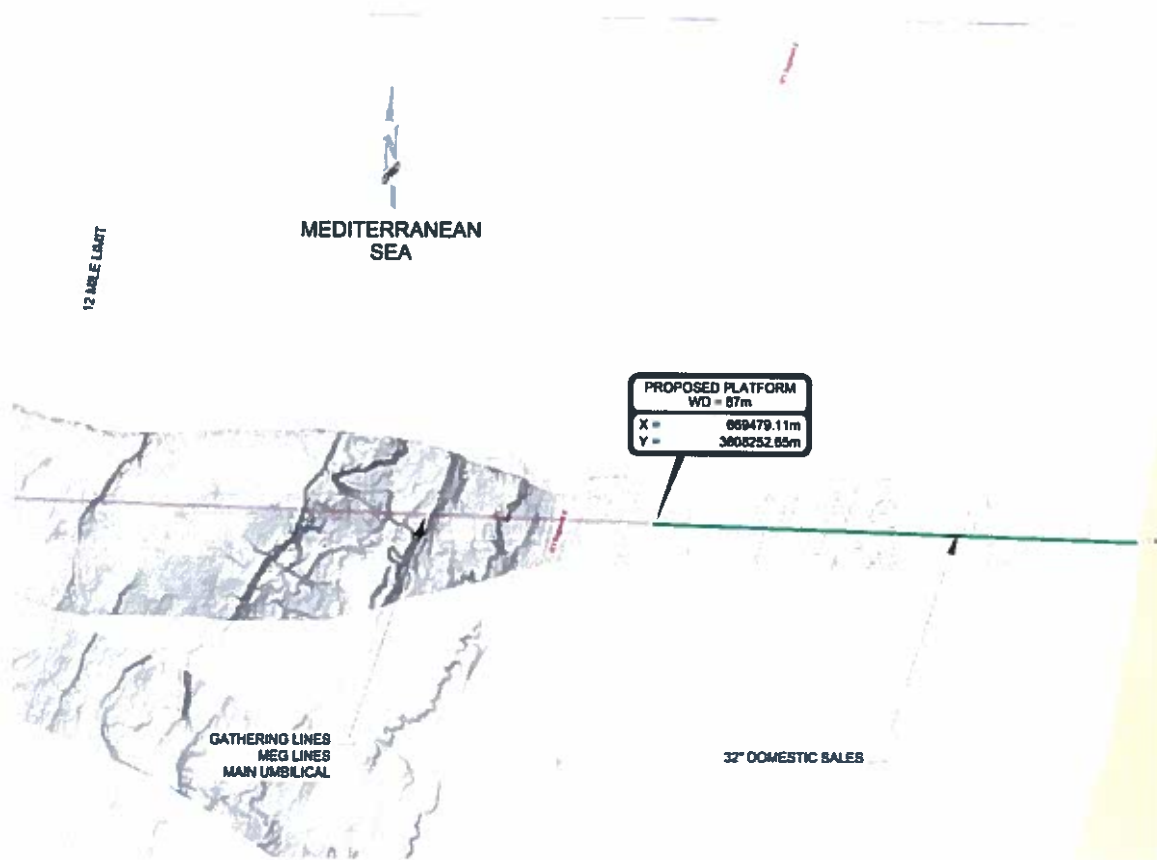
תרשים 8 מיקום האסדה בפולגון הצפוני

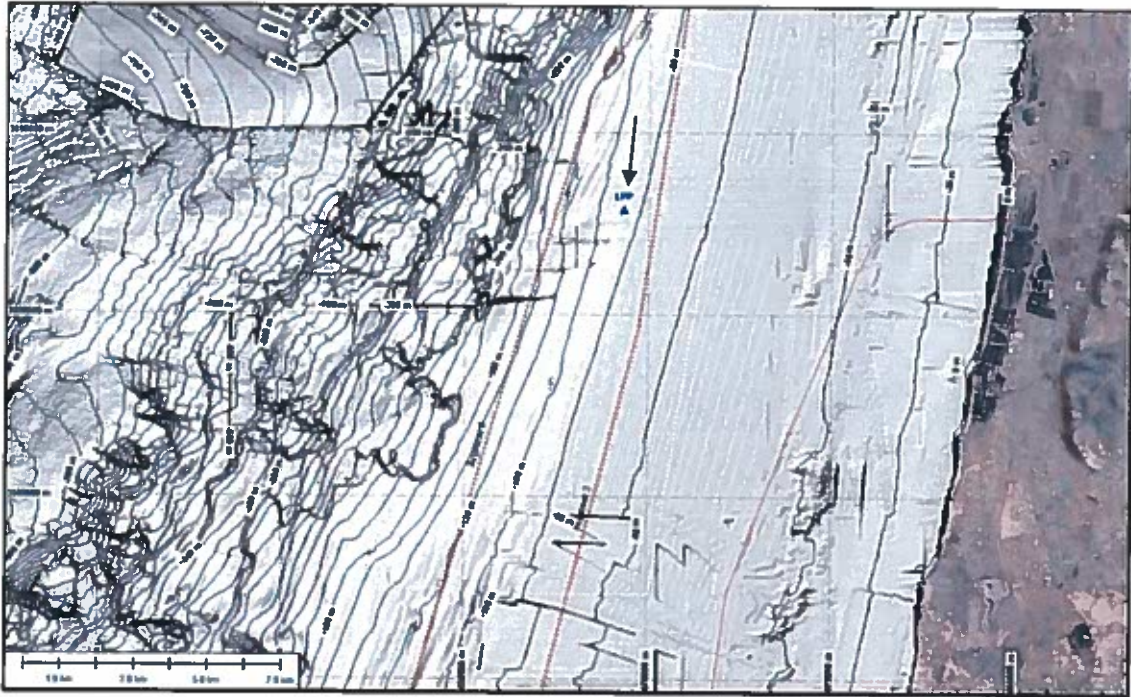
תרשים 9 מיקום האסדה בפוליגון הצפוני על רקע מפה בטימטרית

תרשים 10 מיקום האסדה – חתך לאורך מדף היבשת

תרשים 11 מיקום האסדה – רקע בתימטרי של קרקעית הים

תרשים 12 מיקום האסדה (LPP) על רקע מיפוי קרקעית הים

תרשים 9 מיקום האסדה – חיבור צפוני ומערכת ההולכה הארצית של הגז הטבעי

2.3 זמינות אספקה

2.3.1 יתירות מערכת אספקה הגז הטבעי

כיום, מותנית זמינות אספקת הגז הטבעי למערכת ההולכה בתפקודם התקין של כל מכלולי המערכת הנוכחיים, דהיינו, אסדת תמר, צנרת האספקה הימית והיבשתית, תחנת הקבלה באשדוד והחיבור למערכת ההולכה באשדוד.

בהיעדר מערכת אגירת גז טבעי, אי תפקוד של מתקן כלשהו במכלול עלול להשבית את כלל אספקת הגז למערכת. מימוש תכנית הפיתוח יגדיל את יתירות מערכת אספקת הגז הטבעי לנוכח תוספת המכלולים הבאים למערכת:

- א. אסדת הפקה וטיפול נוספת ובלתי תלויה.
- ב. צנרת אספקה נוספת צפונית.
- ג. חיבור צפוני נוסף למערכת ההולכה הארצית בנקודה אסטרטגית מבחינת ביקושי המערכת ומשטר הזרימות.

2.3.2 יתירות מערכת פינוי הקונדנסט

כאמור, בכדי להבטיח את רציפות אספקת הגז הטבעי למערכת ההולכה, יש לשמור על רציפות הפרדת הקונדנסט ועל רציפות הוצאתו ממתקן הטיפול. כל הפסקה בפינוי הקונדנסט משביתה את הטיפול ואת אספקת הגז.

מערכת הקונדנסט המתוארת במסמך זה לא רק מגדילה את היתירות בהיותה מערכת נוספת ובלתי תלויה במערכת הקונדנסט של תמר, אלא אף משתלבת במערכות צנרת הדלק והנפט הגולמי הארציות אשר קיימות ממילא ומקנות גיבוי נוסף ביניהן.

2.4 תוכנית הפקה והרכב הגז הטבעי

הכמות המצטברת החזויה של גז הטבעי אשר תופק משדה לווייתן לאורך שנות ההפקה הינה כ- 21.9 טריליון רגל מעוקב. תוכנית פיתוח שדה לווייתן מציגה דוגמא לשיעורי הפקה שונים לאורך שנות פעילות המאגר. תחילת ההפקה צפויה ל-31.12.2019. הרכב הגז יהיה מחויב לעמוד בדרישות המפרט, כפי שנקבעו על ידי נתג"ז ובשיתוף רשות הגז הטבעי במשרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים.

2.5 מערך טיפול והולכת קונדנסט

הקונדנסט הינו תערובת פחממנים במצב צבירה נוזל והוא תוצר נלווה הנוצר בהליך ההפקה והטיפול בגז הטבעי. הקונדנסט מופק מהבארות ומוזרם יחד עם הגז הטבעי עד למתקן הטיפול בו הוא מופרד מהגז. הקונדנסט מהווה חלק בלתי נפרד מהגז הטבעי המופק מהבארות. על כן הבטחת רציפות אספקת הגז הטבעי למערכת ההולכה, תלויה באופן ישיר ביכולת לטפל בקונדנסט ולהזרימו ליבשה כאמור לעיל. כמות הקונדנסט המופקת הינה נגזרת של מאפייני שדה לווייתן וכמות הגז המופקת. בהתאם למאפייני ההפקה הצפויים של הגז הטבעי כמתואר בתכנית זו, כמות הקונדנסט המופקת צפויה להיות בהיקף ממוצע של כ- 2,500 חביות ליממה.

הטיפול המלא בקונדנסט, ובכלל זה ייצוב וניפוק, ייעשה על גבי האסדה בים. ייצוב הקונדנסט נועד לצורך הפרדת המרכיבים הקלים והורדת לחץ האדים, וזאת במטרה למזער הפליטות במהלך האחסון והשינוע.

הקונדנסט כאמור מורכב מתערובת פחמימנים במצב צבירה נוזל המופרד מהגז הטבעי בתהליכי הטיפול בו על גבי האסדה בים.

להלן מספר עובדות בעניין הקונדנסט והשימוש בו:

- הפקת הגז הטבעי מלווה בהפקה רציפה של קונדנסט. לא ניתן להפיק גז ללא הפקת קונדנסט.
- הקונדנסט מיוצב על גבי מתקן הטיפול בים (הורדת לחץ האדים של התערובת באמצעות חימום והפרדת הפחמימנים הקלים הנדיפים. הפחממנים הקלים שהופרדו בתהליך הייצוב

נדחסים בחזרה למערכת הגז הטבעי) הנו בעל לחץ אדים נמוך מזה הידוע לבניין ומוצרים תיקניים קלים אחרים.

- הקונדנסט המופק ממאגר תמר מוזרם כיום להמשך טיפול בתחנת הקבלה אשדוד ומשם לבתי הזיקוק באשדוד בו הוא מעורבב עם הנפט הגולמי לייצור תזיקים שונים (נפטא, בניזין, סולר, ועוד). יצויין כי מרכיבי הקונדנסט מתמר והמאפיינים העיקריים שלו נשארו ללא שינוי במהלך שלוש השנים האחרונות מתחילת ההפקה.
- כמות הקונדנסט המופקת ממאגר תמר וזו העתידה להיות מופקת ממאגר לויתן יהו יחדיו כ 1% בלבד מסך כמות חומרי הזינה של שני בתי הזיקוק בישראל (חיפה ואשדוד). משכך, כמות הקונדנסט אשר תהיה זמינה לבתי הזיקוק בישראל, תחליף כמות דומה של נפט גולמי מיובא. כלומר סה"כ כמות הפחמימנים המאוחסנים ומעובדים בבתי הזיקוק לא צפויה להשתנות.

2.5.1 הובלת הקונדנסט למערכת דלקים קיימת

הקונדנסט כאמור יופרד ויטופל על גבי האסדה בים. מהאסדה יוזרם הקונדנסט המטופל בצנרת ייעודית עד לנקודת חיבור למערכת צנרת דלקים קיימת באזור מחצבת עין איילה. הזרמת הקונדנסט ואחסונו יתבצעו תוך שימוש במערכות תשתית דלק קיימות או בצנרת ייעודית מקבילה לצנרת דלקים או גז טבעי קיימת או מאושרת.

3.0 תמהיל הפיתוח – היבטי אקולוגיה וסביבה

3.1 מטרת הפרק

בפרק זה יתוארו ההיבטים הסביבתיים העיקריים של תכנית פיתוח שדה לויתן. בחינת היבטים אלו תוצג בהתייחס לכלל מערך הפיתוח, הימי והיבשתי כאחד אשר יוקם בהתאם לתמ"א 37/ח', ולהיבטיו הסביבתיים מבחינת נצפות, רעש וזיהום אוויר.

האמור בפרק זה אינו ממצה, כמובן, את מכלול ההיבטים הסביבתיים ואת פעולות הניטור, הפיקוח והרישוי בהקשרים אלה. פעילות ההפקה של נפט וגז מאופיינת בפיקוח סביבתי הדוק, קפדני, ומרובה רבדים; המוסדר בחיקוקים סביבתיים שונים. חקיקה זו כוללת, בין היתר, את החוק למניעת זיהום ים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988, חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993; חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008, וכו'. הפיקוח הסביבתי בקשר עם פעולות הפיתוח וההפקה של שדה לויתן מתקיימים הן לאורך שלבי ההקמה השונים של הפרויקט והן לכל אורכה של תקופת ההפקה, לרבות שלבי הפירוק והשיקום בגמר חיי שדה לויתן כנדרש בתמ"א.

מבין רבדי הפיקוח הסביבתי השונים, יש לציין בראש ובראשונה את הוראות תמ"א 37/ח' עצמה, אשר דורשות להכין ולאשר במסגרת הליכי הרישוי את "תכנית הניהול הסביבתי" (תנ"ס). מטרתה של התנ"ס להבטיח שכל ההיבטים הסביבתיים ייבחנו, ינוטרו ויטופלו לאורך כל תקופת ההפקה. ההיבטים הסביבתיים שייכללו בתנ"ס מפורטים בנספח הנחיות להכנת תנ"ס שהוא חלק ממסמכי התמ"א, והם כוללים היבטי איכות אוויר ויעילות אנרגטית; הזרמות לים; מניעת זיהום קרקע, מי תהום ומים עיליים; בטיחות וחומרים מסוכנים; סיכונים גיאולוגיים וסייסמיים; פסולת; רעש ותאורה; וערכי טבע ונוף. התנ"ס תובא לאישור רשות הרישוי למתקני גז טבעי, לאחר קבלת חוות דעת של צוות מקצועי בין משרדי שהוקם בתמ"א, ובו חברים נציגי מנהל התכנון, משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים, המשרד להגנת הסביבה, משרד האוצר ומשרד הבריאות.

3.2 היבטים סביבתיים

3.2.1 נצפות

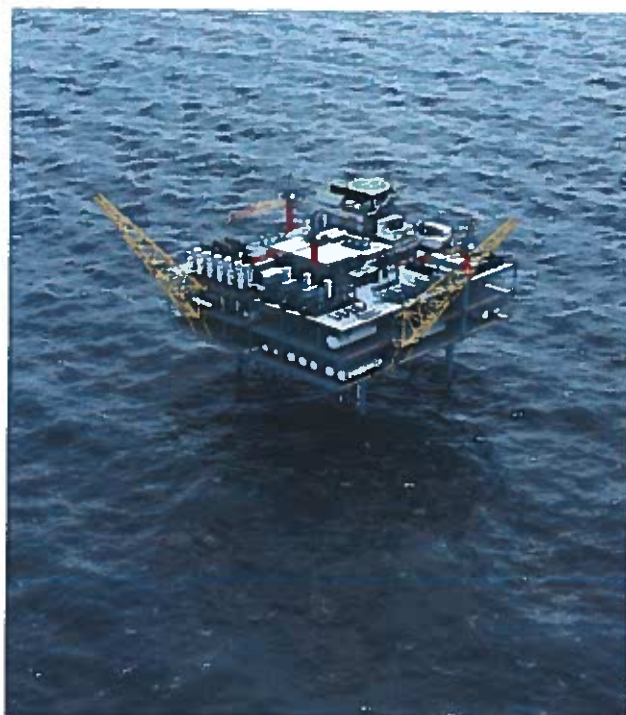
סעיף זה כולל ניתוח חזותי של התמהיל המוצע במקטע הימי והיבשתי ומטרתו לבחון את נצפות רכיבי התוכנית העיקריים מאזורים העשויים להיות מושפעים מהפיתוח המוצע.

היבטי נצפות במקטע הימי:

תמ"א 37/ח' הקצתה שני מתחמים ימיים לצורך מיקום אפשרי של מתקני הטיפול בים, וכן קבעה בהוראותיה מגבלות גובה ובטיחות. במסגרת פיתוח שדה לויתן תמוקם אסדת הפקה קבועה סמוך לצידו המערבי באזור הצפוני של מתחם מספר 1 ותעמוד במגבלות שנקבעו בתמ"א. להלן תיאור הנתונים העיקריים של אסדת ההפקה, לגביהם התייחס הניתוח החזותי בסעיף זה:

- מיקום: האסדה המתוכננת תוצב במרחק של כ-10 ק"מ מערבית לחוף דור ובעומק מים של כ-86 מ'.
- מימדי האסדה: רוחב כ-96 מ', אורך כ-96 מ', גובה מבנים עליונים של האסדה כ-57 מ' מעל פני המים.
- מתקנים גבוהים: על האסדה יותקנו מספר מנופים שיגיעו עד לגובה של כ-80 מ' מעל קו המים ולפיד (או שניים) בגובה של כ-100 מ' מעל קו המים.
- זווית: האסדה תוצב בזווית של כ-10 מעלות יחסית לצפון.

הדמיות תלת מימדיות של האסדה הוכנו על ידי חברת RDV. מבטים מייצגים מחוף דור ומזיכרון יעקב מוצגים בתרשימים להלן. ניתן להתרשם כי ביום בהיר, בו קיימת ראות טובה, ניתן יהיה להבחין באסדה מהחוף. עם זאת, בשל המרחק הרב, נוכחות האסדה בקו האופק צפויה להיות נמוכה ולא משמעותית. עד יצוין כי הצבע הדומיננטי של האסדה ומרכיביה העיקריים יהיה אפור בהיר. צבע המשתלב באופק ותורם להפחתת הנצפות.

תרשים 10 מבט תקריב של האסדה

תרשים 11 מבט לעבר האסדה מתוף דור

תרשים 12 מבט לעבר האסדה מקיבוץ מעיין צבי – שעות צהריים

התרשים שלהלן מציג לצורך המחשה תמונה של אסדות תמר ומרי בי, שנלקחה מכלי שיט במרחק של כ- 10 ק"מ מהן. התמונה ממחישה בבירור את הנצפות המזערית של אסדות אלו גם יחד מהמרחק האמור.

תרשים 17 מבט אל עבר האסדות תמר ומרי ממרחק 10 ק"מ

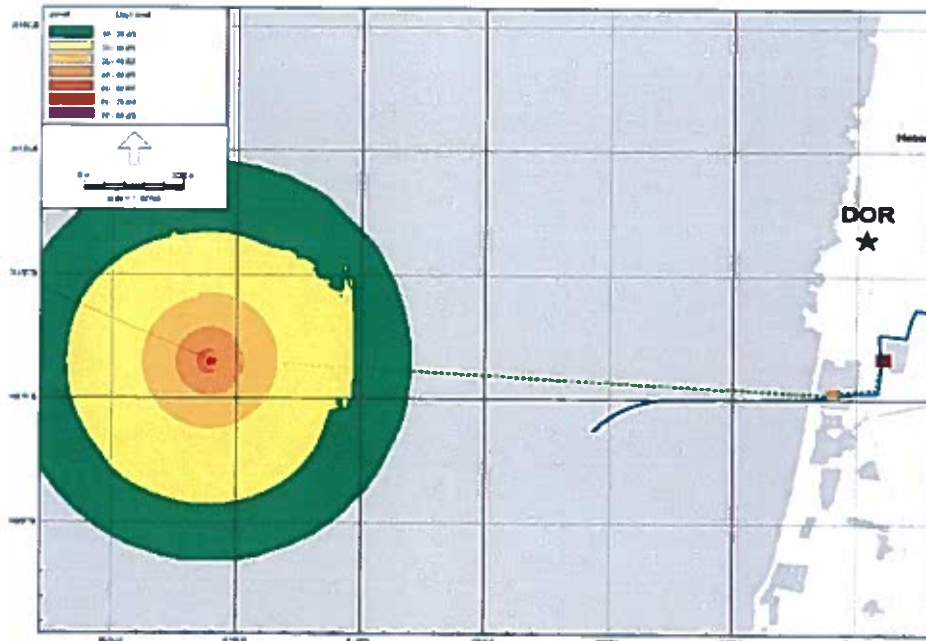
יצוין כי משיקולי בטחון ובטיחות נדרשת הפעלת תאורה היקפית סביב האסדה. ככל הניתן תכוון תאורה זו כלפי הים. רמות התאורה יוגבלו למינימום הנדרש לצורכי ביטחון ובטיחות והתייחסות פרטנית לעניין זה תינתן במסגרת התני"ס.

לסיכום נושא הנצפות, ניתן לומר בבירור כי לאסדה נוכחות מינורית בקו האופק.

סעיף זה בוחן את מפלס הרעש הצפוי מתפעול מתקני הגז ובוחן את השפעתו הצפויה.

היבטי רעש בסביבה הימית

בים, באופן דומה לסביבה היבשתית קיים רעש רקע שמקורו בתופעות טבעיות וכן רעש שמקורו בפעילות אנתרופוגנית, כאשר עוצמת הרעש יורדת ככל שגדל המרחק מהמקור. מידול הרעש נעשה באמצעות תוכנת B&K Predictor-LimA תוך שימוש ברמות הרעש הצפויות מהציוד העיקרי על גבי האסדה. כהנחה שמרנית הונח כי כל המערכות יפעלו בו-זמנית, בפועל הציוד יופעל לסירוגין ובהתאם לצורך. התרשים הבא מציג את תוצאות המודל באמצעות מפלסי הרעש החזויים סביב האסדה.

תרשים 13 מפלסי רעש חזויים מאסדת ההפקה ע"ס מודל הרעש

תוצאות המודל מציגות כי הרעש צפוי לרדת לרמה של 50 dB(A) כבר במרחק של כ-500 מטר מהמקור ואף לרדת לרמה של 20 dB(A) במרחק של כ-3 ק"מ. במרחק של כ-4 ק"מ מהאסדה צפוי הרעש להיות כ-10 dB(A), עוצמת זו נמוכה מאוד אף מתחת לרמת הרעש המותרות על פי התקנות למניעת מפגעים (רעש בלתי סביר) – 1990 לכלל השימושים ביום ובלילה.

לסיכום, על פי המודל, לא צפויה השפעה של רעש מתפעול האסדה על השוהים בחוף, עוצמת הרעש צפויה להגיע לרעש של 10 dB(A) במרחק של כ-4 ק"מ מהאסדה.

אמצעים להפחתת רעש בסביבה הימית

על פי ממצאי המודל, לא צפויה השפעת רעש בפעילות השוטפת של המתקן על רצפטורים בחוף. אמצעי הפחתה ייושמו במידת הצורך, על מנת לעמוד בדרישות של גהות תעסוקתית.

בהתאם לתכנון המוצע אין צורך באמצעים נוספים להפחתת רעש מטעמים סביבתיים.

3.2.3 איכות אוויר

סעיף זה בוחן את פיזור הפליטות לאוויר הצפויות מהאסדה תוך מתן דגש לריכוזים הצפויים באזור החוף ובמוקדי אוכלוסייה.

היבטי איכות האוויר ביבשה, הנובעים מהפעילות המתוכננת ע"ג האסדה נבחנו למצבי תפעול שוטף. קצבי הפליטה מהמתקנים העיקריים חושבו על פי ה- USEPA AP-42 ומייצגים כאמור פליטה מירבית בתפעול שוטף. הערכת פיזור המזהמים נעשתה באמצעות מודל AERMOD המאושר ע"י ה-US EPA והמשרד להגנת הסביבה.

ריכוזי רקע

בניתוחי איכות אוויר מקובל להתחשב בפליטות של מקורות רקע הנמצאים ברדיוס של עד 10 ק"מ מהמקור הנבדק. במקרה זה מרחק האסדה מהחוף יהיה כ-10 ק"מ, כך שלא קיימים ברדיוס זה מקורות רקע. למרות זאת, נלקח כצעד מחמיר ושמרני, ריכוז רקע לתחמוצות חנקן כפי שנמדד בתחנת הניטור "גן שמואלי". ריכוז הרקע נקבע כריכוז קבוע השווה ל- $11.4 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

נתונים מטאורולוגיים

הנתונים המטאורולוגיים מבוססים על המדידות שנעשו בתחנה המטאורולוגית "נמל חדרה", המופעלת ע"י השרות המטאורולוגי וממוקמת בנקודת ציון 708830N/189080E (32.473N/ 34.881E) ובגובה 2 מ' מעל פני הים. התחנה ממוקמת במתחם תחנת הכוח רבין, על קו המים. התחנה מרוחקת כ-16.5 ק"מ מהאסדה וכ-15 ק"מ דרומית לחוף דור.

ערכים לבחינת פיזור המזהמים

בטבלה שלהלן מוצגים ערכי הסביבה על פי תקנות אוויר נקי, 2011.

זמן מיצוע		מזהם	זמן מיצוע		מזהם
יממה	חצי שעה		שנה	יממה	
560	940	**NO _x	60	150	*PM ₁₀

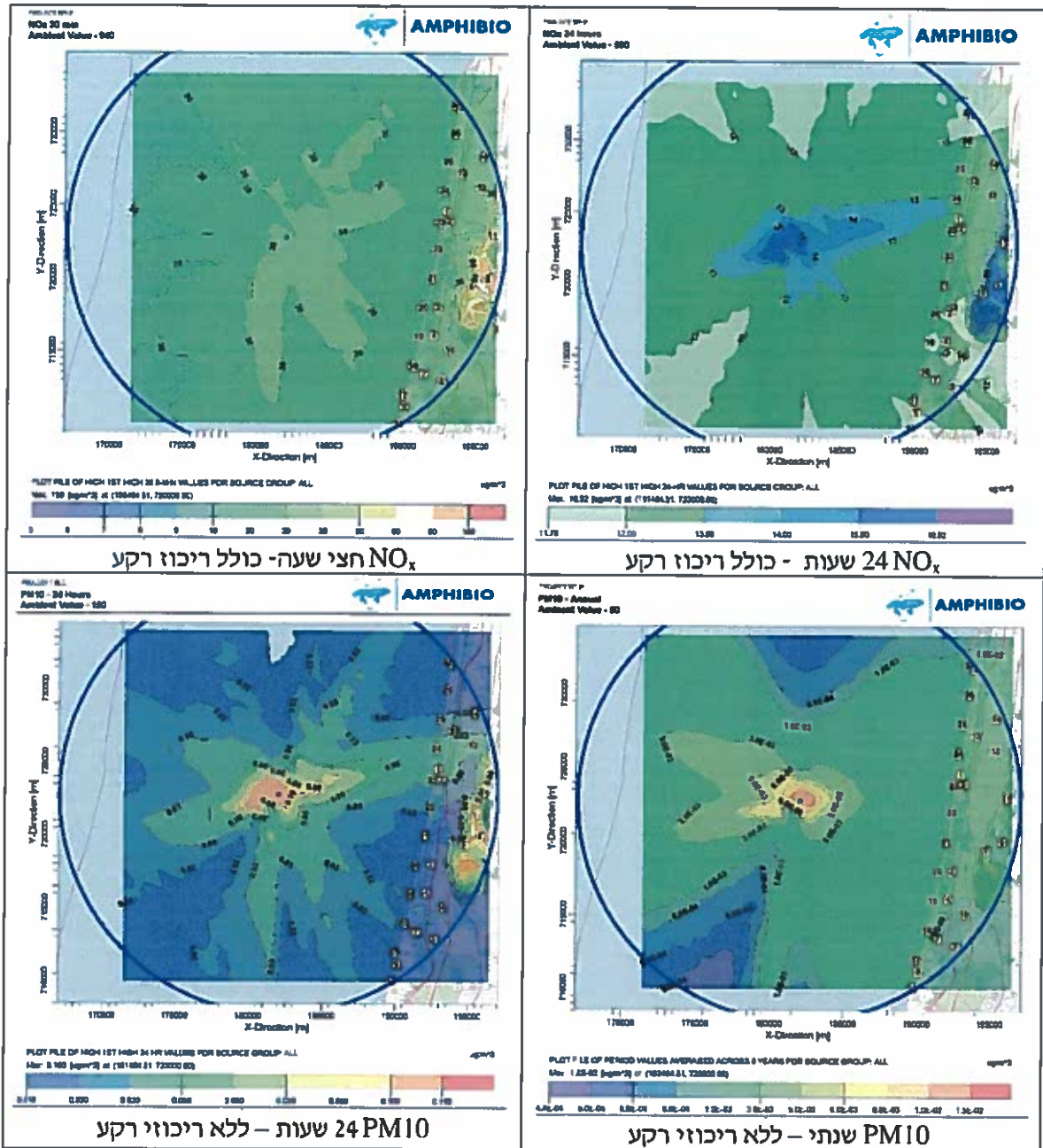
*PM₁₀ – חומר חלקיקי עדין מרחף שקוטר חלקיקיו קטן מ-10 מיקרומטר.

**NO_x – תחמוצות חנקן.

טבלה: ערכי סביבה ב- $\mu\text{g}/\text{m}^3$ על פי תקנות חוק אוויר נקי 2011

תוצאות מודל פיזור המזהמים

התרשים שלהלן מציג את הריכוזים הצפויים על ידי המודל באמצעות איזופלטות.

תרשים 19 איזופלטות פיזור מזהמים מהאסדה

סיכום

תוצאות המודל מראות כי הריכוזים הצפויים בקו החוף וברצפטורים הרגישים, נמוכים מערכי הסביבה על פי חוק אוויר נקי, הן לגבי תחמוצות חנקן והן לגבי חומר חלקיקי מרחף.

3.2.4 סביבה ימית – אסדת הפקה וצנרת ימית

במסגרת תסקיר תמי"א 37/חי נעשה סקר ימי נרחב שכלל אפיון של תשתית בתי הגידול, תיאור החי במצע ותיאור של בתי הגידול וערכים מיוחדים. בתסקיר נדונו ההשפעות הצפויות של הקמת ותפעול המיתקנים הימיים על נדידה ופעילות ציפורים ועל הסביבה הימית. התסקיר מצא כי בית הגידול בדור חווה הפרעות קבועות של דיג המכמורות, שנעשה ע"י גרירת רשת על קרקעית הים. כמו כן נאמר בתסקיר כי רוב שטחי הקרקעית הרכה, שבתחום מדף היבשת הישראלי נתונים במצב של הפרעה כרונית כתוצאה מפעילות

מסיבית של ספינות המכמורת. באזור בו תוקם האסדה ולאורך תוואי הצנרת, יקבעו אזורי בטיחות, שיהיו אסורים לכניסת כלי שיט ודייג. בהתאם לכך, מוערך כי אזורים אלה עשויים להפוך לאזורים שמתפקדים בפועל, כאזורי ים מוגנים. עורכי התסקיר אף מוסיפים, כי ייתכן ושילוב בין אזור סגור לדייג והמצאות האסדה, ייצרו אזור בו תזכה הדגה להזדמנות שיקום. טרם הקמת המתקנים בים יבוצע סקר מצב קיים לסקירת בתי הגידול והתשתית במיקום הפיתוח המוצע. כמו כן במהלך תפעול המתקנים יבוצעו סקרי ניטור תקופתיים לאמוד את השפעת המתקנים על הסביבה הימית.

לסיכום, השפעת המתקנים המוצעים בים תשפיע באופן מינימלי על הסביבה ואף עשויה לשפר אותה בעניין הדיג שיוגבל באזור זה. טרם הקמת המתקנים בים ובמהלך תקופת ההקמה יבוצעו סקרי ניטור סביבתיים לאמוד את השפעת המתקנים על הסביבה הימית.

3.2.5 שפך שמן לסביבה

במסגרת בחינת ההיבטים הסביבתיים נשוא תוכנית הפיתוח, פרק זה כולל התייחסות לתרחישי כשל שונים בעניין שפך קונדנסט לסביבה הימית כתוצאה מכשל במערכת. הפרק כולל בחינה כללית של ההשפעות הסביבתיות ואופן ההתמודדות עימן. בחינה מפורטת יותר, ככל שיידרש, תתבצע במסגרת התכנון ההנדסי המפורט מול הגופים הרלוונטיים.

נזכיר כי מערך הפיתוח המוצע כולל טיפול מלא בקונדנסט על גבי האסדה בים והעברתו ליבשה ולצרכני הקצה באמצעות צנרת ייעודית. מערכת הצנרת תתוכנן בהתאם לתקנות ולתקנים מחמירים בתאום עם הגופים הרלוונטיים. שילוב של מספר מנגנונים הגנתיים, בהם מנגנונים הנדסיים (חומרי המבנה, ברזי הניתוק, מיגון המערכת והטמנתה בקרקע, הגנה קטודית וכ"ו), מנגנונים תפעוליים (ניטור רציף ובדיקות תקופתיות) ומנגנונים מנהלתיים (נהלי תפעול ובקרה, נהלי חירום ותרגולות תקופתיות) יתנו יחד מענה ראוי למניעת כשלים ולשילוב נכון של המערכת בסביבתה.

3.2.5.1 שפך שמן לים

בפרק זה נבחנו תרחישי שפך קונדנסט לים בגישה דטרמיניסטית, השפעתם של תרחישים אלו על הסביבה ומוכנות החברה להתמודדות עמם.

התרחישים שנבחנו הם:

- תרחיש מס' 1: פגיעה בצנרת הקונדנסט העוברת בין האסדה לחוף, במרחק של כ-5 ק"מ מהחוף, ושפך כל תכולת הצינור לים בנקודת הכשל.
- תרחיש מס' 2: התבקעות מיכל (מיכל קטן כ- 1000 חביות המשמש הזנה למשאבת ניפוק) הקונדנסט על גבי האסדה ושפך מידי של כל תכולתו לים, במרחק של כ-10 ק"מ מערבית לחוף.

תרחיש מס' 1 –

בתרחיש זה, כהנחה מחמירה, הונח כי סך של כ- 1220 חביות (195 מ"ק) נשפכו לים. ערך זה מתבסס על ההנחה שכל תכולת הצנרת המסתכמת בכ- 1000 חביות (כ-160 מ"ק) ישפכו לים. על כמות זאת הונח כי עוד כ- 220 חביות ישפכו לים, כתוצאה מהמשך הזרמת קונדנסט לצנרת מהאסדה למשך של כ- 5 דקות נוספות מרגע זיהוי הכשל.

תרחיש מס' 2 –

בתרחיש זה כאמור, נבחן ארוע של התבקעות מיכל הקונדנסט על גבי האסדה ושפך כל תכולתו לים, כ- 1000 חביות (160 מ"ק). הנחה זו מחמירה כי לא נלקחו בחשבון מערכות האצירה סביב המיכל למניעת שפך לים.

בהתאם לדרישות המשרד להגנת הסביבה נבחנו התרחישים הנ"ל, בארבע תקופות קיצון המייצגות תנאים מטאו-אוקיאנוגרפיים מחמירים כלהלן:

(1) תנאי סערת חורף קיצונית, (2) תנאי חורף אופייני, (3) תנאי קיץ אופייני עם רוחות צפון-מערביות ו- (4) עונת מעבר.

תוצאות וניתוח הממצאים:

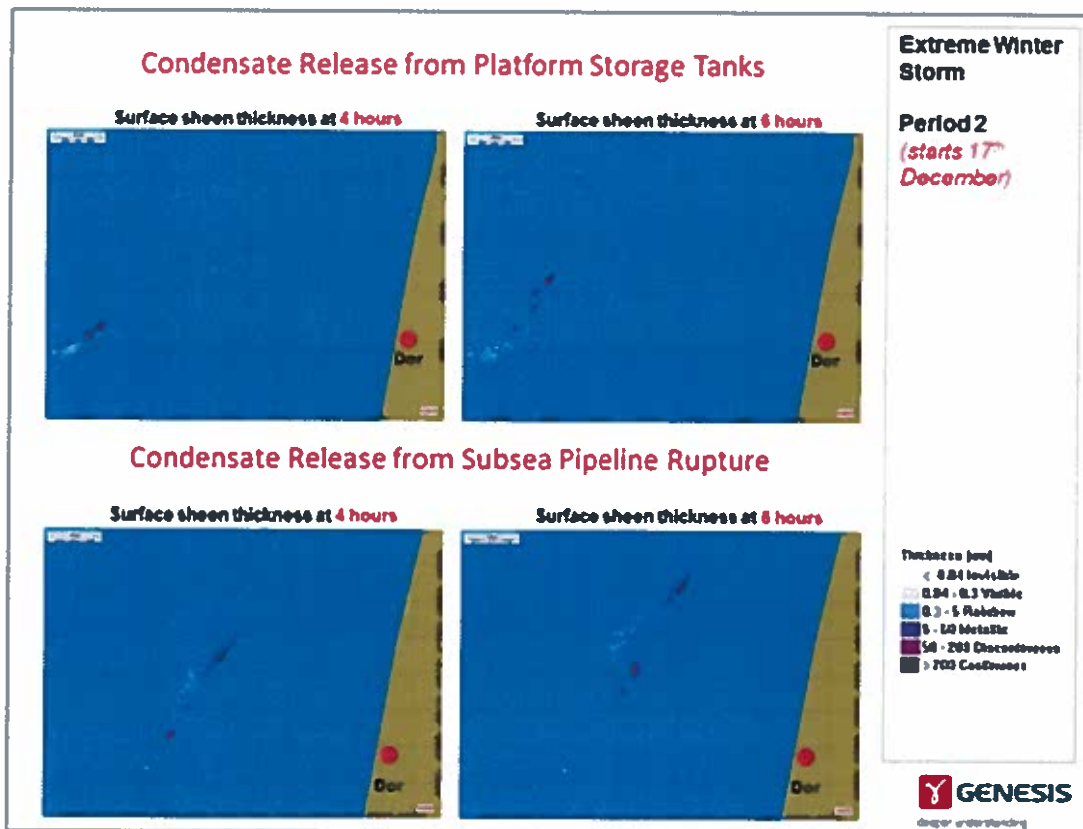
צפיפות הקונדנסט נמוכה בכ- 15% מצפיפות מי הים ולכן במקרה של שפך, יצוף הקונדנסט וייראה ככתם שמן על פני המים. פיזור הכתם יושפע ע"י הזרמים, הרוחות ועירבוליות מי הים, וכן מתהליכי אידוי ואימולסיפיקציה, כל אלו יחד ישפיעו על אופן הפיזור וזמן ההגעה של השפך לחוף. ע"פ תוצאות המודל, בכל התרחישים שנבחנו, במהלך ה- 24 השעות הראשונות כ-50% מכמות הקונדנסט יתאדה.

זמני ההגעה לחוף שהתקבלו נעים בין 17 שעות ועד מספר ימים, כתלות בתרחיש ובתנאי הים. בתרחיש פגיעה בצינור, זמן ההגעה לחוף מוקדם יותר מתרחיש כשל מיכל באסדה.

חשוב להדגיש כי זמני ההגעה לחוף הנ"ל אינם לוקחים בחשבון את ההתערבות הצפויה ע"י החברה ומערך החירום שלה בטיפול באירוע. דגשים לגבי מערך חירום זה ומוכנות החברה לטיפול בכשלים יפורטו בהמשך.

יצוין כי הפעלת תוכנית החירום של החברה תאפשר תוך מספר שעות בודדות נקיטת מגוון פעולות לצמצום מפגעים ואיסוף כתם השמן בעודו בים.

התרחישים שלהלן מציג את תוצאות המידול בתנאי חורף קשים לתרחישים הנ"ל, 4 שעות ו-6 שעות מקרות האירוע. במהלך משך זמן זה צוותי חירום של החברה יהיו ערוכים לטיפול באירוע למזעור המפגעים.

תרשים 25 תוצאות מייצגות של מידול שפך קונדנסט לים כתוצאה מכשל צנרת וכשל מיכל על האסדה, 4 שעות ו- 6 שעות מקרות האירוע.

לחברת נובל אנרג'י תכנית מאושרת להתמודדות עם שפך שמן לים, על פי ההנחיות המפורטות בתכנית הלאומית למוכנות ותגובה לאירוע זיהום ים בשמן (תלמי"ת), של המשרד להגנת הסביבה. לאורך שנות פעילותה, נובל אנרג'י פיתחה יכולות להתמודדות עם תרחישי חירום, הקשורים לפעילות חיפוש והפקה של גז טבעי. ארוע של שפך שמן לים הינו תרחיש חירום הדורש תגובה מיידית וכולל מספר דרכי התמודדות:

הקמת צוות יעודי פנימי של נובל אנרג'י

חברת נובל אנרג'י הכשירה ומכשירה על בסיס שוטף את עובדיה, להיות חלק מצוות ניהול ארוע חירום. אנשי הצוות מאומנים לפקח ולספק תגובה מיידית להתמודדות עם שפך שמן לים, כולל פריסת ציוד וניהול הארוע במטרה לקבל תוצאות מיטביות. תכנית החירום לטיפול בארוע שפך, מנחה את צוות החירום בשלבי ההכנה, ההתמודדות והניהול של האירוע.

ציוד להתמודדות עם ארוע שפך

חברת נובל אנרג'י מחזיקה בחיפה, ציוד ייעודי להתמודדות עם ארוע שפך ברמה המקומית. ציוד זה עובר תחזוקה תקופתית ונפרס בים במסגרת תרגילי החירום התקופתיים, שהחברה מבצעת בתאום עם המשרד להגנת הסביבה ובהתאם להנחיותיו.

ספקים קבלנים מקומיים

נובל אנרג'י התקשרה עם קבלן מקומי, לצורך מתן שירותי תגובה מיידית במקרים של שפך לים. הקבלן הממוקם בנמל אשדוד, הינו בעל יכולות תגובה לארוע שפך ברמה המקומית והוא מחוייב לזמן תגובה של 3 שעות. במסגרת התקשרות זו, הקבלן לוקח חלק בתרגילי החירום התקופתיים, שמבוצעים ע"י החברה. מטרת תרגילים אלו הינה לבחון את יכולות ההתמודדות עם ארועי שפך שמן לים ואת יכולות התאום הרב מערכת.

ספקים קבלנים בינלאומיים

נובל אנרג'י התקשרה עם שתי חברות בינלאומיות, המובילות בעולם בתחום הטיפול וההתמודדות עם שפך שמן בים. לחברות הללו יכולות כוללות לטיפול בארועים בדרגות אזוריות, כולל יכולת הפעלה מיידית של מומחים בינלאומיים בתחומים הרלוונטים לטיפול בשפך שמן בים. הקבלנים הללו זמינים, ויופעלו בשעת הצורך.

לסיכום - חברת נובל אנרג'י מחויבת להמשיך ולתרגל התמודדות עם תרחישי שפך שמן בים, בהיקף מלא כולל פריסת ציוד כנדרש ובהתאם להוראות המשרד להגני"ס. בנוסף החברה נערכת להוסיף ולהגדיל את היכולות והידע הנדרשים לצוות החירום, על מנת לאפשר התמודדות עם האתגרים שיציב בפניה פרויקט לווייתן.

מש/3

צילום פרוטוקול הדיון במועצה
הארצית לתכנון ולבנייה ביום

5.4.16

המועצה הארצית לתכנון ולבניה

פרוטוקול

ישיבה מספר 594

מיום שלישי כ"ו באדר ב' תשע"ו, 5.4.16

הישיבה התקיימה ב"אכסניית בית וגן" רח' הפסגה 8, ירושלים

סדר יום ותוכן הפרוטוקול

1. אישור פרוטוקול
2. תמ"א 1: פרק שטחים מוגנים
3. תמ"א 1: פרק חופים
4. תמהיל פיתוח מאגר לווייתן
5. תמ"א 3 / 108: הורדת מדרג דרך מס' 461
6. תמ"א 13 / ב / 2 / 1 / ג: מבנים ושימושים בנמל הדרום
7. תמ"א 13 / ב / 2 / 1 / ג: דרך גישה לנמל אשדוד
8. תמ"מ 2 / 9 / 8: ראמה
9. תמ"א 34 / ב / 6: היתרי בנייה לקווי ומתקני מים
10. תמ"א 13 / ב / 3: תכנית מתאר ארצית למעגנות בים התיכון
11. תמ"א 10 / א / 1 / 12: שינוי קו מתח עליון באזור אור עקיבא
12. תמ"מ 6: גבעת האקליפטוסים
13. תמ"מ 2 / 9 / 7: גן נר

1. שר האוצר או נציגו- יו"ר:
 אביגדור יצחקי - יו"ר המועצה הארצית
 שירה ברנד- מ"מ
2. שלושה עשר חברי ממשלה או נציגיהם:
 א. שר האוצר:
 ערן נינו- נציג השר
 דור בלון- מ"מ
 יאיר פינס- מ"מ
 אשר דולב- מ"מ
 גחי דוד- מ"מ
- ב. שר להגנת השביבה:
 ישראל דנציגר- נציג השר
 מנחם זלוצקי- מ"מ
 שחר סולר- מ"מ
 שירלי צלניקר- מ"מ
 רם אלמוג- מ"מ
 אילה נלדמן- מ"מ
 בני מירסט- מ"מ
- ג. שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים:
 דורית הוכנר- נציגת השר
 איגור סטפנסקוי- מ"מ
 יוסי וירצבורג- מ"מ
 שירלי לוי- מ"מ
- ד. שר הביטחון:
 ראם חממי- נציגת השר
 מכל אריאל- מ"מ
- ה. שר הבריאות:
 דוד ווייברג- נציג השר
 נרגורי רודשטיין- מ"מ
 ערית חן- מ"מ
 עמיר יצחקי- מ"מ
- ו. ראש הממשלה:
 בני גולן- נציג ראש הממשלה
 אמיר וייס- מ"מ
 אבנר סעדון- מ"מ
 האשם חוסיין- מ"מ
 זועבי איברהים- מ"מ
 איריס פרנקל כהן- מ"מ
- ז. שר החקלאות:
 רות פרום אריכא- נציגת השר
 רענן אמואל- מ"מ
 תגית ברנר- מ"מ
 נטע פינשטיין- מ"מ
- ח. שרת המשפטים:
 אמי פלמור הרץ- נציג השר
 שלומי הייזלר- מ"מ
 מיכל ברדנשטיין- מ"מ
 אורית קוטב- מ"מ
 ארו קמינוץ- מ"מ
 סילביה רביד- מ"מ
 משה גולן- מ"מ
 מיכל פליגור- מ"מ
 כרמית יוליס- מ"מ
- ט. שר התבורה:
 אורנה להמן- נציגת השר
 פנחס ברנר- מ"מ
 ערית שפרבר- מ"מ
 ינאל מאור- מ"מ
 ירון שוורץ- מ"מ
 אורית נבון- מ"מ

- י. שר הכלכלה:
 אריק לייבוביץ- נציג השר
 ענת בר כהן- מ"מ
 כרמית פינץ- מ"מ (מטעם משרד התיירות)
 ירון ארגו- מ"מ (מטעם משרד התיירות)
 רפי אלמליח- מ"מ (מטעם רשות מקרקעי ישראל)
- יא. שר הבינוי:
 אשל ארמוני- נציג השר
 איילת קראוס- מ"מ
 טלי הירש- שרמן- מ"מ
 אילן טיכמן- מ"מ
 ליאורה זיידמן- מ"מ
 שלומית גרטל- מ"מ
- יב. שר התיירות:
 נציג השר
- יג. שר הפנים:
 אורנה הוזמן בכר- נציג השר
 מנהל מנהל התכנון - מ"מ היי"ר:
 בינת שורץ- חבר
 תמר כפיר- מ"מ
 רותי מזר- מ"מ
 אהוד יוסטמן- מ"מ
 דורון דרוקמן- מ"מ
 ירון טוראל- מ"מ
 שירה ברנד- מ"מ
 מנחם ארסלן- מ"מ
4. בעל הכשרה מקצועית בענייני שיכון ובניה:
 יוסי שטיינברג- חבר
 עינת גנון- מ"מ
 איילת קראוס- מ"מ
 טלי הירש- שרמן- מ"מ
 אילן טיכמן- מ"מ
 ליאורה זיידמן- מ"מ
 שלומית גרטל- מ"מ
5. מנהל הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים:
 שאול גולדשטיין- חבר
 מודי אורון- מ"מ
 ענת יציב- מ"מ
 יובל פלד- מ"מ
 הלל זוסמן- מ"מ
 ניר אנגרט- מ"מ
6. ראשי העיריות ירושלים, תל אביב-יפו, חיפה ובאר שבע:
 א. ירושלים:
 ניר ברקת- חבר
 מאיר תורגימן- מ"מ
- ב. תל אביב-יפו:
 רון חולדאי- חבר
 דורון ספיר- מ"מ
 אסף זמיר- מ"מ
 נתן אלנתן- מ"מ
 מיטל להבי- מ"מ
- ג. חיפה:
 יונה יחב- חבר
 חדווה אלמוני- מ"מ
- ד. באר שבע:
 רוביק דנילוביץ- חבר
 טל אל על- מ"מ
7. ראשי שתי עיריות אחרות, שלוש מועצות מקומיות עיר 1:
 א. שמעון לנקרי (עכו)- חבר
 אריה טל (טירת הכרמל)- מ"מ
 משה פדלון (הרצליה)- מ"מ

- ב. עיר 2:
 מאיר יצחק הלוי (אילת)- חבר
 יוסף שבו (נס ציונה)- מ"מ
 בנימין ביטון (דימונה)- מ"מ
- ג. מועצה מקומית 1:
 סאלח סולמאן (בעיינה נגיידאת)- חבר
 שאמר אבו מעמר (שגב שלום)- מ"מ
 דוד אריאל (קריית טבעון)- מ"מ
- ד. מועצה מקומית 2:
 יואל גמלאל (גדרה)- חבר
 שמעון סויסה (חצור הגלילית)- מ"מ
 אהרון דרור (גן יבנה)- מ"מ
- ה. מועצה מקומית 3:
 וגה כיוף (עוספייה)- חבר
 מטאווע אבו עראר (ערעה בנגב)- מ"מ
 גיאבר חמוד (סאניר)- מ"מ
- ו. מועצה אזורית 1:
 עמיר ריטוב (לב השרון)- חבר
 סופר עמית (מרום הגליל)- מ"מ
 אשר אברניל (שפיר)- מ"מ
 יצחק יצחק (לב השרון)- מ"מ
- ז. מועצה אזורית 2:
 נדי ירקוני (אשכול)- חבר
 אליהו מלכה (גולף)- מ"מ
 שלמה אלמלך (גן רווח)- מ"מ
8. מהנדסים האדריכלים:
9. נציגת ארגוני הנשים:
10. נציג סכניון:
 אמנון פרנקל- חבר
 עדנה שביב- מ"מ
 ארוח צרצמן- מ"מ
 אברהם זיזאורו- מ"מ
11. נציג המוסדות המיישבים:
 אברהם צבי דבדבני- חבר
12. בעל הכשרה מקצועית בסוציולוגיה:
 מרים ביליג- מ"מ
13. ארגון הגג של הגופים הציבוריים שעניינם שמירת איכות הסביבה:
 טאור ירושלמי- חבר
 איתמר בן דוד- מ"מ
 אלו בן ארי- מ"מ
 ניר פפאי- מ"מ
 ענת חורובץ הראל- מ"מ
14. נציג ארגון העסק בנושאי חברה ורווחה:
15. נציג הדור הצעיר:
 רועי רבר מונקה- חבר
- משתתפים קבועים נוספים:
 טל רשף- מזכיר המועצה הארצית
 חן ויצמן- מזכירות המועצה הארצית
 אפרת דון יחייא- יועמ"ש המועצה הארצית
 אור לוי- יועץ מטעם שמאות ממשלתית
 מו פרוביוור- יועץ מטעם הרשות הממשלתית למים ולביוב
 אורלי זיו- יועצת מטעם הרשות הממשלתית למים ולביוב
 יקותיאל צבע- יועץ מטעם משרד הרווחה

ישיבת המועצה הארצית מסי 594 מיום 5.4.16 אכסניית בית וגן – ירושלים (866-2016)
 החלטות פורסמו בתאריך 7.4.16 ככל שיש אי התאמות, הנוסח שפורסם הוא הגובר
 הפרוטוקול אושר בישיבת המועצה הארצית מסי 595 בתאריך 10.5.16

משרד האוצר יחידת סמך
מינהל התכנון

המועצה הארצית לתכנון ולבנייה

15

4. תמהיל פיתוח מאגר לווייתן

מטרת הדיון: דיון באישור תמהיל פיתוח מאגר לווייתן לפי סעיף 6.2 בהוראות תמ"א 37/ ח.

חברי מועצה נוכחים:

מר אביגדור יצחקי, יו"ר – נציג שר האוצר
גבי בית שורץ, גבי רונית מזר, מנהלת מינהל התכנון
מר צחי דוד, מ"מ נציג שר הביטחון
מר שחר סולר, מר יואב צלניקר, מר בני פירסט, מ"מ נציג שר להגנת הסביבה
גבי דורית הוכנר, מר יוסי וירצבורגר, גבי שירלי לוי, נציגת שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים
מר ראם חממי, גבי מיכל אריאלי, נציג שר הביטחון
גבי עירית הן, מ"מ נציג שר הבריאות
מר גבי גולן, מר אבנר סעדון, נציג ראש הממשלה
גבי כרמית יוליס, מ"מ נציגת שרת המשפטים
גבי אורנה להמן, נציגת שר התחבורה
גבי ענת בר כהן, מר רפי אלמליח, מ"מ נציג שר הכלכלה
מר אילן טייכמן, מ"מ נציג שר הבינוי
גבי שולמית גרטל, מ"מ נציג בעל הכשרה מקצועית בענייני שיכון ובניה
מר הלל זוסמן, מר ניר אנגרט, מ"מ נציג מנהל רשות הטבע והגנים
מר נתן אלנתן, מ"מ ר' עיריית תל אביב-יפו
מר עמיר ריטוב, ר' מועצה אזורית לב השרון
מר אמנון פרנקל, נציג טכניון
מר אברהם צבי דובדבני, נציג המוסדות המיישבים
גבי מרים ביליג, מ"מ בעל הכשרה מקצועית בסוציולוגיה
מר ניר פפאי, מ"מ נציג ארגון הגג של הגופים הציבוריים שעניינם שמירת איכות הסביבה

נוכחים נוספים:

מר שאול מרידור, מנכ"ל משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים
אריאל פרינץ, משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים
כרמל סלע, ראש המועצה האזורית חוף הכרמל
תומר מירז, בא כוח מועצה אזורית חוף הכרמל
מיכל בן גל, תושבת עמק חפר
יובל ארבל, צלול
אלי קידמן, כרמל מנשה
עירית טלמור, מהנדסת העיר יקנעם
דוד דשן, רמ"י
ירון דייסי, אורנה פרימור, עמית טל, יונה קפלן, נובל אנרגי
ירון חנין, משה ליבוביץ', חברת החשמל
דרור נחמיאס, חברת "אדמה" יועצי סביבה
זיו חרמון, מיכל שוליה, מלינה סאלרו, מגמה ירוקה
איציק בקיש, דורית ארזגביץ, מטה המאבק חוף הכרמל
עומר בכמן, חנה קופרמן, הפורום לשמירה על החופים
אלה נווה, ארגון אמהות ואבות מצילים את חיפה והקריות
עידן גרינבאום, עמק הירדן
דב מרדלר, מרום הגליל
רוני זיסו, רשות הספנות והנמלים
יהודה גסנר, מאיה עציוני, אוריאל מאיר, איראל פרינץ, נעה ליטמנוביץ', משרד התשתיות הלאומיות
יהודית מוסרי, יבגני מלכין, המשרד להגנת הסביבה
יאיר ביטון, עדי חכמון, יעל בן שמחון, משרד האוצר
אורלי זיו, יועצת מטעם הרשות הממשלתית למים ולביוב
אלעד לב, נועה נאור, עינב סירקיס, דרורי שפירא, מנהל התכנון
אפרת דון יחיא, יועצת משפטית למועצה הארצית
אדם וטנברג, מזכירות המועצה הארצית
טל רשף, מזכיר המועצה הארצית

מר צבי דובדבני יצא לפני ההצבעה

רקע:

בסעיף 6.2 בהוראות תמ"א 37/ ח נקבע כי הממונה על ענייני הנפט, טרם קבלת החלטה, יעביר את התמהיל המוצע (ים-יבשה) לאישור המועצה הארצית, ויכלול את המיקום העקרוני של מתקני הטיפול העיקריים ואת ההצדקה לפריסתם.
בהתאם לכך, מובא לאישור המועצה הארצית תמהיל הפיתוח של מאגר לווייתן, אשר הוגש על ידי משרד התשתיות - הממונה על ענייני הנפט. תמהיל זה כולל פירוט בדבר מיקום מתקני הטיפול העיקריים ואת ההצדקה- לפריסתם. לפי המוצע, מתקני הטיפול כולם ימוקמו בים.

מהלך הדיון:

משרד האוצר יחידת סמך
מינהל התכנון

המועצה הארצית לתכנון ולבנייה

16

מנכ"ל משרד התשתיות הלאומיות, נציגת שר התשתיות במועצה והממונה על ענייני נפט במשרד הציגו במצגת את תמהיל הפיתוח של מאגר לוויטן, להלן עיקרי הדברים:

- רקע כללי בנוגע למאגר הגז הטבעי "לוויטן", תמונת מצב של משק הגז הטבעי של ישראל - קיבולת מוגבלת, העדר יתירות במערך האספקה והיעדר ביטחון אנרגטי בעוד חלק ניכר מייצור החשמל מסתמך על גז הטבעי.
- השפעות פיתוח מאגר לוויטן וסקירה של תכנית הפיתוח על פיה כלל הטיפול בגז הטבעי מהמאגר יבוצע בים.
- פירוט המרכיבים של מערכת הטיפול המבוצע בים. הוצגה הצנרת הנפרדת שתיכנס ליבשה, וההתחברות למערכת ההולכה בתחנה להפחת לחץ ומדידה (PRMS) הקיים בסמוך למתקן טיהור שפכים (מט"ש) מעיין צבי. הקונדנסט יעבור דרך צינורות דלק תת-קרקעיים כחומר גלם לבז"ן ובמקרה הצורך יאוחסן זמנית באתר אשר יועד לכך בתמ"א 37/ ח בסמוך לתחנת הכוח "חגית". המשך והציג את מימדי האסדה, בהם: גובה האסדה שמגיע ל- 57 מטר (80 מטר כולל המנופים).
- הוצג מיקום האסדה בחלק המערבי בפוליגון הצפוני המיועד למתקני טיפול בים בתמ"א 37/ ח, במרחק של כ- 10 ק"מ מהחוף, קרוב לקצה הצפוני ביותר של הפוליגון על מנת לאפשר הקמתן של אסדות טיפול נוספות בעתיד (של בעלי זכויות אחרים) וצוין כי מיקום האסדה מחוץ לבתי גידול ימיים. הובהרה כמות הקונדנסט המוערכת מתגלית לוויטן. נציגת שר התשתיות הלאומיות הבהירה שאסדת הטיפול תהיה נצפית מהחוף אך לא בצורה בולטת. כמו כן ציינה שלאחר הקמתה, יהיו קיימים שני מערכי טיפול נפרדים (ביחד עם זה הדרומי הקיים) אשר יסיפו יתירות למערכת.
- כמות הגז המוצעת שהאסדה תטפל בה עומדת על סה"כ של 2.4 מיליון מטר קוב לשעה, כאשר מתוכם 1.4 מיועדים לצריכה מקומית והשאר לייצוא (באמצעות צנרת תת ימית). ישנה שלביות בפיתוח המוצע אשר מחייבת קודם כל הקמה של מתקן לטיפול לשוק המקומי ורק לאחר מכן הרחבת מתקן הטיפול עבור ייצוא (על גבי אותה אסדה).

ראש המועצה האזורית חוף הכרמל סבר שיש צורך להרחיק את האסדה מהחוף למרחק של כ- 15 ק"מ במקום 10 ק"מ כמוצע בתכנית, מאחר והאסדה תהווה מפגע נופי. בא כוח מועצה אזורית חוף הכרמל סבר וטען שהאסדה לכשתיבנה, תהווה מפגע נופי אותו יש להקטין על ידי הרחקת האסדה מערבה וטען שניתן לעשות זאת מכוח תמ"א 37/ ח המאושרת. עוד טען כי במקרה של דליפת קונדנסט על מנת לעצור את המשך הזיהום תידרש גם עצירת הזרמת הגז הטבעי, דבר שהוא לא סביר לדעתו. על בסיס זה המשיך וטען שהרחקת האסדה תאפשר מרחק ביטחון נוסף מהחוף במקרה כזה.

משרד האוצר יחידת סמך
מינהל התכנון

המועצה הארצית לתכנון ולבנייה

17

נציג עמותת צלול הצטרף לבקשה להרחיק את האסדה מהחוף וציין שהוא סבור שספינת הכוננות לטיפול באירוע דליפה צריכה להיות בנמל קרוב יותר לאסדה מאשר אשדוד.

נציג ראשי המועצות האזוריות ציין שבקצה מדף היבשת הימי אין תהום אלה ירידה, ולכן העמקה של 5 ק"מ לכיוון מערב תוסיף עלויות להקמה אך אפשרית ומעשית.

הממונה על ענייני הנפט במשרד התשתיות הלאומיות הציג את הטופוגרפיה הימית וציין שהפוליגונים של תמ"א 37/ ח מסומנים בקצה מדף היבשת ולאחריו יש העמקה משמעותית. לפיכך הזזת האסדה מערבה אינה אפשרית סטטוטורית, ותייצר קושי הנדסי אשר כרוך בעלויות בלתי סבירות. הזזת האסדה מערבית לפוליגון המאושר מצריכה הכנת תכנית חדשה, והמשמעות היא דחייה נוספת של שנים בפיתוח המאגר. תסקיר ההשפעה על הסביבה שעמד בבסיס תמ"א 37/ ח הראה שהאסדה תהיה נצפית, וזה לא מידע חדש.

נציג רשות הספנות והנמלים ציין שהרחקת האסדה מערבה תשבש את נתיבי השיט ומשמעות הדבר היא הוצאתם מהמים הטריטוריאליים של ישראל. אשר גם תגדיל את זמן התגובה לאירוע חירום באסדה ותקשה על טיפול שגרתי באסדה.

הובהר שהמיקום שהוצג הוא המיקום העקרוני, אך המיקום המדויק של האסדה יקבע בהיתר הבנייה. נציג 'ארגון הגג' סבר שהמידע שהועבר טרם הדיון, אשר מסביר מדוע בחרו בנקודה זו דווקא אינו מספק, וראוי שמעבר לתסקיר הכולל של התכנית יובאו נתונים מדוע בחרו במיקום זה.

(בשלב זה יצאה מנהלת מינהל התכנון מן האולם)

נציג הפורום הישראלי לשמירה על החופים טען שעל פי פרסום של אחת מבעלות העניין בתגלית לויתן כמות הקונדנסט גדולה באופן משמעותי ממה שנבחן בתמ"א 37/ ח. הסיבה שנבחרה החלופה הזאת היא משום שנציגי הציבור התנגדו לטיפול בפי הבאר, הרחק מהיבשה. (בשלב זה מנהלת מינהל התכנון חזרה לאולם).

נציגת אמהות ואבות מצילים את חיפה והקריות התייחסה לקונדנסט וסברה שזהו חומר נפיץ ויש לבחון חלופות לצנרת שירחיקו אותו מאזורי מגורים. כמו כן טענה שחשוב לדעת היכן יאוחסן הקונדנסט.

חנה קופרמן דיברה בגנות קשרי הון שלטון, יו"ר המועצה הארצית דרש שתפסיק, לאחר שלא נענתה לבקשתו יו"ר המועצה הארצית הוציא אותה מן האולם על מנת להמשיך בקיום הדיון. הממונה על הנפט במשרד התשתיות הלאומיות ציין שאחסון הקונדנסט הוא רק גיבוי, המצב הרגיל של המערכת הוא הזרמה מתמדת של לבתי זיקוק. לעניין אחסון הקונדנסט הובהר שבתמ"א 37/ ח מאושר אתר אחסון קטן בסמוך לתחנת הכוח "חגית". נציג רט"ג ביקש לקבוע שבמידה ויוקם אתר אחסון לקונדנסט הוא יוקם סמוך לתחנת הכוח הקיימת.

משרד האוצר יחידת סמך
מינהל התכנון

המועצה הארצית לתכנון ולבנייה

18

יו"ר המועצה הארצית הבהיר שהקונדנסט לא רלבנטי לדיון הנוכחי אשר מתייחס לתמהיל הטיפול בלבד.

התקיים דיון בנוגע לכמויות שהוצגו:

נציגה מטעם המשרד להגנת הסביבה התייחסה לתסקיר ההשפעה על הסביבה שנעשה עבור תמ"א 37/ ח וציינה שהבדיקות שנעשו התייחסו הזרמה של 2 מיליון מטר קוב (מ"ק) לשעה בעוד הוצג בדיון כעת שיוזרמו 2.4 מיליון מ"ק לשעה. ביקשה לדעת אם הדבר לא יביא לחריגה מממצאי התסקיר. הובהר שתסקיר ההשפעה על הסביבה בדק תרחישי קיצון שיחסית אליו הכמויות המוצעות קטנות משמעותית.

יו"ר המועצה הארצית הבהיר שתמ"א 37/ ח קבעה פוליגונים למיקום האסדות לטיפול בגז בים, ולכן הסטה נוספת מערבה איננה הנושא הנדון בדיון זה. הדגיש שאם רוצים גז טבעי אז צריך לטפל בקונדנסט, האחסון שלו יהיה באתר "חגית" והוא יועבר בצנרת לבתי הזיקוק. לעניין הכמויות סבר שצריך להתאים את עצמנו לכמויות המשתנות וכן כי יתכן שיתגלו מאגרי גז נוספים ועל המדינה לעודד זאת.

נציגת מינהל התכנון ציינה כי התמהיל המוצע מציע טיפול מלא בים, כשמיקום העקרוני המוצע הינו ברביע הצפון מערבי של המתחם הימי לתחנת הקבלה. מיקום זה מותיר גמישות רבה למפעילים נוספים שיוכלו להקים מתקניהם ביתרת המתחם. מיקום זה נסמך על העיקרון של סמיכות ככל הניתן לגבול המערבי של המתחם הימי לתחנות הקבלה, וזאת בהתחשב במגבלות מיקום בהיבטים הנדסיים וייצוב האסדה על המדף היבשתי.

הוחלט:

המועצה הארצית קיימה הצבעה בשלושה הצעות החלטה שלהלן:

הצעת היו"ר (פורסם במסמך החלטות בתאריך 8.4.2016):

המועצה הארצית, לאחר שקיימה דיון בהתאם לסעיף 6.2 בהוראות תמ"א 37 ח', בו הוצגו בפניה ע"י הממונה על ענייני הנפט במשרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים - תמהיל הטיפול בגז טבעי, ומיקום מתקני הטיפול העיקריים עפ"י תכנית הפיתוח לשדה לויתן, מאשרת את התמהיל המוצע לטיפול מלא בים ואת מיקום המתקנים כפי שהוצגו לה.

הצעת נציג 'ארגון הגג': התכנית הזאת אינה תואמת באופן מלא את התכנית שאושרה במועצה הארצית הן בהיקף והן בעובדה של הרצון של המועצה הארצית ליצירת תחרות. כמו כן התכנית

משרד האוצר יחידת סמך
מינהל התכנון

המועצה הארצית לתכנון ולבנייה

19

הזאת לא הציגה את השיקולים האקולוגיים למיקום המדויק של המתקן ולהשלכות של הקונדנסט ולכן מציע לקבל את החומרים לפני שמתקבלת החלטה בעניין.

הצעת נציג ראשי המועצות האזוריות: מציע להנחות את ועדת הרישוי למקם את המתקנים ככל הניתן להתחשב במגבלות התמ"א, מגבלות השיוט ביטחון וכ"י עד 15 ק"מ מהחוף.

בעד הצעת היו"ר: 18 חברים

בעד הצעת נציג 'ארגון הגג': 1 חברים

בעד הצעת נציג ראשי המועצות האזוריות: 1 חברים

נמנעים: 0 חברים

התקבלה הצעת היו"ר